VANDAAG

ANA ALCANTARA
...bewaking...

104E JAARGANG — NO.: 249 ZATERDAG 29 OKTOBER 1988

AMIGOE

Preke

Geen dieet voor zwangere vrouwen: er zit toch al een dikke buik!

Nieuws in vogelvlucht

TRIPOLI — Syrie heeft troepen en wapens verplaatst naar het front in noord Libanon, tegenover de christelijke Libanese troepen: De Syriers zijn klaar voor een krachtmeting, aldus veiligheidskringen. Er werden tanks artillerie, raket- geschut en pantser- wagens voor het vervoer van manschapen naar noord Libanon overgebracht.

*****

MOSKOU — De Opperste Sovjet keurde vrijdag het Economische plan voor 89 goed. Minister van Financien Gostev maakte bekend dat het begrotings- tekort met meer dan 1,5 miljard dollar wordt verminderd.

*****

GENEVE — Zuidafrika probeert opnieuw de onafhankelijkheid van Namibia uit te stellen, aldus de Namibische bevrijdings- beweging SWAPO. Er was afgesproken dat het onafhankelijkheids- proces door Pretoria 1 november zou beginnen. Toen stelde ZA het uit tot Nieuwjaar en nu wil men uitstel tot 1 maart 89. De voorziter van de VN- raad voor Namibie Zuze gaf toe dat de houding van ZA de onderhandelingen tussen ZA, Angola en Cuba olv de VS ernstig bemoeilijkt.

*****

AMSTERDAM — De dollar steeg vrijdag tot een slotkoers van 2,0050 gulden tegen 1,9995 gld donderdag- middag. Het optrekken van de dollar kwam doordat men rekening hield met Centrale banken- interventie.

*****

PRAAG — Protesten worden in Praag met harde hand onderdrukt. De oproer- politie veegde met de wapen- lat, honden, traangas en water- kanonnen het Wenceslasplein schoon toen er 5000 mensen betoogden bij de 70e verjaardag van de Tsjechslowaakse onafhankelijkheid. Politieke gevangenen zijn uitgesloten van de amnestie ivm dit jubileum. Ruim 160.000 gevangenen krijgen een deel der straf kwijtgescholden.

*****

JERUZALEM — Het leger heeft bij razzia's in bezet Israelisch gebied ruim 30 Palestijnen opgepakt, onder wie journalisten en vakbonds- mensen. Dit gebeurde zonder opgaaf van redenen. Het was een der grootste razzia's van dit jaar.

*****

ISLAMABAD — Afghanistan heeft een speciale gezant naar Rome gestuurd om oud- koning Zahir Shah ertoe te overreden naar Kabul terug te keren om samen met de regering een oplossing te zoeken voor de burger- oorlog. Als bemiddelaar is de vroegere lijfarts van de koning, Najam, aangezocht.

*****

DEN HAAG — De steun voor de Nederlandse coalitie- regering is verminderd na het recente begrotings- debat. Volgens een NIPO-onderzoek zou het CDA nu 28,8 (bij stembus 34,6) % der stemmers achter zich krijgen en de VVD 13,9 (stembus: 17,4); daags voor de algemene beschouwingen waren de percentages 30,3 en 15,7. Zou er nu gestemd worden dan kreeg de coalitie zo'n 65 zetels. De PvdA zou nu 37,8 % behalen, de dag voor de debatten was dat 36,4 % en bij de verkiezingen was dat 33,3 %.

*****

BRUSSEL — Belgie's premier Martens gaat op officieel bezoek naar Zaire. Het is zijn 2e bezoek aan dit land dat vroeger een Belgische kolonie was. Het werd 28 jaar geleden onafhankelijk.

****

MADRID — Marokko's koning Hasan heeft vrijdag zijn officiele bezoek aan Spanje afgezegd omdat Madrid in de VN- assemble voor direct overleg tussen Marokko en de verzets- beweging Polisario had gestemd tav de westelijke Sahara. Het zou het 1e officiele bezoek geweest zijn van Hasan aan Spanje sinds de dood van generaal Franco in 75.

*****

LONDEN — Drie Ierse jongeren zijn vrijdag in Winchester, Engeland, veroordeeld tot 25 jaar gevangenis wegens het beramen van een moord- aanslag op oa de Britse minister voor Noord Ierland, Tom King. Er zijn geen bewijzen dat de veroordeelden in verbinding stonden met IRA of andere radikale groeperingen,

*****

INTERNATIONALE CONFERENTIE VAN START

FAO bereidt collectieve actie voor

'Interventieleger' tegen sprinkhanen-plaag bepleit

FES — Alle delegaties op de internationale conferentie over sprinkhanenbestrijding, die in Fes werd gehouden, zijn het eens over één ding: de sprinkhanenplaag hoeft niet uit te groeien tot een ramp die alle verworvenheden van de laatste jaren op het gebied van voedselvoorziening in Afrika weer kapot maakt. Als de getroffen landen en internationale organisaties tenminste op zeer korte termijn hun samenwerking verbeteren.

De vertegenwoordiger van de FAO, de Wereldvoedsel- organisatie van de Verenigde Naties, verklaarde optimistisch te zijn over de kansen van een gezamenlijk actieprogramma. De FAO verwacht in januari volgend jaar alle betrokken landen een plan voor collectieve actie te kunnen voorleggen. De sprinkhanenplaag wordt op de conferentie misschien soms iets te gemakkelijk omschreven als een volkomen beheersbare plaag, maar wel één die tot totale oorlog moet worden verklaard.

De EG-vertegenwoordiger beloofde "wapenhulp" in de vorm van minstens 290 miljoen liter pesticiden. Omdat de oorlog ook vanuit de lucht wordt gevoerd met helikopters en zelfs zware transport- vliegtuigen, wees de Joegoslavische delegatie op de mogelijkheden van zijn land om piloten te trainen voor bespuitingswerk.

ZIEKTEKIEMEN

De Westduitse delegatie verklaarde dat onderzoekers in de BRD proberen ziektekiemen te ontwikkelen die de chemische oorlogvoering zou uitbreiden met bacteriologische wapens. De Verenigde Staten bepleitten een "neutrale internationale interventiemacht" die, voorzien van eigen vliegtuigen en uniformen, toegang zou krijgen tot alle gebieden, ook die nu nog door burgeroorlogen taboe zijn, zoals het zuiden van Sudan en noord-Etiopië.

Ook vergelijkingen met mobile guerrilla- oorlogvoering ontbraken niet. "Men moet de vijand aanvallen wanneer hij nog zwak is", verklaarde de Egyptische afgevaardigde in een pleidooi voor meer campagnes voor opsporing en vernietiging van de sprinkhanen- eitjes en -larven in plaats van "zware chemische bombardementen" op de zeer taai gebleken volwassen beesten. Hij wees er verder op dat "strafkaarten" waarmee nu de bewegingen van de vijand worden voorspeld, nog gebaseerd zijn op verouderde gegevens van tien jaar geleden.

DATABANK

Diverse landen spraken de hoop uit dat er een centrale databank zal worden opgezet, waartoe de computers van de nationale hoofdkwartieren ongelimiteerd toegang krijgen. Gegevens moeten, dat was de unanieme mening, zo spoedig mogelijk worden doorgespeeld aan "plaatselijke brigades" die dankzij nog te organiseren scholing en training precies weten wat hen te doen staat.

Hoewel enkele landen, zoals Marokko, tot nu toe hun eigen grenzen als "het eerste front" en de "eerste verdedigingslijn" hebben beschouwd, ziet men de redding van de oogsten toch vooral liggen in een tijdelijk afzien van nationale gevoeligheden over grenzen. In totaal wordt immers 29 miljoen hectare akkerland in zestig verschillende landen bedreigd. Verscheidene landen, zoals Mali, Libië, Egypte en Marokko, gaven in bedekte termen uiting aan hun onvrede over de huidige vorm van internationale samenwerking binnen onder andere de FAO. Het is niet uitgesloten dat op deze conferentie een nieuwe vorm van samenwerking zal ontstaan.

BONN — In de bondsrepubliek bestaat een elite- eenheid van het VS- leger die speciale bevoegdheden heeft bij de bestrijding van terroristen die aanvallen kunnen plegen op nucleaire doelen, zo werd door een PSD- gelieerd blad bericht. Van VS- zijde weigerde men commentaar.

Directeur Nederland op zevende beloning-plaats

AMSTERDAM — Een algemeen directeur van een Nederlands bedrijf met een omzet van 260 miljoen gulden per jaar verdient 355.000 gulden (salaris plus jaarlijkse bonus). Hiermee bezet Nederland de zevende plaats in de wereldranglijst voor totale beloning. Dit blijkt uit de resultaten van een onderzoek door het internationale managementsbureau Towers Perrin Forster en Crosby in twintig landen.

Het inkomen van de Nederlandse directeur ligt dicht tegen de honorering aan van de Fransen en Belgen van respectievelijk 366.00 en 362.00 gulden. Het ligt twaalf procent hoger dan het inkomen van de Britse directeur (316.000), maar blijft elf procent achter bij dat van de Westduitsers (399.000).

Wanneer echter wordt gekeken naar het nettosalaris zakt de Nederlandse directeur gezien zijn koopkracht naar de veertiende plaats. Wat koopkracht betreft hebben directeuren van vergelijkbare ondernemingen in de VS de hoogste totale honorering, zowel voor als na belastingaftrek.

De hoogste kosten van levensonderhoud maken de Japanse directeuren. Van de twintig onderzochte landen staan zij op een derde plaats qua totale beloning, maar ze vallen terug naar een zestiende plaats wanneer op de koopkracht wordt gelet.

WILLEMSTAD — In het Centro Pro Arte bracht de Curaçao Lions Club gisteravond de Gala Show of the Year. Vanavond wordt de voorstelling herhaald. De opbrengst van beide avonden is bestemd voor de Lions- projecten van het komende jaar.

Foto: de cancan van het Antillean Dance Theater.

Bij guerrilla-acties zeven doden gevallen

Leger treedt op tijdens staking in San Salvador

SAN SALVADOR — Stakende overheids- dienaren in El Salvador worden door de strijdkrachten onder druk gezet om hun werk te hervatten. Dit gebeurt onder meer door hen aan te houden. Bij guerrilla- acties zijn zeven doden gevallen. Er is ook een aanslag gepleegd op het kantoor van de Amerikaanse organisatie AID in San Salvador.

Leiders van een vakbond welke het personeel veretegenwoordigt van het ministerie van Openbare werken en waarbij zo'n twintigduizend werknemers zijn aangesloten hebben de klacht geuit dat het leger tussenbeiden wil komen. Men heeft van leden vernomen dat zij zijn aangevallen door soldaten en ook dat er leden zijn ontvoerd. Volgens de secretaris van deze bond, Luis Villalta, heeft militair personeel posities ingenomen in kantoren en bij projecten van dit ministerie om te verhinderen dat vakbonds- leiders er binnen komen om met het personeel te praten.

GEEN POLITIEK

De stakers bestaan voornamelijk uit peonnen. Men staakt om uitvoering te bereiken van een in mei met hun werkgevers gesloten overeenkomst. Het gaat hierbi om een loon- aanpassing van zo'n zestig dollar aan de stijgende kosten van levens- onderhoud. Secretaris Villalta legde er de nadruk op dat deze staking geen politiek karakter heeft.

Een eenheid van het Farabundo Marti- bevri dingsfront heeft in het centrale deel van ERl Salvador verschillende sabotage- acties uitgevoerd evenals aanvallen op militaire posities. Zo werd een stelling van de Natioanle garde in San Vicente op zestig kilometer van San Salvador aangevallen. Daarbij kwam één gardist om het leven. Er werden ook sabotage- acties tegen de stroomvoorziening uitgevoerd.

BUS BESCHOTEN

Bij commando- acties van het verzet werden vijf militairen gedood. Drie kwamen om toen de guerrilla een bus met passagiers onder vuur nam welke door deze soldaten werd bewaakt. Dit gebeurde in het gebied ten noordwesten van de hoofdstad. Een der aanvallers kwam ook om. Twee passagiers raakten gewond. Verder werden er twee soldaten gedood toen zij door onbekenden onder schot werden genomen bij een bioscoop in een voorstad van San Salvador.

Een raket werd gelanceerd tegen het gebouw waarin het Anerikaanse Ontwikkelingsagentschap zijn kantoor houdt in San Salvador. Dit wordt bewaakt door agenten die melding maakten van de overval. Er werd weinig schade aangericht. Bij de Amerikaanse autoriteiten was men erg spaarzaam met informatie.

In Peru drie drugs-Colombianen aangehouden

LIMA — Drie Colombianen die verdacht worden van betrokkenheid bij de handel in verdovende middelen werden in Peru aangehouden.

Zij werden opgevangen op het internationale vliegveld van Lima, de Jorge Chavez-luchthaven. Zij kwamen daar aan na een binnenlandse vlucht welke hen had gebracht naar het centrum van de cocateelt.

Bisschoppen boos over vergelijking

Pinochet en Christus

SANTIAGO — Van Roomskatholieke zijde in Chili is fel gereageerd op een recente uitlating van president generaal Augusto Pinochet. Deze had eerder na een mislukte aanslag al verteld dat uit die mislukking duidelijk bleek dat hij een zending van God uit te voeren had. Ditmaal heeft Pinochet zichzelf vergeleken met Jezus Christus.

In een toespraak over het verloren referendum verwees Pinochet onlangs naar het bijbel- verhaal waarin het volk zich uitspreekt voor de redding van Barabas en de kruisiging van Jezus. "Herinnert U zich het referendum uit de wereld- geschiedenis waarin gekozen moest worden tussen Christus en Barabas", aldus de bijbelvaste Pinochet. Hij voegde er aan toe: "Gods werken zijn mysterieus"

Hij verdient de straf van de kerk, want grappen over het woord van God worden altijd bestraft, aldus bisschop Tomas Gonzalez. Deze toonde zich geschokt en zei ook beschaamd te zijn door deze opmerking van Pinochet. Hij riep de christenen op, te bidden voor de bekering van degene die ze had uitgesproken.

De vice- voorzitter van de Chileense bisschoppen- conferentie, mgr Bernardino Pinera, was minder uitgesproken en zei dat de uitlatingen van Pinochet zeer ongelukkig waren. Deze bisschop wees de beschuldiging van de hand als zou de katholieke kerk bij het referendum hebben meegewerkt aan de campagne welke Pinochet een nederlaag toebracht. De kerk "heeft gevochten voor de mensenrechten, sociale gerechtigheid, dialoog, begrip en vrede en zal dat altijd blijven doen". Zo verzekerde hij.

ORANJESTAD — Matthew Goode, een Amerikaanse expert op het gebied van ratelslangen, zal gedurende een jaar een wetenschappelijke studie maken over de Arubaanse ratelslang (Cascabel).

Deze ratelslang, die de wetenschappelijke naam 'Crotulus Unicolor' heet, is enig in haar soort omdat zij alleen op Aruba voorkomt.

Het LVV-departement verleent alle medewerking aan Goode en wenst dat ook de bevolking medewerking verleent. Bij het zien van een ratelslang moet men het LVV-departement bellen op 28102, 26473 of 26372, na eerst te zorgen dat men niet dichter dan drie tot vier meter van het dier komt om niet aangevallen te worden.

Paus in 1992 naar Santo Domingo

SANTO DOMINGO — Paus Johannes Paulus II is van plan in 1992 de Dominicaanse Republiek te bezoeken. Hij woont daar de feestelijkheden bij van het vijfde eeuwfeest van de ontdekking van Amerika door Columbus.

Het pauselijke bezoek werd meegedeeld door de aartsbisschop van Santo Domingo mgr Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez. In dat jaar zal de Latijnsamerikaanse bisschoppen- conferentie in de hoofdstad van de Dominicaanse Republiek bijeen komen welke vergadering de paus dan gedeeltelijk bijwoont. Dit wordt dan het derde bezoek van de paus aan dit land. Volgens de aartsbisschop zijn de ogen van de wereld op de Dominicaanse Republiek gevestigd in verband met het komende eeuwfeest.

Bundel van Cola Debrot Symposium

WILLEMSTAD — Morgen vindt de presentatie plaats van de Cola Debrot Symposium bundel, die is samengesteld door de coöperatieve Antilliaanse uitgeverij 'Kolibri'. Dat gebeurt tijdens een informele bijeenkomst in het auditorium en in de tuin van het Cultureel Centrum Curaçao, om elf uur 's morgens.

WENEN — [illegible]garije wil in de "nabije toekomst" het elektronische bewakings- systeem langs de grens met Oostenrijk afschaffen. Men meent dat het systeem vanuit historisch, technisch en politiek oogpunt verouderd is.

ONDERZOEK VAN FRANK E. HYTTEN

Ideale gewichtstoename is 12,5 kilogram

Dieet voor zwangere vrouwen een taboe

WILLEMSTAD — Zwangere vrouwen moeten niet op dieet gaan, omdat dit tot blijvende schade kan leiden. Bovendien is uit een wetenschappelijk onderzoek niet gebleken dat extra gewichtstoename schadelijk is voor de vrouw of baby. Gemiddeld neemt een vrouw tijdens de totale zwangerschaps- periode ongeveer 12,5 kilo in gewicht toe. Deze vrouwen krijgen het minste aantal babies met een laag geboortegewicht en de sterfte van hun babies rond de geboorte is minimaal. Ondanks incidentele vermeldingen in de vakliteratuur, leidt zwangerschap over het algemeen niet tot blijvende dikheid. Dit zijn de voornaamste conclusies van Frank E. Hytten in zijn publikatie 'Wat is de ideale gewichtstoename tijdens zwangerschap?'

Hytten heeft de voedingsbehoeftes van zwangeren onderzocht. Zijn onderzoeks- resultaten zijn gepubliceerd in de Proceedings van het International Caribbean Congress dat in mei vorig jaar op Curaçao gehouden is. De gemiddelde Westerse vrouw neemt volgens Hytten tijdens de zwangerschap 12,5 kilo in gewicht toe. De onderzoeker vraagt zich af of een dergelijke gewichtstoename ook tot de beste resultaten met betrekking tot de reproduktie leidt. Gedurende minstens een eeuw hebben gynaecologen getracht de gewichtstoename van zwangeren te beperken. Volgens hen is zelfs het gemiddelde van 12,5 kilo teveel. Hytten is het daar niet mee eens.

EFFECT

Hij stelt dat dieet onder normale omstandigheden nauwelijks effect heeft op de lengte van de foetus. Er zijn slechts twee componenten van de gewichtstoename die artsen kunnen manipuleren: vet en extracellulair water. De drang om de ophoping van vet te voorkomen, is zowel aanwezig bij de vrouwen die hun schoolmeisjes-figuur willen behouden, als bij de artsen die vinden dat dit tot blijvende dikheid kan leiden.

Gemiddeld hebben vrouwen 3,5 kilo vet, wat goed is voor de groei van de foetus (ongeboren baby). Via het metabolisme legt de zwangere vrouw een buffer aan van meer dan 30.000 kilocalorieën tegen een mogelijke ondervoeding. Dit is te vergelijken met het opstapelen van vet door zoogdieren vlak voor de overwintering en door vogels vlak voor de grote trek. In de moderne samenleving wordt de aanleg van een dergelijk energiedepot misschien als een overtollig overblijfsel van de evolutie beschouwd, welke stapsgewijs naar dikheid op middelbare leeftijd leidt. Dit is niet zo, aldus Hytten.

"Hoewel een zeer klein aantal vrouwen aanzienlijk in gewicht toeneemt tijdens de zwangerschap, wordt dit in de literatuur als zeldzaam aangeduid. Vrouwen worden inderdaad zwaarder met toenemende leeftijd, maar het additionele effect van zwangerschap is verwaarloosbaar (gemiddeld 1 kilo)", zo schrijft Hytten.

DIEET

Degenen die niet overtuigd zijn en van oordeel zijn dat de periode van zwangerschap een goede tijd is om op dieet te gaan, ontmoeten een paar problemen. Ten eerste is de poging om minder voedsel in te nemen terwijl de vrouw juist een enorme stijging van de eetlust ondervindt, vruchteloos. Hytten noemt dit zwemmen tegen het getij. De kans op succes acht hij dan ook niet zo groot, hetgeen nogmaals bevestigd wordt door literatuur- gegevens. "Verder vindt de maximum gewichtstoename plaats halverwege de zwangerschap, zodat tegen de tijd dat besloten wordt de gewichtstoename een halt toe te roepen, het meeste vet al opgeslagen is".

"In de laatste plaats: hoe beslist men dat de gewichtstoename excessief is", zo vraagt de onderzoeker zich af. "Men kan het erover eens zijn dat een toename van 1 kilogram in twee weken de limiet moet zijn, maar het lichaamsgewicht schommelt dagelijks zo'n één procent, zodat de onzekere factor in het verschil tussen twee metingen bij een gemiddelde vrouw meer dan een kilogram bedraagt", zo meende Hytten.

Of vrouwen die dik zijn voordat zij zwanger worden, hun gewichtstoename moeten beperken, is een moeilijker probleem. "Hoewel dikke vrouwen de gemiddelde gewichts- toename neigen te vertonen, is het grootste deel hiervan water en minder vet. De onderzoeks- resultaten zijn tegenstrijdig. Eén conclusie is dat dieet- beperking bij zwangeren met een overgewicht in de laatste tien weken van de zwangerschap, niet veel effect op hun lichaamsvet had, maar de babies van deze moeders waren kleiner. Dus zelfs dieetbeperking bij vrouwen met een overgewicht zou schadelijk voor de baby kunnen zijn".

KOOLHYDRATEN

Bij een ander onderzoek werd geconcludeerd dat beperking van de inname van koolhydraten (ondermeer in brood en gebak) een gunstig effect heeft op het voorkomen van afwijkingen in het koolhydraatmetabolisme, wat bij zwangeren met een overgewicht regelmatig wordt geconstateerd. Hytten laat het definitieve antwoord aan toekomstige onderzoekers over.

Hytten kwam bij zijn onderzoek tot de conclusie dat, hoewel een gewichtstoename van gemiddeld 12,5 kilo normaal is en volgens de literatuur de beste groeikansen van de foetus geeft, manipulatie van het gewicht van zwangeren geen duidelijk voordeel lijkt op te leveren en zelfs schade kan berokkenen.

Rojer na gesprek met minister over 'kanaliseren' meteo-nieuws

Onduidelijk of Wilsoe op eigen houtje opdracht gaf

WILLEMSTAD — Minister van Verkeer en Vervoer Louis Gumbs, heeft Bebe Rojer van de vakbond voor overheidspersoneel, ABVO, geen afdoend antwoord kunnen geven, op de vraag of gezaghebber drs Elmer Wilsoe contact met hem had opgenomen, toen die vorige week de Meteorologische Dienst verbood verdere inlichtingen te verstrekken aan de pers. "De minister zei dat hij eerst de zaak wilde onderzoeken, voordat hij antwoord geeft", aldus Bebe Rojer.

De vakbondsleider wil het 'naadje van de kous' weten, omdat de Meteorologische Dienst een landsdienst is, die onder verantwoordelijkheid valt van het ministerie van Verkeer en Vervoer. De gezaghebber van Curaçao heeft geen zeggenschap over deze dienst.

Toch heeft Rojer de bevestiging gekregen, dat Wilsoe het hoofd van de Meteorologische Dienst, Reudink, opdracht had gegeven geen informatie te verstrekken: "Het was een opdracht aan Reudink en geen verzoek", zo zei Rojer.

KANALISEREN

Zoals bekend draaide Wilsoe korte tijd later zijn beslissing terug, nadat hij die vergeefs had geprobeerd te verdedigen tegenover de pers, die in haar geheel tegen deze maatregel in opstand kwam. Wilsoe noemde deze maatregel "het kanaliseren" van nieuws. Verslaggevers gebruikten het woord "censuur". Een van de journalisten verklaarde tegenover Wilsoe dat het eenvoudig is het woord "censureren" te vervangen door het woord "kanaliseren".

Rojer: "het is wellicht een gevolg geweest van de onervarenheid van de heer Wilsoe als gezaghebber. Maar toch moeten we oppassen, dat er niet vaker van deze vreemde beslissingen worden genomen".

Volgens Rojer zal minister Gumbs binnenkort een persconferentie beleggen, waarin hij uitleg zal geven over de toen ontstane onverkwikkelijke situatie.

WILLEMSTAD — Onlangs heeft minister van Arbeid en Sociale Zaken, drs Stanley Inderson, de commissie "Bestaansrecht Vakbonden" geïnstalleerd. Deze commissie bestaat uit E. Ong A Kwie, voorzitter, mr S.T. Mambi, secretaris, en A.C. Scoop.

De commissie heeft tot taak uitvoering te geven aan hetgeen in de Regeringsverklaring is gesteld, ten aanzien van de depluralisatie en de bevordering van de solidariteit op het gebied van de arbeidsverhoudingen. In het in voorbereiding zijnde "beleidsplan Arbeid en Sociale Zaken" moeten de beleidsvoornemens nader worden geformuleerd, aldus de RVD.

Tevens dient aangegeven te worden welke voorzieningen getroffen moeten worden ter waarborging van het bestaansrecht van de werknemers-organisaties, vooral gezien de problemen op sociaal-economisch en sociaal-educatief gebied. De problematiek van de bestaanszekerheid van het vakbondswezen moet tevens bekeken worden in het licht van de huidige economische recessie en de negatieve gevolgen hiervan voor de vakbonden, vooral wat betreft de drastische achteruitgang in inkomsten, het verlies aan leden en de daardoor verzwakte onderhandelingspositie.

Bovendien is te voorzien, dat de in het kader van de flexibilisering van de arbeidsmarkt te nemen maatregelen, zoals aanpassing van de ontslagwet en minimumlonen, schade zullen toebrengen aan de bestaanszekerheid van het vakbondswezen.

Voor een optimaal functioneren van de democratie is het echter van essentieel belang, dat de sociale partners vanuit gelijkwaardige posities deelnemen in de maatschappelijke dialoog. Zo stelt de RVD in een persbericht.

Foto: Inderson in de eerste vergadering met de Commissie.

De Koning antwoordt Kamerleden

Nota studie-financiering bij Antilliaanse regering

WILLEMSTAD — De minister van Antilliaanse en Arubaanse Zaken, drs Jan de Koning, is van mening dat de nieuwe studie- financiering in Nederland slechts één van de oorzaken is van het dalende aantal studenten aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen.

Dit zegt hij in antwoord op enkele vragen van de Tweede Kamerleden Jabaaij en Vermeend, beiden van de PvdA-fractie.

"Niettemin heb ik bij diverse gelegenheden bij de minister van Onderwijs van de Nederlandse Antillen aangedrongen op een stelsel van studie- financiering in de Nederlandse Antillen dat Antilliaanse studenten meer bindt aan Antilliaanse cq. regionale onderwijs- instellingen", aldus De Koning.

Hij gaat verder: "Ik ben bereid om ten laste van de voor de Nederlandse Antillen beschikbare hulpgelden dit nieuwe studie- financierings- stelsel mede te financieren".

"Bedacht dient evenwel te worden dat er ook andere oorzaken zijn die van invloed zijn op het dalend aantal studenten bij de UNA, zoals de status aparte van Aruba, waardoor het aantal potentiële studenten met ongeveer vijfentwintig procent afnam. Voor zover mij bekend, is hiernaar geen onderzoek verricht".

Tot slot stelt De Koning: "Een ambtenaar van Onderwijs en Wetenschappen heeft onlangs in de Nederlandse Antillen ambtelijk overeenstemming bereikt over een eigen stelsel van studie- financiering aldaar. De desbetreffende nota is nu in handen van de Antilliaanse regering".

WILLEMSTAD — Drs Rudy Naaldijk van het departement van Onderwijs leidt samen met een Curaçaose delegatie momenteel in Nederland de besprekingen over de samenvoeging van het Centraal Bureau Toezicht Bursalen met de Stichting Studiebeurzen Nederlandse Antillen, SSNA. De stichting zal in de toekomst de belangen van de Antilliaanse bursalen (landelijk en eilandelijk) blijven behartigen.

Ambtenaren leveren tien procent in

St Eustatius neemt vijf maatregelen

WILLEMSTAD — Het eiland Sint Eustatius zal per 1 november alle lonen en salarissen van overheidswerknemers en ambtenaren, met tien procent verlagen. Dit voor de duur van zes maanden. Dat is één van de vijf maatregelen die gisteren in de eilandsraad van Sint Eustatius zijn besproken.

Naast de salaris-korting, is de eilandsraad ook akkoord gegaan met de invoering van luchthaven- belasting, zowel voor interinsulaire passagiers, als voor hen die naar het buitenland gaan. Daarnaast zal er een loterij worden aangetrokken, hetgeen Sint Eustatius jaarlijks minimaal 240.000 gulden moet opbrengen. PP-patienten zullen in plaats van 2,50 per doktersbezoek 3,50 gulden moeten betalen en de wegenbelasting wordt verhoogd met 25 procent.

Zoals bekend was Sint Eustatius genoodzaakt maatregelen te nemen omdat de financiele situatie van dit eiland zo slecht is geworden, dat het overheids- personeel niet eens meer kan worden uitbetaald.

Vorige maand kon de situatie nog net gered worden, toen de minister van Financien, Gilbert de Paula, bereid werd gevonden om het eiland nogmaals een voorschot te geven op de bijdrage uit het solidariteitsfonds.

GEEN BESLISSING

Die pot is nu evenwel vrijwel leeg, en Sint Eustatius weet wederom niet hoe het personeel uitbetaald moet gaan worden. De centrale regering is inmiddels benaderd met het verzoek om een lening, maar daarover heeft de minister van Financien nog geen beslissing genomen. Hij is in afwachting van een advies van het Departement van Financien.

Om te 'bewijzen' dat het eiland zelf ook bereid is om de buikriem aan te halen en te trachten de financiele problemen aan te pakken, zijn de vijf maatregelen geformuleerd. Deze zijn ook schriftelijk aan de minister overhandigd. Gistermiddag moesten de maatregelen in de eilandsraad besproken worden.

EILANDSRAAD

De eilandsraad op Sint Eustatius heeft vijf raadsleden. Kenneth van Putten van DP Sint Eustatius was niet aanwezig. Zijn partijgenoot Julian Woodley (voormalig gedeputeerde van Financien) verliet halverwege de vergadering de zaal, zodat de motie waarin de maatregelen waren geformuleerd, door de drie resterende raadsleden, leden van de huidige overheid, werd aangenomen. Er bestond overigens grote publieke belangstelling voor deze vergadering.

Dat is ook logisch omdat een groot deel van de bevolking nadelig getroffen zal worden door deze maatregelen. Negentig procent van de bevolking is financieel afhankelijk van de overheid, zij worden allen, direct of indirect, getroffen door de salariskorting die volgende maand al in moet gaan.

Ook de verhoging van de eigen bijdrage bij doktersbezoeken, wordt als een 'zware last' gezien. Zeker voor patienten, die voor hun ziekte, regelmatig naar de dokter moeten.

De luchthavenbelasting voor passagiers die naar het buitenland vertrekken, zal worden verhoogd tot zeven gulden. Passagiers die naar één van de andere Antilliaanse eilanden reizen, zullen vijf gulden per persoon moeten betalen.

Lions Gala Show: leuk voor kinderen

LOFWAARDIG is de inzet van Jac Visser en de tientallen andere enthousiastelingen, die de Gala Show of the Year van de Curaçao Lions Club hebben gerealiseerd, gisteravond in het Centro Pro Arte. Maar alleen met enthousiasme wordt het nog geen show en zeker geen Gala Show.

Visser had zich voor een onmogelijk te vervullen taak gesteld, door ten eerste als thema voor de avond 'het circus' te nemen en door ten tweede zich te beperken tot Curaçaose artiesten. Hij had moeten bedenken, dat wij — en dat is beslist niet iets om zich voor te schamen — niet over voldoende artiesten beschikken, die dit thema kunnen invullen.

Het werd dan ook een avond, waaraan kinderen veel plezier zouden hebben beleefd, maar voor volwassenen dient toch gemikt te worden op een hoger niveau.

De vocalisten waren goed: Bibi Provence, Libia en Farley Lourens, terwijl ook het orkest onder leiding van Toro Colina bekwaam optrad.

Na de pauze viel Clark de Windt op met zijn persiflage op Louis Armstrong. Zó had die avond in elkaar moeten zitten: met een knipoog naar het circus, met meer 'zelfspot', zonder de drang 'echt' te doen. Want dan loopt men het risico lachwekkend over te komen, zoals tijdens de acrobatische nummers.

Lof voor de wijze waarop de avond was georganiseerd. Lions- voorzitter Mike Alexander liet na, producer Visser aan het einde van de avond te bedanken. Visser had dat wel verdiend.

Vanavond wordt nogmaals een voorstelling gegeven. Entreeprijs: vijftig gulden. Nogmaals: de kinderen zullen zich zeker amuseren.

A.H.

'Indicatie-commissie' geïnstalleerd

WILLEMSTAD — De gedeputeerde van Volksgezondheid, Nelson Monte, heeft woensdag 26 oktober een multi- disciplinaire commissie voor het opname- en ontslagbeleid, kortweg genoemd 'Indicatie- commissie' geïnstalleerd. Deze commissie heeft tot taak regels op te stellen voor opname en ontslag van patiënten voor alle instellingen van de gezondheidszorg, zoals ziekenhuizen, het verpleeghuis en de bejaardentehuizen en ook voor terugplaatsing van patiënten naar de thuissituatie.

Ook zal de Indicatie- commissie procedures vaststellen voor een soepele overgang van patiënten tussen de instellingen en naar bejaardentehuizen of de thuiszorg. Eenvoudig gezegd, gaat het om het principe 'de juiste patiënt in het juiste bed'.

Door het ontbreken van een georganiseerde opvang van patiënten in het hospitaal komt het maar al te vaak voor dat patiënten onnodig lang in het ziekenhuis opgenomen blijven, soms weken tot maanden, hetgeen hoge kosten veroorzaakt.

VASTGESTELDE REGELS

In onderling overleg vastgestelde regels en procedures, die goed op elkaar zijn afgestemd, moeten leiden tot een efficiënter verdeling van patiënten over diverse instellingen.

Het uiteindelijke doel is dat de genezen patiënt zo snel mogelijk naar huis kan terugkeren. De Indicatie- commissie bestaat uit 15 leden, verdeeld in drie groepen.

De overheid, met name Geneeskundige- en Gezondheidsdienst en Dienst Sociale Zaken vormt met 4 leden de eerste groep. De tweede groep bevat 7 vertegenwoordigers van alle instellingen en de derde groep bestaat uit de werkers in het veld: een medisch specialist, een huisarts, een wijkverpleeg- kundige en een maatschappelijk werkster.

In kleine bijeenkomsten worden per instelling de regels vastgesteld, waarna de voorstellen in de voltallige vergadering worden besproken.

Het Bestuurscollege zal na goedkeuring de opgestelde regels en procedures bekrachtigen, waarna deze voor de instellingen bindend worden. De Geneeskundige- en Gezondheidsdienst en Dienst Sociale Zaken zullen de naleving van deze regels controleren.

Jaycee Youth

Turno Liber

WILLEMSTAD — Ter gelegenheid van het 10- jarig bestaan van de Jaycee Youth Chapter Curaçao wordt op zaterdag voor het postkantoor in Punda het programma Turno Liber van Z-86 opgenomen. Onderwerp is ditmaal 'werkloosheid onder de jeugd'. In het panel zitten ondermeer Ewald Ong-A-Kwie namens het vakbondswezen, Carine Scoop van Sociale Zaken, Norella Louisa van Jaycee Youth Chapter Curaçao en een vertegenwoordiger van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao.

FUNDRAISING-DINER MET GASTSPREKER OVER DUMPING PRODUKTEN

Konsumenten sluit te veel leningen af:

Konsumentenstichting pleit voor kredietbewakingssysteem

WILLEMSTAD — In samenwerking met de Centrale Bank, onderzoekt de Konsumenten- stichting momenteel de mogelijkheden om een kredietbewakings- systeem te introduceren. Dat houdt in dat personen die ergens een lening afsluiten of bij een zaak op krediet kopen, bij een centraal instituut geregistreerd worden. Daar kan dan gecontroleerd worden dat het totaal aan leningen en kredieten, niet meer is dan éénderde deel van het inkomen, zoals wettelijk is vastgesteld.

De Konsumenten- stichting heeft met dit idee de Centrale Bank benaderd, omdat men vrijwel dagelijks geconfronteerd wordt met de ellende van personen die zoveel uitstaande schulden hebben, dat zij nog maar enkele guldens per maand overhouden om van te leven. De problemen voor zo'n persoon worden steeds groter, omdat zij dan ook weer geld moeten lenen, om in hun onderhoud te kunnen voorzien.

Dat verklaarde directrice Ana Alcantara van de Konsumenten- stichting gisteren tijdens een persconferentie. In Nederland is een dergelijk kredietbewakings- systeem al lang ingeburgerd. De banken nemen daar vaak ook onderling contact op, alvorens een lening wordt verstrekt. Dat gebeurt op Curaçao niet. Het is daardoor mogelijk voor de konsument om meerdere leningen af te sluiten én bij winkeliers op krediet te kopen.

EIGEN BESTWIL

Ana Alcantara erkent dat niet alle konsumenten gelukkig zullen zijn met een dergelijk systeem. Het is evenwel voor hun eigen bestwil. Volgens haar loopt het veel te vaak uit de hand en de misere waarin deze mensen terecht komen, is enorm groot.

De Centrale Bank zal nu in Nederland een onderzoek gaan verrichten hoe het kredietbewakings- systeem aldaar functioneert. Indien die informatie beschikbaar is, zal wederom met de Konsumentenstichting aan tafel worden gezeten, voor verdere uitwerking van het plan. Het plan moet ook nog met het bankwezen en de private sector worden besproken, omdat medewerking van hun kant doorslaggevend is voor het succes van het systeem.

Dit is slechts één van de vele activiteiten van de Konsumenten- stichting. Deze organisatie wordt steeds actiever maar stuit daarbij op één probleem: te weinig financiële middelen. De Curaçaose overheid geeft subsidie aan de Konsumentenstichting, maar dit is zelfs te weinig om het kantoor van te laten draaien. Ook met de centrale regering zijn nu onderhandelingen gaande over subsidie.

FUNDRAISING

De Konsumenten- stichting heeft evenwel begrip voor de situatie waarin beide overheden verkeren en wil daarom geen extra beroep op deze instanties doen. Veel beter is het, zo meent de stichting, indien de konsument zelf betaalt voor de activiteiten die de stichting ten behoeve van de konsument ontplooit.

Om dat te bewerkstelligen wordt op 19 november een 'fundraising- diner' georganiseerd. De kaarten daarvoor kosten 150 gulden per persoon en de opbrensten zijn bedoeld voor verschillende projecten van de konsumentenstichting. Speciale gast bij dit diner — dat in het Princess Beach Hotel wordt gehouden — is Jose Vargas, voorzitter van de 'International Organisation for Consumers' met het hoofdkantoor in Montevideo. Vargas zal spreken over dumping van produkten in derde wereld landen. Een probleem waar ook Curaçao mee geconfronteerd wordt. Zijn lezing wordt in het Spaans gehouden.

Behalve dit 'serieuze onderwerp' houdt de avond ook 'plezier' in. Daar zorgen Trio Los Corsarios en de band Brotherhood of Man voor die gratis hun medewerking verlenen. Het diner begint om acht uur en na het eten is er gelegenheid tot dansen tot twee uur 's nachts. Kaarten zijn verkrijgbaar bij het kantoor van de Konsumenten- stichting.

BIBLIOTHEEK

Eén van de projecten die men met de uit het diner verkregen fondsen zal financieren, is de uitbreiding van de bibliotheek. Deze bibliotheek is voor iedereen toegankelijk en biedt informatie over produkten en andere zaken die van belang zijn voor de konsument. De konsumenten- stichting wil deze bibliotheek verder gaan uitbreiden.

Daarnaast wil de stichting een folder samenstellen van informatie over alle instanties die konsumenten te hulp kunnen zijn. Vaak weten de mensen immers niet waar zij, met wat voor problemen kunnen aankloppen. Die informatie zal in de folder duidelijk op een rijtje worden gezet.

De stichting wil ook een computer aanschaffen om de prijscontrole professioneler te verwerken. In deze computer zullen ook alle klachten geregistreerd worden die bij de konsumenten- stichting binnenkomen. Door die informatie in de computer te stoppen, krijgt de stichting een duidelijker overzicht over wat de grootste problemen zijn waar de konsument mee kampt.

TIJDSCHRIFT

Overigens is de Nederlandse regering ook bereid gevonden de Curaçaose konsumentenstichting een helpende hand te bieden. Onlangs is een project goedgekeurd waarbij technische bijstand zal worden gegeven om het tijdschrift van de konsumenten nieuw en professioneler leven in te blazen. De stichting hoopt dat als dit tijdschrift professioneler wordt opgezet en regelmatiger wordt uitgegeven, dit een vaste inkomstenbron kan worden door het uitgeven van abonnementen.

Ook wordt financiele steun gegeven door de Nederlandse regering, om een kwaliteitsbureau op te richten. Dat zal opgezet worden in het landslaboratorium dat bereid is gevonden om de noodzakelijke apparatuur aan te schaffen. Op kosten van de Nederlandse regering, zullen twee analisten bijgeschoold worden.

Vermoedelijk verbindt de Nederlandse regering enkele condities aan deze steun. Dat zal ondermeer inhouden dat de zwaar verouderde 'Eet en Drinkwaren- verordening' wordt aangepast aan de huidige tijd. Met deze verordening is het bijvoorbeeld niet mogelijk om winkeliers die de verordening overtreden, te sanctioneren. De konsumentenstichting hoopt dit binnen twee jaar te realiseren. Ook hierbij zal Nederland technische bijstand verlenen.

WILLEMSTAD — Het was gistermiddag weer eens zoals vanouds gezellig druk in Punda. Dat was te danken aan de 'Fiesta di Moda' die ook vandaag nog doorgaat. Dit evenement wordt vanavond om zeven uur afgesloten met vuurwerk in de binnenstad.

In het kader van deze festiviteit, hebben alle winkeliers die bij de Downtown Management Organisation zijn aangesloten, speciale aanbiedingen. Ook op de straten is er van alles te doen. Foto: één van de modellen die van stage naar stage lopen op vijf pleinen in Punda.

Sigaretten, alcohol en electronica

Curaçao wordt 'taxfree'

WILLEMSTAD — De centrale regering is voornemens om Curaçao voor toeristen 'tax-free' te maken. Produkten zoals sigaretten en alcohol kunnen alleen door toeristen belastingvrij gekocht worden, maar de veertig procent invoerrechten en economische heffing op electronische apparatuur zal voor iedereen worden afgeschaft. Een groot gedeelte van deze produkten, is overigens sinds 1985 al belastingvrij. Het gaat nog maar om enkele produkten die aan die lijst worden toegevoegd.

Zoals bekend is de discussie over het al dan niet 'tax-free' maken van Curaçao al geruime tijd gaande. Met name de winkeliers en anderen uit de toeristische sector, hebben de overheid onder druk gezet om een beslissing te nemen. Deze week nog liet directeur Don Werdekker van de Downtown Management Organisation een 'noodkreet' horen: de huidige onzekerheid is nog schadelijker voor het eiland dan een negatief antwoord, zo zei hij.

VOLGENDE WEEK

De centrale regering heeft evenwel onlangs de knoop doorgehakt. De verwachting is dat deze beslissing volgende week officieel bekend gemaakt zal worden. De Amigoe vernam uit politieke kringen dat dit een positieve beslissing is. Hetgeen een derving van inkomsten tot gevolg zal hebben. Dat was ook de reden dat de centrale regering — en met name minister Gilbert de Paula — in eerste instantie niet positief tegenover het idee stond. Hij wilde deze maatregel niet nemen, zonder dat er een alternatief gevonden was om de inkomstenderving op te vangen. Of dat nu het geval is, kon de Amigoe nog niet achterhalen.

Feit is dat de huidige vorm een derving aan inkomsten voor de overheid van jaarlijks twee miljoen gulden tot gevolg zal hebben. Alleen bepaalde electronische apparatuur zal namelijk voor iedereen — ook de lokale bevolking — in prijs worden verlaagd. Het gaat om die produkten, die aantrekkelijk zijn voor toeristen, zoals televisie- en video-toestellen, foto- apparatuur en geluids- apparatuur, een deel hiervan is al belastingvrij gemaakt in 1985. Produkten zoals ijskasten, komen niet voor de maatregel in aanmerking.

TOERISTEN

Sigaretten en alcohol worden alleen 'tax-free' voor de toeristen. Zij kunnen op vertoon van hun ticket in alle winkels deze produkten kopen, maar ontvangen die pas op het moment van vertrek op Hato of in de haven. Om dit te realiseren, zullen de winkeliers gezamenlijk een systeem moeten opzetten waarbij de produkten in loodsen op Hato en in de haven aan de toeristen uitgereikt kunnen worden. Dit was een voorstel van één van de vele commissies die zich over de problematiek van het 'tax-free' maken, heeft gebogen.

Een ander voorstel van zo'n commissie, was om alle andere produkten waarover nu vijfeneenhalf procent invoerrechten wordt betaald, met twee procent te verhogen. Daarmee zouden de gederfde inkomsten gecompenseerd kunnen worden. Dit is het voorstel dat Aruba heeft geconcretiseerd.

Naar de Amigoe vernam, zal de beslissing waarschijnlijk vooralsnog in een landsbesluit vastgelegd worden. Dat heeft als voordeel dat de regering niet eerst naar de Staten hoeft te gaan. De Staten zullen uiteraard wel benaderd worden, maar omdat de regering de maatregelen nog voor het komende hoogseizoen — dat op 15 december begint — wil afkondigen, wordt dat eerst via een landsbesluit gedaan. De minister wacht echter nog op een advies om te horen of dit juridisch mogelijk is.

Viering Dom. Republiek

WILLEMSTAD — Op 3 november viert de Dominikaanse Republiek het feit dat dit land tien jaar onafhankelijk is.

Het jaar 1988 is officieel 'Reunion 1988' genoemd, een jaar waarin landgenoten in het buitenland aangemoedigd worden naar de Dominikaanse Republiek terug te keren. Tot nu toe hebben duizenden landgenoten een bezoek aan dit eiland gebracht. En velen worden nog in de loop van de maand verwacht, met name als de jaarlijkse festiviteiten rond de viering volgende week donderdag beginnen.

In het kader van de jubileumviering zijn verschillende staatshoofden van de Caricom ontvangen door de regering van de Dominikaanse Republiek. Aan het eind van het jubileumjaar zullen alle staatshoofden van de Caricom de republiek bezocht hebben.

Inwoners van de Republiek op Curaçao doen ook mee met de viering. Vorige week zaterdag heeft een groep van deze mensen samen met hun vrienden Curaçao verlaten om hun familieleden en vrienden aldaar te bezoeken en deel te nemen aan de festiviteiten.

Koopavond voor Kerstviering

WILLEMSTAD — Donderdag 3 november van 18.00 tot 22.00 uur houdt de Vereniging van Christenvrouwen Curaçao haar jaarlijkse koopavond in de Jeugdclub "De Tamarijn" op Mahaai ter werving van gelden om tijdens het Kerstfeest giftes te kunnen doen aan diverse liefdadigheids- instellingen op Curaçao.

Deze avond zullen onder andere verkrijgbaar zijn zelfgemaakte kleding, handwerkjes, planten en natuurlijk niet te vergeten diverse gerechten zoals pom, pastei, rotie, Chinese kip, pitjil etc.

Ook is er een vlooienmarkt en voor de kinderen een grabbelton.

Premier reageert op brief Canadees

Regering ontkent betrokkenheid bij uitzetting Kopak-voorzitter

WILLEMSTAD — Vilhelmo Vanlenho uit Canada heeft in een brief aan premier Liberia-Peters gereageerd op de uitzetting van Eugene Godfried uit de Dominikaanse republiek. Volgens Vanlenho is de Antilliaanse regering direct betrokken bij de uitzetting van Godfried en hij uit zijn bezorgdheid over de inmenging van de regering in deze.

In antwoord op de brief van Vanlenho ontkent de premier de directe betrokkenheid van de regering in deze kwestie. Volgens Liberia is de heer Godfried, voorzitter van de landbouworganisatie Kopak, door de regering uitgenodigd om via de officiele kanalen te protesteren tegen zijn uitzetting uit bovengenoemd land. "Tot nu toe heeft de heer Godfried nog niet gereageerd", aldus de premier.

Op 8 september vloog de Kopak- voorzitter op uitnodiging van jeugd- en kerkorganisaties van de Dominikaanse Republiek naar dat land voor een bezoek van enkele dagen. Bij aankomst op het vliegveld van Santo Domingo weigerden immigratie- autoriteiten Godfried toegang tot het land en werd hij op het zelfde vliegtuig terug naar Curaçao gestuurd. Volgens premier Liberia-Peters heeft geen enkele burger zomaar het recht een vreemd land te betreden en moet iedereen de voorschriften van binnenkomst in acht nemen.

Geen initiatief van bestuur:

CFW-voorzitter was tegen 'bedelbrief'

WILLEMSTAD — Voorzitter Wilfred Spencer van de CFW is het in het geheel niet eens met de brief die secretaris Ronchi Isenia en penningmeester Henry Josepha van de CFW naar verschillende bedrijven hebben gestuurd en waarin om een financiele bijdrage wordt gevraagd om een "jachtboot" te kopen als afscheidscadeau voor Ewald Ong A Kwie. "Dat is geen beslissing van het CFW-bestuur geweest. Er is een commissie belast met het afscheid van Ong A Kwie en de brieven aan de bedrijven hadden niet op briefpapier van de CFW geschreven mogen worden. Daar heb ik de heren tijdens een vergadering al op gewezen."

De Amigoe berichtte gisteren al over de onrust die de brief heeft veroorzaakt bij de verschillende bedrijven die hier geen raad mee weten. Zij voelen zich aan de ene kant 'verplicht' om geld te geven, maar vinden aan de andere kant dat het de vakbond en de leden zelf zijn, die de vertrekkende vakbondsleider een cadeau moeten geven.

NIET GELUKKIG

Die mening wordt gedeeld door de nieuwe voorzitter van de CFW, Wilfred Spencer, zo liet hij de Amigoe vanmorgen weten in reactie op het bericht dat gisteren in de krant verscheen. Spencer is er helemaal niet gelukkig mee, dat Isenia en Josepha officieel briefpapier van de CFW hebben gebruikt voor de brief en deze ondertekend hebben met hun functies van 'secretaris' en 'penningmeester'. Dat mocht ook niet, omdat het geen actie van het bestuur was, maar van de twee leden op eigen houtje.

Spencer meent dat als er een duur cadeau gegeven moet worden, de leden zelf in de broekzak moeten tasten. Indien dat geld niet beschikbaar is, kan ook met een goedkoper gebaar afscheid worden genomen. Maar om bij de werkgevers aan te kloppen, vindt Spencer geen juiste gang van zaken. Spencer zelf is meer voor het uitreiken van een plakkaat aan Ong A Kwie. Dat zal door hem ook meer op prijs worden gesteld, zo vermoedt Spencer. Zeker omdat deze hele kwestie Ong A Kwie — die zelf nergens van op de hoogte was — in een negatief daglicht stelt.

STRUCTUREEL FOUT

Op de vraag of er dan niet structureel iets fout zit bij de CFW als twee bestuursleden op eigen houtje een plan bedenken waar andere bestuursleden op tegen zijn, antwoordde Spencer bevestigend. Dat is in de loop der jaren zo gegroeid omdat er altijd maar een paar bestuursleden waren die voor de vakbond werkten. Dat moet nu verandering in komen, liet Spencer weten, er zijn zeven bestuursleden en die moeten gezamenlijk, op democratische wijze beslissingen nemen. Indien de meerderheid van het bestuur een voorstel aanneemt, zal de rest zich daarbij neer moeten leggen.

Overigens vermoedt Spencer niet dat — indien er een "jachtboot" gekocht gaat worden — dit om een zeer luxe boot gaat. Alhoewel Spencer niet precies op de hoogte is van de plannen, verwacht hij dat het om een vrij eenvoudige vissersboot gaat.

SEROE COLORADO — De leerlingen van International School of Aruba hebben ter gelegenheid van het Halloween-feest een spookhuis in elkaar gezet. Dit spookhuis is aanstaande zaterdag van zeven tot tien uur en maandag van ... tot negen uur 's avonds open voor het publiek. De leerlingen garanderen dat het niet aan griezelfiguren, zoals monsters, geesten, vleermuizen, spinnen en andere zal ontbreken.

Bij exploit van mij, NORMAN E. HART, deurwaarder bij het Gerecht op Aruba van de 26ste oktober 1988 waarvan een afschrift is gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, die het origineel voor GEZIEN heeft getekend, is aan: ERIC ARIANO YANS MORALES, zonder bekende hoofd- of werkelijk verblijf op Aruba of elders;

BETEKEND:

een grosse van het vonnis van 12 oktober 1988 waarbij ten verzoeke van ZINA LOPEZ, wonende op Aruba - , de echtscheiding is uitgesproken, tussen partijen op 4 januari 1982 op Aruba - met elkander gehuwd.

N.E. Hart, deurwaarder.

Bij exploit van mij, NORMAN E. HART, deurwaarder bij het Gerecht op Aruba van de 26ste oktober 1988 - waarvan een afschrift is gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, die het origineel voor GEZIEN heeft getekend, is aan: ROBERT LICINIO BRYSON, zonder bekende hoofd- of werkelijk verblijf op Aruba of elders;

BETEKEND:

een tweede grosse van het vonnis van 15 juni 1988, waarbij ten verzoeke van: ILSE MARTHA BOYE, wonende op Aruba - , de echtscheiding is uitgesproken, tussen partijen op 15 juni 1982 op Aruba - met elkander gehuwd.

N.E. Hart, deurwaarder.

Posterwedstrijd voor preventie van AIDS

ORANJESTAD — De Nationale commissie ter voorkoming van de Aids-ziekte heeft een posterwedstrijd uitgeschreven.

Iedereen mag meedoen met een poster waarop gewezen wordt op de funeste gevolgen van deze ziekte en dat preventie het beste wapen tegen Aids is. De posters moeten uiterlijk 1 december worden ingediend bij Bureau Voorlichting. De posters moeten een formaat hebben van minstens 8,5 bij 11 inches en maximaal in drie kleuren worden uitgevoerd.

Capriolen makende motorrijder oorzaak van aanrijding

TANKI LEENDERT — Donderdagavond werd een verkeersongeval gemeld op het kruispunt bij Tanki Flip. Dit omdat een jeugdige bestuurder van een motor op het kruispunt dusdanige capriolen uithaalde, dat hij in botsing kwam met een personenwagen, waarvan de bestuurster hem niet ontwijken kon. De motorrijder werd met lichte verwondingen naar het hospitaal gebracht. Uit het eerste onderzoek bleek dat hij geen rijbewijs had, terwijl de motor niet verzekerd was en ook ...

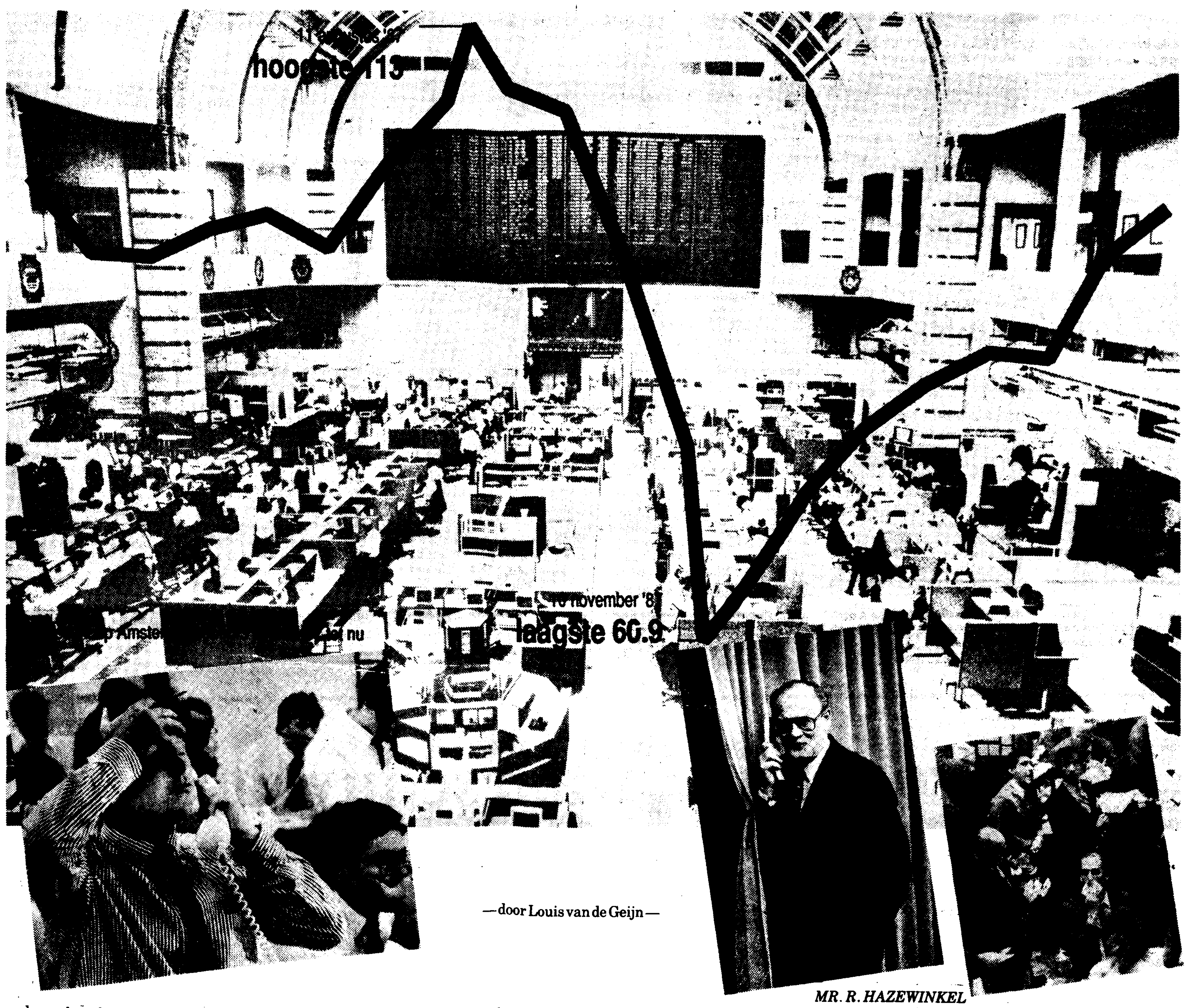
ALS toeschouwers bij een uitslaande brand dromden de beurshandelaren die dag in oktober rond de beeldschermen. Met een mengeling van opwinding en wanhoop volgden zij de duikelende koersen. "Dit maak je maar eens in je leven mee".

Een jaar later. De koersen zijn weer aardig opgekrikt. De consumenten blijven consumeren. De ondernemers ondernemen ijveriger dan ooit.

Was de beursbrand alleen maar koud vuur?

Beurskrach in '87 verdampte de koerswinsten van anderhalf jaar op slag

Angst blijft er nog jaren in

—door Louis van de Geijn—

MR. R. HAZEWINKEL

Het was papier toen we begonnen en het is nog steeds papier'. Met die lakonieke reactie van Sam Walton, één van de allerrijksten van deze planeet, is misschien wel alles gezegd. De beurskrach van oktober kostte hem ongeveer een miljard gulden, maar hij at er geen boterham minder om.

Wat voor Walton gold, ging blijkbaar op voor de hele wereld- economie. Op papier vervlogen vele honderden miljarden. Maar in plaats van de gevreesde inzinking te vertonen, veerden de bedrijvigheid en de handel overal op.

De beleggers waarderen het Nederlandse bedrijfsleven nu al weer eenderde hoger dan aan het eind van vorig jaar. De belangstelling voor aandelen is niet meer wat-ie geweest is, maar toch: alles gaat door alsof er niets is gebeurd.

Was het wel een krach?

Wel degelijk, zegt de beleggings- expert mr R.R. Hazewinkel. Een gebeurtenis om door te vertellen aan je kleinkinderen, vindt hij. "Ik geloof dat we zoiets in onze generatie niet meer beleven".

Hij behoort tot de weinige beleggers die ook met plezier aan die turbulente oktoberdagen van 1987 kunnen terugdenken. "Ik herinner me die avond nog precies. We hadden wat gegeten in de stad en waren allemaal teruggekomen naar kantoor".

DRAMA

Hazewinkel en zijn collega's van Optimix Effectenkantoor zagen op hun beeldschermen het drama voltrekken: de grootste koersval aller tijden op de effectenbeurs van New York. De daar genoteerde beleggingen verloren op één dag bijna 23 procent van hun waarde. De koerswinst van anderhalf jaar verdampte op slag.

"Daar zaten we, als een konijn dat naar de slang zit te kijken. We konden niets doen. Er waren alleen maar verkopers in de markt", vertelt Hazewinkel in zijn stijlvolle kantoor aan de Amsterdamse Keizersgracht.

Hij hoefde ook niet zo veel te doen. Vergeleken met veel van zijn collega's kon hij nog betrekkelijk gerust zijn. Niet alleen had Hazewinkel zijn cliënten al maandenlang voor deze klapper gewaarschuwd (uit een brief van 25 april: "Misschien dat de Europese beurzen zich beter zullen kunnen handhaven bij de komende crashes in Tokio en New York"), maar hij had er op de valreep ook zelf naar gehandeld.

Hazewinkel beheert onder de naam Optimix ook een eigen fonds, dat uitsluitend belegt in de Rotterdamse Robeco Groep, één van de grootste beleggingsinstituten ter wereld. Door voortdurend de accenten te verschuiven tussen de vier fondsen van deze groep (aandelen, onroerend goed en obligaties) probeert hij steeds de winstkansen optimaal te houden en de risico's zo beperkt mogelijk.

WEGWEZEN

In oktober 1987 betekende dat: wegwezen uit aandelen. Op 10 oktober schreef hij zijn klanten: "We naderen het kritieke punt op de Amerikaanse beurs". Hij had toen nog veertig procent van het kapitaal op aandelen staan, tien procent minder dan eind september. In de volgende week, pal voor de historische koersval op alle effectenbeurzen, deed hij nog eens dertig procent van de hand. Die zet verschafte hem qua rendement een toppositie bij de beleggings- fondsen die zowel in aandelen als in obligaties doen.

Was het geluk of wijsheid?

Een beetje van allebei, waarschijnlijk. Hazewinkel hoort tot de 'kaartelezers' onder de financiële analysten. Zijn intuïtie toetst hij aan zo'n vierhonderd grafieken, waarmee hij de polsslag van even zo vele toonaangevende beursfondsen en indexen in de wereld volgt.

Tijdens ons gesprek beent hij voortdurend naar de 'intensive care' om met nieuwe koersgrafieken terug te keren. Met duim en wijsvinger trekt hij denkbeeldige trends langs de grillige lijnen. "Kijk, daar is hij door een belangrijke weerstand gegaan".

DUIDELIJKE TAAL

Die grafieken spraken al maanden vóór de oktoberkrach van 1987 duideli ke taal. "We hadden vanaf augustus al een kaart aan de wand hangen met een grafiek uit 1929. Die van oktober vorig jaar kon je er vrijwel van dag tot dag op leggen".

De dalende lijn van de obligatie- koersen (met een oplopende rente) ging tegen alle wetten in, gepaard aan nog verder stijgende aandelenkoersen. Net als zestig jaar geleden. Bezoekers vonden dit parallel wel grappig, maar niemand die er de ernst van inzag. Hazewinkel c.s. waren bezorgd, verontrust, gealarmeerd. "Half oktober waren we zo flauw als de pest".

Dat hij voor zijn beleggers op tijd de paraplu had opgestoken, heeft Hazewinkel even een zekere autoriteit verschaft. Dat hij in de maanden volgend op de krach ook nog succes boekte in de confrontatie met uitgevers- concern VNU over de overnameprijs van collega Audet, maakte hem zelfs populair onder effectenbezitters.

"Er moest iemand opstaan", zegt hij. "Een Domela Nieuwenhuis die voor de rechten van de aandeelhouders opkwam".

VOORZICHTIG

Hoge bomen vangen veel wind, heeft Hazewinkel intussen ook moeten merken. In de eerste maanden na de instorting van de beurzen bleef hij uiterst voorzichtig met belegging in aandelen. Zo miste hij een stuk van de koerswinst toen de beurzen overal de draad weer oppikten, waardoor zi n fonds wat achterop raakte. De kritiek bleef niet uit. Van iemand die op het cruciale moment goed zat, worden nu eenmaal telkens weer nieuwe successen verwacht.

Komt er, nu de bladeren weer vallen, een herhaling van oktober 1987?

Hazewinkel meent, temidden van zijn grafieken, dat de beurzen een gematigde lijn zullen blijven vasthouden. Een nieuwe krach ziet hij niet gebeuren. "Iedereen is gewaarschuwd. En als de koersen weer vallen, zouden er veel meer kopers zijn. De beleggers hebben nu veel meer geld achter de hand dan vorig jaar, toen ze veelal vol belegd waren".

Geen nieuwe krach dus. Maar ook geen herhaling van de ongekende opgang van de koersen zoals die zich tussen 1983 en 1987 heeft voorgedaan, zo verwacht Hazewinkel.

"De angst die vorig jaar is gezaaid, blijft er nog jaren in zitten".

Het economisch decor van het beursdrama van vorig jaar staat er nog, geeft Hazewinkel volmondig toe. De internationale onevenwichtigheden zijn niet verdwenen. "Maar dingen die niet in orde zijn kunnen soms heel lang stand houden", voegt hij er aan toe.

Hij haalt zijn schouders op over de sombere geluiden om hem heen. "Wat veel mensen menen van de markt, is per definitie verkeerd. Meestal word je pessimistischer naarmate je ouder wordt. Ik niet. Ik word steeds optimistischer. Maar ze hebben mij altijd al wat tegendraads gevonden".

Naklank van de beurscrisis 1987: bemoediging en onrust

Orkaan die weer kan opsteken

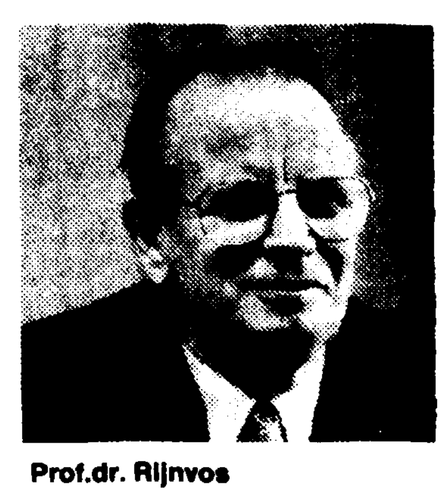
— door prof. dr. C.J. Rijnvos —

Op 19 oktober 1987 hield de beurswereld de adem in. Even voor deze 'black monday' had de Dow Jones Index — de gemiddelde koers- aanduiding van driehonderd industriële fondsen op de beurs van New York — een niveau bereikt van 2500.08. Op 20 oktober was zij geduikeld tot 1841.

Dat was de grootste beursval binnen enkele dagen sinds 19 oktober 1929, toen de waarde van de aandelen op de New Yorkse effectenbeurs op een dag gemiddeld met veertig procent naar beneden ging. De schrik schoot in de benen; links en rechts werd een jaar geleden gevreesd, dat een crisis, vergelijkbaar met die van de jaren dertig, voor de deur stond.

NIET UITGEKOMEN

Die sombere verwachting is niet uitgekomen. In zoverre is de naklank van de beurscrisis 1987 bemoedigend. Maar dat is niet het gehele verhaal. Die 19e oktober 1987 blijft in herinnering als verwijzing naar grote potentiële onzekerheden, waarmee de financieel- economische wereld in het algemeen en de belegger in het bijzonder steeds moet rekenen.

Prof.dr. Rijnvos

De beurscrisis 1987 is vergelijkbaar met een orkaan, die plotseling de kop opstak, links en rechts veel schade aanrichtte, maar daarna weer snel ging liggen. Zo'n gang van zaken kan zich herhalen.

Het ging een jaar geleden vooral om een val in de koersvorming van aandelen; de obligaties bleven praktisch buiten schot. De crisis was het resultaat van een ontwikkeling, die zich reeds in het begin van de jaren tachtig voltrok.

Hierbij speelde de aard van het aandeel een belangrijke rol. Het aandeel is een bundel rechten tegenover een vennootschap, die het desbetreffende effect heeft uitgegeven. Het gaat hierbij om zeggenschaps- en winstuitkerings- rechten, oftewel aanspraken op dividend.

Uiteraard waren in het kader van de beurscrash 1987 slechts laatstgenoemde rechten van belang. Het perspectief met betrekking tot de dividenduitkering is goeddeels bepalend voor de koersvorming van het aandeel.

UPS EN DOWNS

Hierbij is van belang, dat sinds jaar en dag wordt gestreefd naar zekerheid en objectiviteit bij de handel in aandelen. Het traditionele uitgangspunt voor de handel op de beurs is dan ook, dat de informatie die van invloed kan zijn op de koersvorming, gelijktijdig en uniform voor elke belegger beschikbaar moet zijn. Dat is ongetwijfeld juist, maar betekent niet dat de koersvorming van aandelen geen merkwaardige ups en downs kent.

Tot augustus 1982 lag er een duidelijke druk op de koersvorming, hetgeen nauw samenhing met de aard van het aandeel als recht op toekomst dividend. De koersvorming wordt in hoge mate bepaald door de verwachte dividenden over een toekomstige periode, waarbij op zijn minst met tien jaar moet worden gerekend. Het is echter niet mogelijk zo ver in de toekomst te kijken.

PESSIMISTISCH

Bijgevolg is — hoe men het ook keert of wendt — het aandelenkoers- verloop voor een goed deel afhankelijk van onzekere verwachtingen met betrekking tot toekomstige dividenden. Tot medio 1982 waren deze verwachtingen overwegend pessimistisch vanwege de grote druk op het bedrijfsleven, die nog vers in het geheugen ligt. Men denke aan de destijds veel te sterk gestegen arbeidskosten, aan de loodzware collectieve lasten — belastingen en sociale premies — en de ontspoorde overheids- financiën, die via een gapend finan-

(Vervolg op pag. 6)

Scriptie van Doy Kelly:

Het rekenonderwijs op Aruba voldoet niet aan eisen

HET REKENONDERWIJS op Aruba anno 1988 voldoet in geen enkel opzicht aan de huidige onderwijs- psychologische en pedagogisch- didactische eisen, die aan het reken/ wiskunde- onderwijs gesteld wordt.

Dat zegt R.R. (Doy) Kelly in zijn scriptie "Vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba (?)". Deze scriptie is gemaakt met de bedoeling een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het rekenonderwijs op Aruba.

Globaal genomen zijn er twee 'probleemdimensies', die van invloed zijn (geweest) op de negatieve ontwikkelingen in het onderwijs op de Nederlandse Antillen (Aruba). Het gaat om: Het probleem van de instructietaal en het probleem van de gerichtheid of oriëntatie op het onderwijs (systeem) van Nederland.

Deze twee probleemdimensies hebben als uitgangspunt gediend voor verdere analyse van het rekenonderwijs op Aruba.

Kelly stelt dat indien we over vernieuwing van het rekenonderwijs willen praten, er terdege rekening moet worden gehouden met de spanningsvelden die in het onderwijs heersen en die onderwerp van felle discussies zijn (geweest). Kelly beschrijft in zijn scriptie de huidige situatie in het rekenonderwijs op Aruba en houdt daarbij rekening met een aantal punten: het probleem van de instructietaal op school (Nederlands vs Papiamento); de stand van zaken van de situatie van het reken/ wiskunde- onderwijs in Nederland (mechanisme vs realisme) en de mogelijke richting van de vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba. De verschillende mogelijkheden voor de richting van de vernieuwing heeft hij ingevuld en geanalyseerd.

A.d.h. van een eerste analyse, maakt Kelly een duidelijke keuze voor verbeteren van de kwaliteit van het rekenonderwijs op Aruba, via introduktie van het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs. Dit moet wel in fasen gebeuren, zo waarschuwt Kelly die in zijn scriptie tevens een overzicht geeft van de geschiedenis van het rekenonderwijs op Aruba (en de Nederlandse Antillen) vanaf de jaren '60 en de ontwikkelingen van vernieuwing van het rekenonderwijs vanaf de jaren '60 schetst.

'Er zijn twee probleemdimensies'

Ook heeft Kelly een analyse gemaakt van 'De Grondslag'. De methode de Grondslag, heeft in de loop der jaren veel invloed verkregen op de eilanden van de Nederlandse Antillen (waar Aruba tot 1986 ook bijhoorde) en was voor lange tijd niet weg te denken uit het rekenonderwijs (deze situatie duurt nog steeds voort). Kelly noemt het bedroevend en verontrustend dat De Grondslag zo "overdadig" vertegenwoordigd is in het rekenonderwijs op Aruba (71,4%). Nog schokkender vindt hij de constatering dat de mechanistische stroming voor 100% vertegenwoordigd is in het onderwijs op Aruba (gegevens 1987).

DRINGENDE ZAAK

Vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba is dan ook een dringende zaak waar zonder uitstel en zo snel mogelijk aan begonnen moet worden, zo stelt Doy Kelly in zijn scriptie.

Gezien de ontwikkelingen op het terrein van het reken/ wiskunde- onderwijs, concludeert hij dat de vernieuwing van het rekenonderwijs gestuurd moet worden in de richting van het realistisch reken/ wiskunde-onderwijs.

Hij gaat in zijn scriptie dan ook uitgebreid in op het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs en geeft aan dat dit onderwijs niet op zichzelf staat, niet zomaar uit de lucht is komen vallen, maar dat het verankerd is in bepaalde maatschappelijke en wetenschappelijke opvattingen over onderwijs (zowel pedagogisch- didactisch als wiskundig).

Ook gaat Kelly dieper in op historische achtergronden van het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs en op de verdere uitwerking van dit onderwijs (praktijk).

TAAL

Uitgaande van de discrepantie instructietaal (Nederlands) - moedertaal (Papiamento) en het belang van de taal in het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs pleit Kelly voor aansluiting bij een psychologisch- didactische theorie, die de rol van de taal in het onderwijs- leerproces als hoofdmoment beschouwt bij het proces van het mathematiseren en het didactiseren. Om deze psychologisch- didactische theorie te beschrijven, heeft Kelly de theorie van de cultuurhistorische school gebruikt om de relatie taal, leren en onderwijzen weer te geven.

Kelly gaat uitgebreid in op de psychologisch- didactische uitgangs punten van het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs. Daarbij heeft hij geprobeerd een link te leggen tussen het realistisch reken/ wiskunde- onderwijs en de theorie van de cultuur- historische school. De relatie tussen mathematiseren en didactiseren krijgt in dit kader ook aandacht in de scriptie.

Ook gaat Kelly dieper in op de rol van de (moeder)taal in het (onderwijs) leerproces. Bovendien behandelde hij de volgende onderwerpen:
* de theorie van de cultuurhistorische school;
* de interiorisatie- hypothese;
* de relatie taal, denken en leren;
* leeractiviteiten;
* de rol van de taal in het onderwijs- leerproces.

PROBLEEMSTELLING

Tot slot van zijn scriptie gaat Kelly in op de beantwoording van de probleemstelling daarbij gaat hij uit van het doel dat hij wil bereiken, namelijk innovatie van het rekenonderwijs in de richting van realistisch reken/ wiskunde- onderwijs in het Papiamento. Hij heeft daarbij een onderverdeling gemaakt van zijn probleemstelling en deze als volgt geformuleerd:

(1) Wat zijn de storende factoren die op dit ogenblik het beoogde proces van vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba in de weg staan, indien we de richting van de vernieuwing sturen conform het doel dat we willen bereiken, uitgaande van de huidige situatie?

(2) Aan welke condities — uitgaande van de situatie op Aruba — moet er voldaan worden, indien we willen streven naar optimalisering van het proces van vernieuwing van het rekenonderwijs en indien we deze vernieuwing fasegewijs willen uitvoeren?

(3) Wat zullen de kenmerken moeten zijn van de beoogde eindsituatie?

Doy Kelly hoopt met deze scriptie een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de discussie over: het rekenonderwijs op Aruba en met name vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba.

OP 31 augustus is geslaagd voor zijn doctoraal- examen Pedagogiek, specialisatie Onderwijskunde, aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, de heer R.R. Kelly (Doy). Zijn scriptie had als titel "Vernieuwing van het rekenonderwijs op Aruba (?)". Deze scriptie kan beschouwd worden als een voorstel tot vernieuwing van het huidige rekenonderwijs op Aruba in de richting van realistisch reken/wiskunde- onderwijs.

De bijvakken die de heer Kelly in het kader van de studie gevolgd heeft, zijn: Verdieping Onderwijsleerprocessen en Ontwikkelings- samenwerking.

Tijdens zijn stageperiode heeft hij deelgenomen aan het Diepteproject Rekenen/ Wiskunde in Almere. Zijn stageopdracht hield in het ontwikkelen van een observatieschema voor het analyseren van het (mathematisch-) didactisch handelen.

Mede als lid van de NVORWO (Nederlandse Vereniging tot Ontwikkeling van het Reken en Wiskunde Onderwijs) heeft hij verschillende studiedagen en congressen gevolgd op het terrein van rekenen/ wiskunde. Ook werd er deelgenomen aan de zomercursus Onderwijs- begeleiding en aan de cursus "Invoerings- programma Rekenen /wiskunde". De heer Kelly is verbonden aan het Departement van Onderwijs Aruba en is werkzaam op de afdeling (curriculum) Ontwikkeling en hoopt in de toekomst een positieve bijdrage te leveren aan vernieuwing van het onderwijs op Aruba in het algemeen en het rekenonderwijs in het bijzonder.

'Economist' waarschuwde al in '82

Het is opmerkelijk, dat de belegger zich vrij plotseling deze veranderde situatie bewust werd. Het gaat hierbij om een merkwaardige aangelegenheid, die voor een goed begrip van de koersvorming van aandelen veel gewicht in de schaal legt.

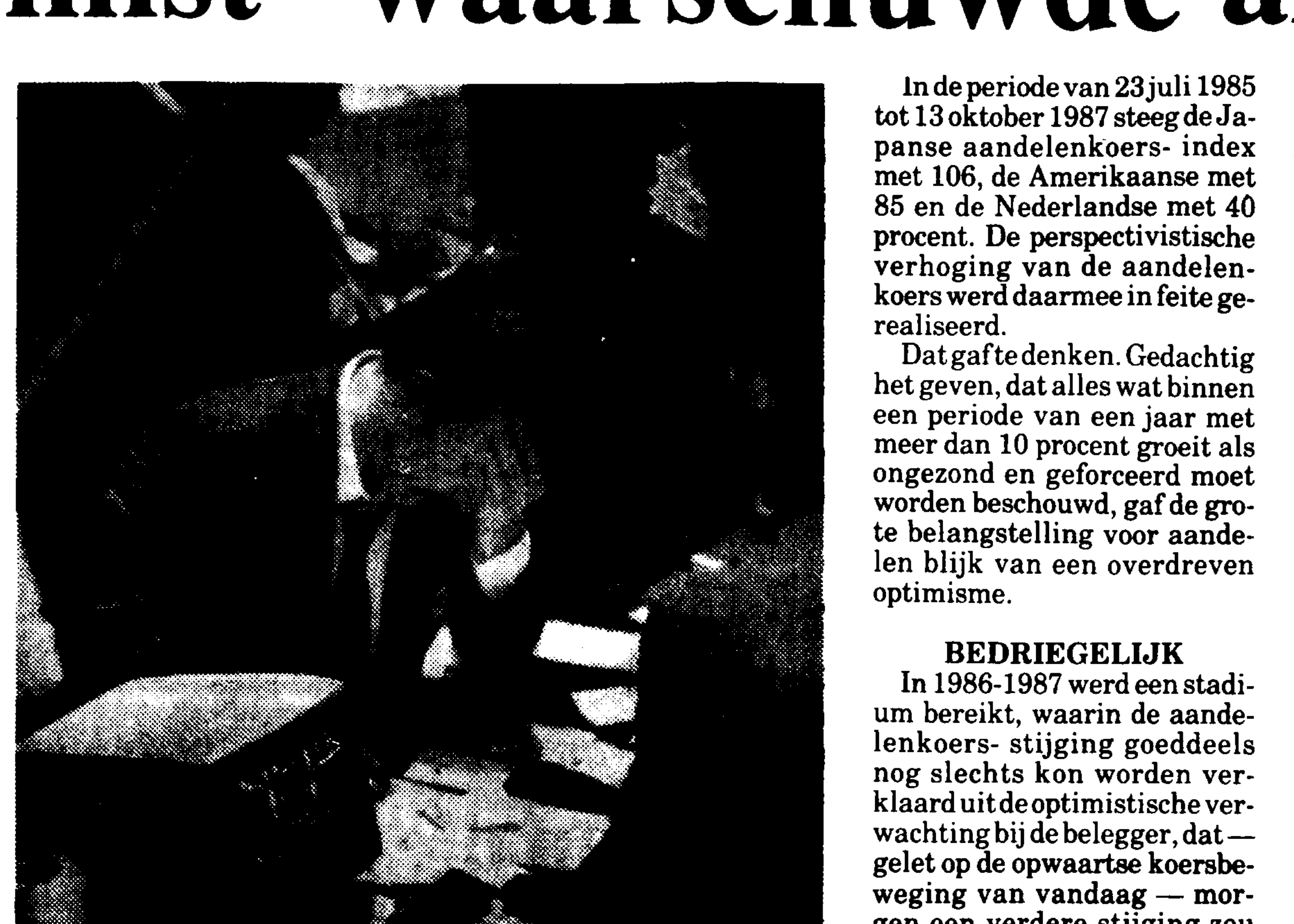
De veranderingen, die zich in het bedrijfsleven binnen een vrij korte periode voltrokken, inspireerden binnen een heel korte tijd — met een scherpe koerswijziging — tot heel optimistische verwachtingen wat betreft dividend en aandelenkoers. Dan dreigt al vlug het gevaar dat de verwachtingen té optimistisch zijn, waarvoor 'The Economist' reeds in oktober 1982 waarschuwde.

De latere gang van zaken wees uit, dat deze waarschuwing terecht was. De opvattingen van de belegger met betrekking tot de aantrekkelijkheid van het aandeel werd overwegend bepaald door twee factoren. Deze waren het voortgaande herstel van het bedrijfsleven en onevenwichtigheden in de economische en monetaire verhoudingen in wereldverband.

In de periode 1982-1986 domineerde eerstgenoemde aangelegenheid. Het ging duidelijk weer beter in het bedrijfsleven. De rentabiliteit op het eigen vermogen van bedrijven in ons land steeg van 2,7 procent in 1980 naar 11,2 in 1986, terwijl de solvabiliteit — het eigen vermogen als deel van het balanstotaal — bij industriële beursondernemingen in dezelfde periode toenam van 25,1 tot 35,2 procent.

VERGROOTGLAS

In deze situatie lag het min of meer voor de hand, dat het optimisme met betrekking tot het aandeel werd gecontinueerd; en aldus geschiedde. Daarbij voltrok zich een verschijnsel, dat kan worden aangeduid als een perspectivistische verhoging van de aandelenkoers. De

positieve ervaring in het bedrijfsleven werden als het ware — kijkende in de toekomst — onder een vergrootglas gelegd, vervorming van verwachtingen met betrekking tot de aandelenkoers op een vrij lange termijn.

In de periode van 23 juli 1985 tot 13 oktober 1987 steeg de Japanse aandelenkoers- index met 106, de Amerikaanse met 85 en de Nederlandse met 40 procent. De perspectivistische verhoging van de aandelenkoers werd daarmee in feite gerealiseerd.

Dat gaf te denken. Gedachtig het geven, dat alles wat binnen een periode van een jaar met meer dan 10 procent groeit als ongezond en geforceerd moet worden beschouwd, gaf de grote belangstelling voor aandelen blijk van een overdreven optimisme.

BEDRIEGELIJK

In 1986-1987 werd een stadium bereikt, waarin de aandelenkoers- stijging goeddeels nog slechts kon worden verklaard uit de optimistische verwachting bij de belegger, dat — gelet op de opwaartse koersbeweging van vandaag — morgen een verdere stijging zou plaatsvinden. De stijging van de aandelenkoersen had in toenemende mate een autonome optimistische verwachting als basis en dat is van nature een bedriegelijke aangelegenheid.

Enerzijds hebben deze verwachtingen tot strekking, dat de bomen tot in de hemel groeien, terwijl van de andere kant een ieder weet, dat zoiets niet het geval kan zijn. Noodzakelijkerwijs moet dan eens het omslagpunt komen, hetgeen eenieder kan weten, maar vrijwel niemand rekent erop.

Gaandeweg werd in 1987 duidelijk, dat een bepaalde ontnuchtering niet kon uitblijven. Medio oktober ging het er nog slechts om welke gebeurtenissen, die op zich geenszins rechtstreeks het aandelenrendement behoefden te beïnvloeden, daartoe aanleiding zouden geven. Toen gingen de onevenwichtige economische en monetaire verhoudingen in wereldverband een ontnuchterende rol spelen.

Het handelsbalans- tekort van de Verenigde Staten over augustus 1987 — dat groter was dan werd verwacht — werd geïnterpreteerd als een tekort van onzekerheid met betrekking tot de economie van de VS in het algemeen. In nauwe samenhang hiermee zette zich de druk op de dollar voort. Het paste geheel in dit beeld dat de rente steeg.

Zo werd door zorgen met betrekking tot de economische en monetaire ontwikkelingen in wereldverband de bodem rijp voor een verandering in de verwachting van de belegger met betrekking tot de koersontwikkeling van het aandeel.

Zoals een blad aan een boom kan draaien, voltrok zich deze verandering op 19 oktober; de beurscrash 1987 was een feit.

Het was een jaar geleden van meet af aan duidelijk, dat een herhaling van de beurscrisis 1929 — met als droevige nasleep de conjuncturele neergang van de jaren dertig — zich niet zou voordoen. De positie van het bedrijfsleven was relatief heel wat gunstiger. En het is bemoedigend dat ook na de 'zwarte maandag' het herstel van de rentabiliteit en de solvabiliteit is voortgegaan.

De resultaten, die het bedrijfsleven intussen over 1987 en het eerste halfjaar 1988 heeft gerapporteerd, zijn overwegend gunstig. In het licht hiervan is het begrijpelijk, dat in het afgelopen jaar een bemoedigend koersherstel heeft plaatsgevonden. De Dow Jones Index steeg met 13 procent tot 2000.082, waarmee de aandelenkoers- vorming geleidelijk in rustiger vaarwater komt.

In zoverre is de naklank van de beurscrisis 1987 bemoedigend. Toch is het koersherstel matig, zodat vergroting van het eigen vermogen door emissie van aandelen in de naaste toekomst slechts beperkte mogelijkheden heeft.

Het is tevens zo dat de economische en monetaire verhoudingen in wereldverband nog steeds een bron van zorg zijn. Daarbij gaat de aandacht in het bijzonder uit naar de Verenigde Staten. Weliswaar voltrekt zich de laatste maanden een stijging van de dollarkoers, maar de lopende rekening van de Verenigde Staten toont dit jaar nog een tekort van 140 miljard dollar. Een substantiële vermindering van dit deficiet is vooralsnog niet te verwachten.

Voorts blijft het Amerikaanse begrotings- tekort ook in de naaste toekomst te hoog. Een direct gevolg hiervan is een stijgende rente in wereldverband. Zolang de Verenigde Staten er niet in slagen om met betrekking tot de lopende rekeningen van de overheids- financiën werkelijk orde op zaken te stellen, toont de wereldeconomie onevenwichtigheden, die op zijn minst een potentieel gevaar voor de koersvorming van de aandelen betekenen.

In zoverre bevat de naklank van de beurscrisis 1987 toch zorg en onrust. De boodschap die hierin schuilt voor de belegger is duidelijk: 'Wees nuchter en waakzaam'.

(Prof. Rijnvos is hoogleraar staatshuishoud- kunde en openbare financiën aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij is o.m. lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en voorzitter van de Vereniging Kon. Ned. Heidemaatschappij.)

Orkaan...

(Vervolg van pag. 5)

cieringstekort en een sterk toegenomen kapitaal- marktberoep, de rente opdreven.

Hierdoor kwam het bedrijfsleven in de klem; de rentabiliteit stond onder sterke druk en vanwege pessimistische dividend- verwachtingen was er een zekere afkeer van het aandeel.

EERHERSTEL

Verwachtingen die zich uitstrekken over een lange termijn met grote onzekerheden worden voor een goed deel gevormd op basis van actuele gebeurtenissen, waarna dan wordt verwacht dat zij de toekomstige gang van zaken bepalen. Hierdoor kunnen langetermijn- verwachtingen sterk veranderen binnen een korte tijd.

Dat gebeurde in augustus 1982. De achtergrond hiervan was, dat de positie van het bedrijfsleven duidelijk verbeterde. De saneringen werden voltooid, waarbij tegelijk nieuwe, technisch hoog ontwikkelde industrieën werden opgebouwd. De arbeidskosten werden veel beter in de hand gehouden dan in de jaren zeventig. De inflatie nam sterk af, waardoor de rente kon dalen. Na jaren van stagnatie openden zich weer perspectieven voor economische groei.

'Je hebt pas verloren als je verkoopt'

Achteraf is Henk (54) niet ontevreden. Onder het motto 'je hebt pas verloren als je verkoopt' heeft hij zijn Robeco- aandelen, in september vorig jaar nog goed voor zo'n 31 mille, stug vastgehouden. Hij nam het papieren verlies, zelfs toen dat opliep tot ongeveer ƒ.8.500, manmoedig voor lief.

Een jaar later heeft hij dat bedrag weer ingelopen. "Ik heb nu feitelijk mijn eigen geld weer terug," stelt hij vast. Dat wil zeggen: het uitgekeerde dividend meegeteld is zijn aandelenbezit vandaag weer waard wat hij er in de zomer van 1986 voor betaalde, ongeveer 27 mille.

Of het paniek was of overzicht is ook achteraf niet duidelijk. Maar het gros van de particuliere beleggers heeft de oktoberstorm van 1987 roerloos over zich heen laten komen.

Uit een handvol onderzoeken die in de maanden na de krach zijn gedaan naar het bedrag van de beleggers blijkt, dat heel weinigen hun effectenbezit blindelings van de hand hebben gedaan toen de koersen aan het instorten waren.

Henk zat het ook uit. "Dat had er natuurlijk ook mee te maken dat we het geld niet direct nodig hebben". Op de bank had het meer opgebracht, geeft Henk toe, maar spijt van zijn belegging heeft hij toch ook weer niet. "We zijn er natuurlijk aan begonnen om er wat aan te verdienen. Maar we hebben de pech gehad dat die krach er tussen kwam".

Hoe nu verder?

Henk is er niet helemaal gerust op. De kranteberichten over beursgoeroe's als Henri Kaufman, die volgend jaar toch een terugval voorzien, hebben hem aan het denken gezet. "Ik denk er over in de eerste maanden van volgend jaar de zaak te verkopen. En stel even dat de beurswaarde nog eens vijf tot zes mille hoger ligt dan nu. Dan heb ik over die jaren toch een rendement van zo'n tien procent?"

Ze zeiden: „Dat kan niet kapot”

Uit de krant van 21 oktober '87

'Dit kun je alleen bedenken als je zelf ook zo bent'

Het bedrijfsbeleid van de firma Towers

"WIBO van de Linde heeft me een baan aangeboden. Zeg maar wat je wilt gaan doen als je stopt met zingen, zei hij. Zakelijk adviseur, heb ik gezegd. Want ik adviseer in deze business tegenwoordig al Jan en alleman".

Showbusiness. Amusementszaken. Zaken doen. Geen onderwerp waar artiesten dol op zijn. Maar beloofd is beloofd. Lee Towers dus over de zeer lucratieve schnabbeltoer, over het kolossale debâcle van zijn Scheveningse Paleis, over zijn geldverslindende Ahoy'- concerten, over geld beleggen, over de IJdele Mens als winstobject en over zijn onvermoeibare streven naar Stees Meer. De firma Lee Towers dus. Goed voor een jaaromzet van 5,5 miljoen gulden. Niet slecht voor een man, die zijn carrière als onderhoudsmonteur begon.

"Zeker weten, ik zou nooit meer terug kunnen naar mijn baantje van vroeger. Ik zou me absoluut geen raad weten".

Lee Towers thuis. 'Ik ben een goed zakenman'.

Hij heeft dat joviale, waar vooral beginnende kennissen natuurlijk geen raad mee weten. Hij palmt je zogezegd in. Gaat vierkant voor je staan en heeft binnen een mum van tijd voor elkaar, waar collega- artiesten in hun hele carrière nog niet in slagen: hij laat je zonder dat je het merkt *Leen* tegen hem zeggen, *gezellig Leen, we gaan eens fijn over dat mooie vak van je praten.*

En dan is er bovendien koffie, dankzij Laura, zijn vrouw, onvermoeibaar serviel, maar toch ook heel erg lief en dat allemaal van harte. Wie zich tot dan verstoten voelde, hoort nu plotseling ergens bij. "Ach Peet", sprak de zanger tot ons, "je moest eens weten hoeveel mensen tegen hun vrienden en relaties zeggen dat ze regelmatig bij me op de koffie komen. Nou èn, denk ik dan, prima toch. Daar doe ik dan wat mee".

Wat hij daar mee doet is gemakshalve samen te vatten onder deze noemer: de firma Lee Towers. Een financieel zeer gezond bedrijf, in Nederland enig in zijn soort, strak geleid door zijn oprichter, de amateur-psycholoog Leen Huizer.

'Nou èn denk ik dan, prima toch'

ALLEEN LAURA

"Ik heb geen mensen in vaste dienst. Alleen Laura. Ze is mijn secretaresse, dus krijgt ze een vast salaris per maand. Dat lijkt me fair. Dan werk ik verder nog met het management van Hans Sleeswijk en Loek van de Pavert. Ze geven uitvoering aan wat ik uitstippel. Pim ter Linde boekt mijn optredens. Van beide bedrijven krijg ik rekeningen, die ik zelf controleer. Ik bemoei me niet met het financiele beleid van boekingskantoren, hun onkosten en hun winsten. Ik vraag aan alle kantoren die me willen boeken hetzelfde bedrag: 7200 gulden voor dertig minuten optreden. Zondag, maandag en dinsdag ben ik in principe vrij, maar daar wordt nogal eens van afgeweken. Drie optredens per avond is geen uitzondering. Ik ben een jaar van tevoren volgeboekt. Wáár ik optreed interesseert me niet. Of een zaaleigenaar nu vijftig of vijf gulden voor een toegangskaartje vraagt is mij een zorg. Hij bekijkt het maar.

"Je kunt natuurlijk beter hier in de buurt optreden dan in Groningen of Limburg. Een optreden ver weg betekent dat je maar één optreden per avond kunt doen, want je zit vijf uur in de auto. Ik wil niet beweren dat ik daarom die verre oorden mijd. Dat vind ik een onacceptabele vorm van discriminatie.

"Dan heb ik mijn optredens voor radio en televisie. Houdt zo'n optreden het promoten van een nieuwe plaat in, dan krijg ik slechts een reiskosten- vergoeding. Maar zodra ze een oud nummer willen horen, ga ik rekenen. Die bedragen noem ik niet, maar het kan behoorlijk oplopen".

'Een optreden ver weg, betekent dat je er maar één kunt doen'

HUIZEN

"Ik bezit huizen in Krimpen aan den IJssel, heb mijn naam gegeven aan een cosmeticalijn die door Koninklijke Sanders in Leiden op de markt wordt gebracht en waar ik een goed financieel contract mee heb, en ik beleg een deel van mijn geld op de beurs. Met General Motors heb ik een tweejarig sponsor- contract. Ik krijg niet alleen een financiële vergoeding van ze, ze sponsoren ook mijn galaconcerten en mijn theatertoernee volgend jaar. En ik rijd gratis in een Opel Senator ter waarde van 140.000 gulden.

"Ik ben op die zwarte maandag vorig jaar, de beurskrach, flink wat geld kwijtgeraakt. Op het moment dat ik dacht dat de koersval was gestopt kocht ik bij. Maar de daling zette door en dan ga je. Inmiddels heb ik veel van het verlies goedgemaakt door het schrijven van opties. Ik spreid mijn risico's zoveel mogelijk, ik handel niet lichtzinnig.

"Boksers en gewichtheffers worden niet overvallen, het zijn altijd de oude vrouwtjes die op hun flikker krijgen. Een wijze les. Daarom zorg ik dat ik sterk ben. Alles, maar dan ook alles, houd ik zelf in de gaten. De grootste fout die artiesten maken is dat ze zich blindelings toevertrouwen aan de zorgen van een manager. Dat gaat jaren goed en dan ineens, van de ene op de andere dag, worden ze belazerd. Dat zal mij niet gebeuren. Ik ben mijn eigen manager. Ik delegeer slechts. Hans Sleeswi k is alleen betrokken bij mi n theatertoernees en gala's in Ahoy'. Met mijn schnabbelcircuit heeft hij niets te maken. Pim ter Linde daarentegen heeft weer niets met mijn gala's te maken en mijn zakelijk adviseur bemoeit zich uitsluitend met mijn beleggingen op de beurs. Zo voorkom ik belangen- verstrengeling".

"Maar natuurlijk, ook ik raak wel eens in het vangnet van de vissers. Dat is min of meer het geval geweest met het Lee Towers Palace in Scheveningen. Een nachtmerrie. Het ging fout omdat ik in mijn enthousiasme te veel begon te investeren. Ik had 25 mensen op de loonlijst, en hoe desastreus dat is, merkte ik pas toen ik te laat doorkreeg dat Scheveningen een seizoengebonden plaats is. In het weekend had ik genoeg klanten, de rest van de week zaten 25 personeelsleden uit hun neus te peuteren.

"Ik ging er ook altijd van uit dat mijn personeel betrouwbaar was. Totdat het tegendeel boven water kwam. Ik heb het nooit echt kunnen bewijzen, maar hoe er gestolen is! Ik heb 2 ½ jaar lang alleen maar handelingen lopen verrichten ter voorkoming van diefstal. Keuken op slot, ijskast op slot, alles op slot, op slot, op slot. Op een gegeven moment had ik een systeem bedacht om iedereen op zijn merites te beoordelen. Er werd geen fles wijn meer afgegeven zonder een getekende bon. Maar dan gaat de sfeer achteruit. Iedereen zegt: ikke? Denk je dat ik zo ben?

"Als je op de beurs geld verliest accepteer je dat, daar ben je zakenman voor. Maar hier waren mensen voor verantwoordelijk. De belasting begon ook van alles te suggereren. Dat ik Lee Towers Palace met zwart geld had gekocht van koppelbazen. Dat ik met de onderwereld samenwerkte. Er schijnt hier op de boulevard door de winkeliers beschermgeld te worden betaald aan de penose, maar bij mij zijn ze nooit geweest".

'Voor een oud nummer, ga ik rekenen'

"Ik heb de zaak afgeblazen op een psychologisch goed moment. De Ahoy'- concerten kwamen er aan, er was een nieuwe elpee, en ik introduceerde in die tijd een cosmeticalijn. Dat zijn pluspunten. Je hebt in dit vak zeker tien pluspunten nodig om je één minpunt te kunnen veroorloven. Ik had me ook failliet kunnen laten verklaren, een lange neus trekken naar iedereen, maar dat werkt averechts in mijn vak. Niemand krijgt meer een gulden van me, alles is betaald. Wat het me precies heeft gekost, zeg ik niet. Maar je moet wel denken aan enkele miljoenen.

"Ik vind mezelf een goed zakenman. Ik heb er een neus voor. Dat bewijs ik met mijn Ahoy'-gala's. Dit jaar komen er weer acht. Dat is acht maal 7500 bezoekers = in totaal 60.000 mensen. Welke artiest in Europa, ja, zelfs de wereld, krijgt dat voor elkaar?

"Ik steek daar 3 ½ miljoen gulden in. Vorig jaar heb ik voor 't eerst winst gemaakt, dit jaar moet het ook lukken. Veertien dagen lang heb ik 450 mensen in dienst, hangt er een gehuurde lichtinstallatie aan het plafond waar hij een mooi huis van zou kunnen kopen en doet iedereen wat ik zeg. Ik ben de baas.

"Vorig jaar zag ik drie minuten vóór aanvang van de eerste show een mannetje met een karretje voorbij mijn kleedkamer trekken. Op dat karretje lagen programma- boekjes en ik hoor hem vloeken. Ik vraag: wat is er. Hij zegt: ze verdommen het om ze op de stoelen te leggen. Razend was ik. Die boekjes verstrek ik gratis, omdat ze gelezen moeten worden. Je kunt er ook een tientje voor vragen, maar je hebt achtduizend mensen binnen en als je er dan maar 500 van verkoopt mis je je doel. In de pauze heb ik even een paar mensen bij me geroepen en ze het een en ander duidelijk gemaakt".

VIP-TREATMENT

"Die VIP- treatment was mijn idee. Ik geef je een voorbeeld. Als ik, Lee Towers, straks in de supermarkt André van Duin tegen het lijf loop, is dat het eerste wat ik thuis vertel. Hé Laura, ik zag net André van Duin in de supermarkt. Als mensen tijdens hun wintersport- vakantie Anita Meyer tegenkomen vertellen ze thuis: we hebben zo leuk met de Meyers koffie gedronken.

VIP-kaarten kosten bij mij 300 gulden. Ik zorg dat ik precies weet waar alle VIPS met hun tientallen, soms wel honderd relaties zitten. En dan doe ik tijdens het concert zó naar een VIP (Towers steekt zijn duim omhoog-PvdH) en geef ik hem een knipoog. Zo'n man krijg het onmiddellijk warm, want z'n relaties denken: die twee kennen elkaar, dat zijn vrienden. Dan is hij apetrots op de manier waarop ik hem behandel, en zijn relaties zijn weer trots op hèm. Een vicieuze cirkel. Ik ben de gastheer van de gastheren. Dat is de toegevoegde waarde van het kaartje.

"Maar ze krijgen meer. Kijk, met 500 relaties kun je niet even een etentje organiseren. Maar je kunt ze wel meenemen naar mijn gala, en dan worden ze door een hostess ontvangen, de auto wordt weggezet, ze worden ontvangen in een tot een sjieke club omgebouwde ruimte en als gastheer hoef je ze nu niet alle honderd of hoeveel het er ook zijn bij de hand te nemen. Want ik vermaak ze.

"Na afloop van de show kom ik binnen en dan merk je, al is het de directeur van het grootste bedrijf van Nederland, dat ze het prachtig vinden als je even met ze praat. Want thuis vragen ze: hoe was ie nou, was ie aardig, is het echt zo'n gewone man? Dat kun je alleen weten als je zelf zo bent. Als je je kunt verplaatsen in een ander.

"Weet je waar ik het vandaan heb? Van de Zesdaagse, die dus is opgeheven. Ik zag op het middenveld, de arena, altijd mannen, de VIPS dus, hun bierglas en een duim omhoog steken naar bekenden op de tribune. Ik zag er hoe ze zich in bochten wrongen om zoveel mogelijk op te vallen. Ik herinner dat er eens een vent met het schuim op z'n bek van de tribune naar beneden kwam en tegen Peter Post zei dat hij het een schande vond dat al die uitslovers zich daar lam stonden te zuipen en dat dat niets met wielrennen te maken had. Peter Post antwoordde, meneer, omdat die mensen zo veel voor hun kaartje betalen kost uw kaartje vijftien gulden minder. Knap vond ik dat. Dat pils drinken gaat mij overigens te ver, tijdens mijn gala's mag het niet".

'De VIPS krijgen tijdens een concert een knipoog'

De zanger staat op. Hij moet even werken en wij dus mee. Towers wordt verwacht op Het Binnenhof, waar een actie voor de rechten van het dier gaande is. Onderweg zegt hij: "Soms ben ik me niet bewust wat ik bij mensen losmaak. Ik kreeg een brief van de directrice van Veenhuizen, die vrouw die twee jaar geleden door Turken is ontvoerd. Ze schreef dat ze in haar benarde positie ineens mij hoorde zingen 'You never walk alone'. Of ik alstublieft nooit zal ophouden met zingen. Nou, ik mag toch wel aannemen dat zo'n intelligente vrouw een beetje vat heeft op de dingen des levens".

Op Het Binnenhof loopt alles gesmeerd. Towers verzint ter plekke dat Laura en hij géén hond hebben omdat ze van dieren houden. Want als je geen tijd hebt om voor ze te zorgen, getuigt het van dierenliefde als je ze dus niet neemt. En hij laat daar galmend op volgen: "Wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'.

Vervolgens wordt hij bijna platgetrapt door een enorme schare kinderen, die een handtekening van hem willen hebben. Hun moeders staan met fototoestelletjes en met open monden de zanger te absorberen. Een eindje verderop overkomt Rob de Nijs hetzelfde, maar hij wordt omringd door slechts een paar tieners, die hij ook nog eens als vliegen van zich afslaat; het is het hooghartige gedrag van de vedette, waar Towers, die zeker een half uur bezig is voordat hij alle handtekeningen heeft gezet, later over zegt: "Zakelijk niet verstandig. Als je artiest bent en je vertoont je op straat dan moet je begrijpen dat dit erbij hoort. Wil je dat niet, dan kies je een ander vak".

"Ik ben rijk", zegt de zanger thuis ten overvloede. "Maar ik ben niet zuinig. Ik investeer enorm. Als mensen zich houden aan wat ik van ze verlang verdienen ze nergens beter dan bij mij. Die Ahoy'- concerten kosten me een vermogen, maar ik vind dat dat moet. De kaarten zijn niet goedkoop, maar als de mensen binnenkomen zien ze direct hun centen aan het plafond hangen.

"Zelf kan ik het verdiende geld niet echt uitgeven. Ik ben altijd zakelijk onderweg. Want ik wil nog veel meer. Ik zou liegen als ik zou zeggen dat ik gewoon weer terug naar mijn situatie van heel vroeger zou kunnen. Onzin. Ik smijt mijn geld over de bak, maar als ik zie wat dit gezin desondanks per jaar uitgeeft dan schrik ik wel eens. Maar ik vind dat ik het verdien. Reken alleen maar eens uit wat ik in gang zet met mijn Ahoy'- concerten. Iedereen verdient er aan. Neem al die vrouwen die speciaal voor dat gala van mij een jurkje gaan kopen. En de mensen die er voor of er na iets gaan eten of drinken. Ik ben bovendien de grootste klant van Ahoy'.

"En ik ben altijd maar aan 't denken. Ik stik van de nieuwsgierigheid. Je bent als zakenman verplicht je zaak goed te runnen. Ik kwam laatst in een discotheek waar maar twintig mensen op me zaten te wachten. Raar, dacht ik. In de pauze ben ik gaan uitzoeken hoe dat nou kon. Bleek er een paar dagen geleden in die tent flink geschoten te zijn. Kijk, dan wéét je dat. Weten is zo belangrijk. Misschien is dat wel het geheim van elk succes".

's Werelds langst levende vorst

Keizer Hirohito: van God tot bijna-mens

KEIZER HIROHITO, hoofd van de oudste regerende dynastie ter wereld, was 's werelds langst levende vorst. Op 24 december 1926 besteeg het goddelijke kind de chrysanten troon en werd het een onfeilbare god. Aan die status kwam echter een einde toen Hirohito, mede onder dwang van de Amerikanen, begin 1946 verklaarde een gewoon mens te zijn, een verandering die in 1947 werd vastgesteld in een nieuwe grondwet. Sindsdien diende de 124ste Telg (van wie 110 echte en 14 mytische) in dit keizerlijke geslacht slechts als symbool van de eenheid van de Japanse staat. Enkele Japanners, met name onder de oudere generatie en in uiterst- rechtse kringen, hadden grote moeite zich bij dit menszijn van Hirohito neer te leggen.

Sinds de Tweede Wereldoorlog, een periode die Hirohito een zeer omstreden imago gaf, leidde hij een teruggetrokken leven in zijn paleis in Tokyo. Hier wijdde hij zich aan zijn studie botanie en zeebiologie waarmee hij internationaal zelfs enige faam verwierf. In linkse kringen in Japan wordt zijn rol in de Tweede Wereldoorlog hem zeer kwalijk genomen. De critici menen dat keizer Hirohito in de jaren dertig, gebruik makend van de grootheidswaan van de militaire kliek, bewust aanstuurde op de vorming van een groot Japans rijk.

Het internationale gerechtshof pleitte hem in 1948 echter vrij van vermeende oorlogsmisdaden. Het hof liet zich in zijn uitspraak onder meer leiden door Hirohito's verzet tegen de luchtaanvallen op de Amerikaanse basis Pearl Harbor in 1941 en zijn verzet tegen voortzetting van de oorlog. Historici zeggen dat de Japanse keizer onschuldig was aan de oorlog die in zijn naam werd gevoerd en dat hij, zodra hij de kans had, die oorlog beëindigde. In Nederland en Groot-Brittannië zijn de wonden echter nog diep.

In 1971 toen Hirohito een bezoek bracht aan zeven Europese landen, waaronder Nederland, bleek met name de indische gemeenschap de oorlog nog niet vergeten. Ondanks het feit dat zijn bezoek niet was aangekondigd als een staatsbezoek voorzag het programma toch in een ontvangst door koningin Juliana, zeer tegen de zin van wijlen Wim Kan. Demonstranten in Rijswijk raakten de auto van de keizer met een steen en ook de ruiten van de Japanse ambassade in Den Haag moesten er aan geloven.

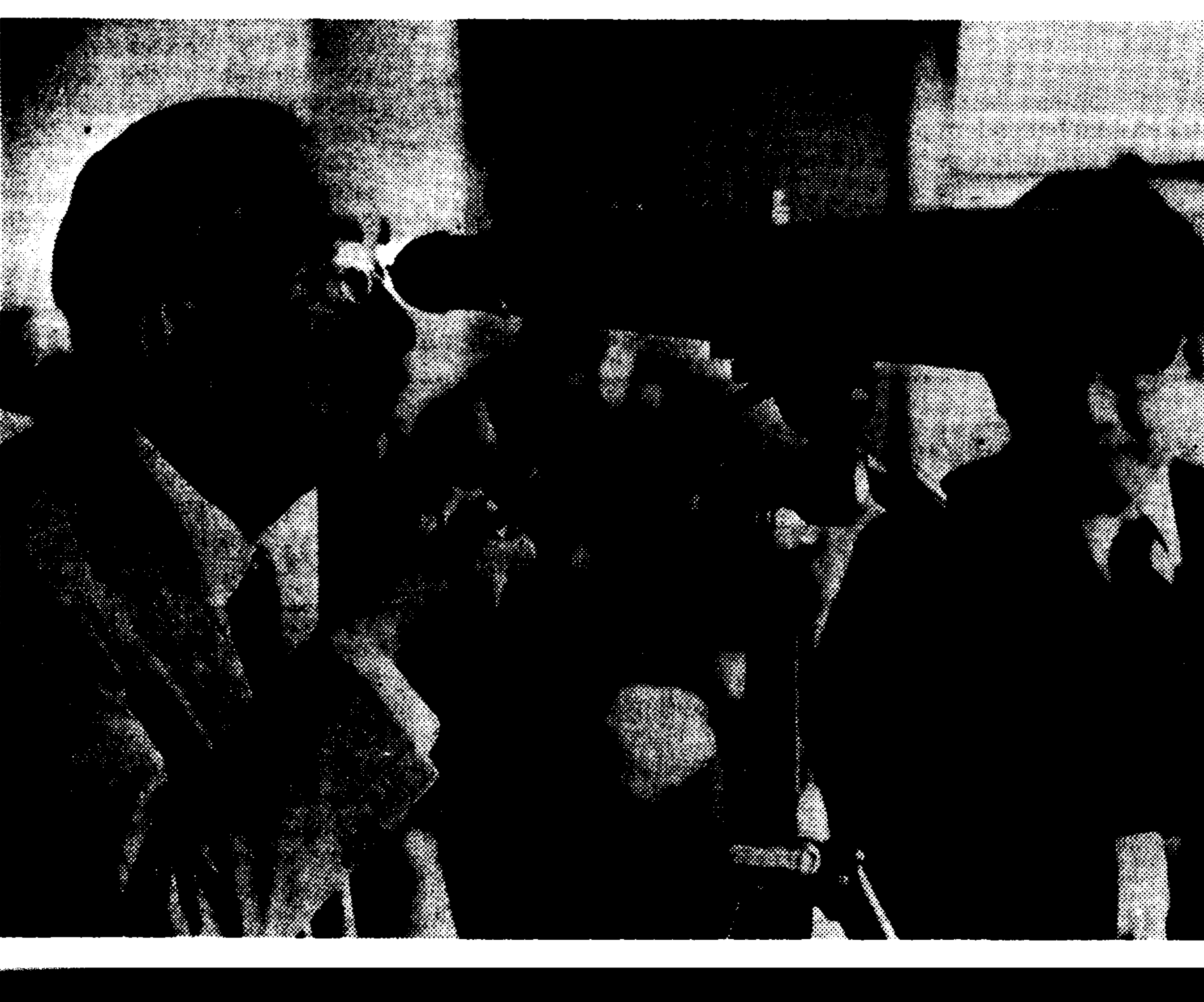
Eind vorig jaar nog leidde een voor 1987 voorgenomen bezoek van koningin Beatrix aan Japan tot een politieke rel in Den Haag. Hoewel koningin Beatrix voordat zij haar moeder opvolgde reeds vier maal in Japan was geweest, kon voor velen een bezoek als monarch aan het land van de rijzende zon niet door de beugel. Aanleiding tot het politieke gekrakeel was voortijdig openbaar worden van een toespraak van minister van Economische Zaken De Korte waarin deze zijn afkeuring uitsprak over een mogelijk bezoek van de koningin aan Hirohito.

Premier Lubbers greep in en "ontraadde" de VVD-bewindsman de gewraakte passages uit te spreken. Het kwaad was echter al geschied aangezien De Korte zijn voorgenomen speech al aan de pers had doen toekomen. De minister paste de tekst van zijn toespraak wel enigszins aan maar Lubbers was gedwongen te verklaren dat De Korte niet namens het kabinet had gesproken, maar voor eigen rekening. Het gevolg was wel dat een bezoek van het Nederlandse staatshoofd aan Japan voorlopig van de baan was.

Hirohito werd op 29 april 1901 geboren als eerste van vier zoons van keizer Josjihito en keizerin Teimei, in een directe lijn van Amaterasu, de zonnegodin.

Volgens de oude Japanse legendes werden drie godheden "spontaan" geboren in de "vlakte van de hoge hemelen". Zeven generaties later besloten de goden Izanami en Izanagi een bezoek te brengen aan een kluit modder, de aarde. Omdat deze goddelijke broer en zus het er niet over eens waren of wat zij zagen grond of water was, staken zij een speer in de onder hen liggende brei. Bij het terughalen van het wapen viel er een druppel af en vormde zich het eerste eiland van Japan. Izanami en Izanagi daalden verder af en baarden de overige Japanse eilanden en ook een reeks goden en godinnen.

De laatste god die Izanami baarde was de god van het vuur, die tijdens de geboorte zijn moeder verbrandde. Toen Izanagi naar de aarde afdaalde om zijn verdwenen zus en vrouw te zoeken, wastte hij zijn gezicht in de zee. Tijdens deze handeling ontstond uit zijn neus Susawano, de god der stromen, uit zijn rechteroog werd de maangod geboren en uit zijn linkeroog Amaterasu, de zonnegodin, van wie alle Japanse keizers afstammen.

De eerste tenno (keizer) van Japan was, aldus de overlevering, Jimmu die volgens de Japanse jaartelling omstreeks 660 voor Christus de troon besteeg. Andere schattingen houden het er op dat zijn troonbestijging plaatsvond in ongeveer 100 na Christus.

Na vele eeuwen van hoogte- en dieptepunten van de keizerlijke macht besteeg in 1867 Mutsuhito de troon en gaf zijn regeerperiode de naam Meiji ("verlichte heerschappij"). Keizer Meiji maakte een einde aan de macht van de dynastie der Tokugawa Shoguns (militaire leiders die al dan niet vrijwillig door de keizer werden benoemd tot heerser in zijn naam). De keizerlijke familie die ongeveer 250 jaar lang een teruggetrokken en onmondig bestaan had geleid trad met keizer Meiji opnieuw op de voorgrond.

Hirohito's grootvader verplaatste de hoofdstad Kyoto naar Edo. De stad werd herdoopt in Tokyo. Het buddhisme werd afgeschaft en het shinto, dat de goddelijke afstamming van de keizer in de leer incorporeert, werd de staatsgodsdienst. In 1869 werden alle feodale lenen weer onder het gezag van de keizer gebracht en twee jaar later werd het klassesysteem, waaronder de Kaste der Samurai, afgeschaft. In een laatste poging het verleden te doen herleven, kwamen in 1876 de Samurai van de Satsuma-clan in opstand. De rebellie werd onderdrukt, de Samurai hielden definitief op te bestaan en het gezag van de Meiji- regering werd alom aanvaard.

Met grote voortvarendheid werd het principe van een "heilige en onschendbare" keizer er bij de bevolking ingehamerd. Het sterven voor de keizer werd schoolkinderen voorgehouden als de hoogst bereikbare eer. De strijdkrachten vielen rechtstreeks onder het gezag van de keizer en de regering was slechts aan hem verantwoording schuldig.

Onder Meiji richtte Japan zijn blik op het westen om zo, aldus een keizerlijke edict, "het keizerrijk te versterken". In die jaren begon het land ook steeds meer een rol op het wereldtoneel op te eisen. Onder meer door het gebrek aan grondstoffen voor zijn ontwikkelende industrie werd een begerig oog op de buurlanden geslagen.

In 1876 werd het slechts in naam van China onafhankelijke Korea gedwongen enkele havens voor de Japanse handel open te stellen en diplomatieke betrekkingen aan te knopen, uiteraard zeer tot ongenoegen van China. In 1894 begon de Chinees- Japanse oorlog. Japan had zijn westerse militaire lessen goed ter harte genomen. In 1895 was China verslagen en kreeg Japan het eiland Formosa, het huidige Taiwan en werd Korea definitief onafhankelijk.

Tien jaar later raakte het keizerrijk in oorlog met het Tsaristische Rusland dat tot grote verrassing van het westen een gevoelige nederlaag werd toegebracht. Rusland deed aanzienlijke concessies waarbij als direct gevolg Korea een Japans protectoraat werd. Vijf jaar later werd Korea definitief geannexeerd.

In 1912 overleed Tenno Meiji en volgde zijn zoon Josjihito hem op. Deze periode staat bekend als Taisho (grote vooruitgang) en duurde tot 1926. Onder de heerschappij van keizer Taisho verklaarde Japan in 1914 Duitsland de oorlog en nam aan de zijde van de geallieerden aan de strijd deel. Na de Eerste Wereldoorlog kreeg Japan bij de vrede van Versailles de Duitse bezittingen ten noorden van de evenaar als mandaatgebieden toegewezen.

Een westerse reactie op de voortschrijnende Japanse expansie kon niet uitblijven. Op de vlootconferentie van Washington in het begin van de jaren twintig werd de vlootpariteit van de VS, Groot-Brittannië en Japan op 5:5:3 gesteld. Ook werd Japan gedwongen Sjantoeng en Siberie te evacueren.

Uit wraak voor deze "vernedering" werd in 1930 de liberale premier Hamaguchi door nationalisten vermoord. Enkele jaren eerder, in 1921, was een van zijn voorgangers, de eveneens liberale eerste minister Kei Hara, al bij een aanslag om het leven gekomen.

In 1926 nam Hirohito plaats op de keizerlijke troon en sindsdien spreekt men over de showa- (schitterende vrede) periode. Toen hij drie maanden oud was, werd Hirohito volgens een oud gebruik aan het hof van zijn ouders weggenomen, waarna hij vier jaar doorbracht in het huis van een koninklijk familielid. In september 1912, twee jaar nadat zijn vader de troon als keizer Taisho besteeg, werd Hirohito benoemd tot erfprins. In maart 1921 brak hij met een traditie door aan boord van het slagschip Katori een wereldreis van een half jaar te maken. Tijdens zijn reis verbleef de prins enige tijd op Buckingham Palace.

In regeringskringen was men niet ingenomen met zijn buitenlandse tocht. Hier stelde men dat de kroonprins naar Japan was teruggekeerd "vervuld van gevaarlijke waandenkbeelden over liberalisme". Hoewel hij daar toen niet op reageerde verklaarde Hirohito een halve eeuw later dat die reis de gedenkwaardigste gebeurtenis in zijn leven was. Toen pas begon hij "te begrijpen wat vrijheid was". Zijn leven in Japan tot dan toe was geweest als dat van "een vogel in een kooi". "In Parijs nam ik voor het eerst de metro. Het kaartje heb ik nog in een la". Drie maanden na zijn terugkeer werd Hirohito benoemd tot regent voor zijn ziekelijke vader.

Begin 1924 trouwde hij met prinses Nagako Koeni. Keizerin Nagako schonk het leven aan vier dochters. Hirohito weigerde echter in te gaan op voorstellen een bijvrouw te nemen opdat hij een zoon zou krijgen (in Japan kan slechts een man het keizerschap bekleden). Later schonk Nagako alsnog het leven aan twee zoons alsmede een dochter.

De economische wereldcrisis van 1929 had tot gevolg dat vele landen tariefmuren oprichtten. Dit was koren op de molen van de militaristen en nationalisten die vonden dat het land zich wederom moest richten op koloniale expansie. De Japanse versie van "lebensraum" kreeg steeds meer aanhang en de verering van de keizer nam een grote vlucht.

In 1931 zette het leger het "mantsjoerijse incident" in scene. In 1932 werd de staat Manchuko gesticht die echter alleen door Japan werd erkend. Datzelfde jaar brak er in Tokyo een militaire revolutie uit waarbij de liberale premier Takesh Inukai om het leven werd gebracht. In 1933 werd de Chinese provincie Jehol bezet en trad Japan uit de volkenbond. Drie jaar later brak er een ernstige opstand van militaire kadetten en jonge officieren uit. Ook nu werd van de gelegenheid gebruik gemaakt een aantal gematigde regerings- leiders te vermoorden.

Tijdens de opstand lieten minister van financien Takahashi, ex-premier Saito en het hoofd van militaire opvoeding, generaal Watanabe, het leven. In november van dat jaar sloot Japan met Duitsland het anti-kominternpact.

Tot nu toe was nog niet veel van een "schitterende vrede" te merken en het zou nog veel erger worden. In 1937 ging het Japanse leger over tot een algehele oorlog met China, die uiteindelijk tot 1945 zou voortduren. Een van de grootste smetten op het Japanse blazoen vond in deze strijd plaats: de beruchte "rape of nanking", waarbij honderdduizenden burgers en militairen die zich hadden overgegeven werden afgeslacht.

In september 1940 werd het driemogendheden- pakt tussen Duitsland, Italië en Japan gesloten. Een maand eerder hadden alle politieke partijen in het land zich vrijwillig ontboden en werden vervangen door de "organisatie ter ondersteuning van de keizerlijke regering". In oktober 1941 kwam het kabinet Tojo aan de macht. Nog geen twee maanden later lanceerde Japan in de nacht van 7 op 8 december zonder oorlogs- verklaring de overval op de Amerikaanse marinebasis Pearl Harbor. De oorlog tussen de Verenigde Staten en Japan was begonnen en zou pas eindigen met de Japanse capitulatie.

Na de verwoestende atoomaanvallen op Hirosjima op 6 augustus 1945 en op Nagasaki drie dagen later besloot de regering te capituleren op voorwaarde dat de keizer als souverein zou worden gehandhaafd. De geallieerden eisten echter dat na een beëindiging van de oorlog de regeringsvorm door de bevolking zou worden bepaald. Keizer Hirohito greep zelf in en drong aan op volledige overgave.

De eerste keer dat het Japanse volk de stem van hun goddelijke keizer hoorde was op die gedenkwaardige dag dat hij in een radio- uitzending bekendmaakte dat Japan had gecapituleerd en de oorlog voorbij was. Nog een keer mochten zij de stem van de afstammeling der goden aanhoren. Dat was op nieuwjaarsdag 1946 toen hij zijn onderdanen meedeelde dat hij geen god was. Sindsdien richtte hij zich slechts tot de Japanse bevolking als mens.

Alles in Japan gebeurde in naam van de keizer. Over de werkelijke macht van de vorst zijn de meeste historici het eens. Die bestond voor het grootste deel slechts op papier. Uiteindelijk bleef zijn rol beperkt tot het geven van zijn goedkeuring aan allerlei plannen van de werkelijke machthebbers: de militaire kliek en aanverwante belangen- groeperingen. Door het verlenen van zijn stempel kregen alle besluiten echter de status van keizerlijk edict waartegen geen verzet mogelijk was.

Volgens een van zijn biografen, Leonard Mosley, was Hirohito tegen het uittreden van Japan uit de volkenbond en keerde hij zich ook tegen de veldtocht in China in 1937. Ook het bondgenootschap met de AS-mogendheden en de aanval op Pearl Harbor kon niet op zijn instemming rekenen. Enkele maanden voor de aanval op de Amerikaanse marinebasis liet de keizer zijn wantrouwen over de plannen van de marine blijken en las hij zelfs een gedicht van zijn grootvader voor waarin deze van zijn liefde voor de vrede blijk geeft: in een wereld/waar alle zeeën/broeders zijn/waarom botsen wind en golven/zo heftig.

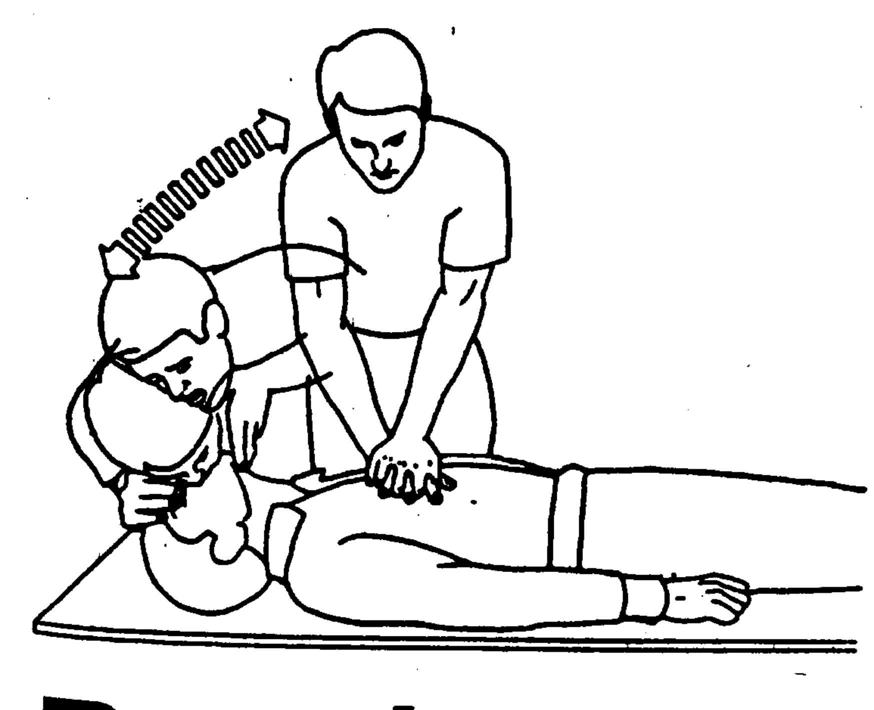
Maar het enige wat telt is zijn uiteindelijke goedkeuring van de hem voorgelegde plannen. Velen geloven dat Hirohito tot het begin van 1941 de mogelijkheid heeft gehad de koers van Japan een andere richting te geven. Of het een gebrek aan wilskracht of het ontbreken van werkelijke macht was zal wel nooit met zekerheid worden vastgesteld. Feit blijft dat de Amerikanen besloten hem niet voor oorlogs- misdaden te vervolgen. Daarbij zou ook een rol hebben gespeeld dat Macarthur er van overtuigd was dat Japan's bewustzijn als natie bij een eventuele terechtstelling van Hirohito geheel zou zijn vernietigd.

Toen Hirohito in 1945 het hoofdkwartier van de commandant van de geallieerde strijdkrachten, generaal Douglas Macarthur, bezocht, bood hij aan de volledige verantwoordelijkheid te aanvaarden voor de Japanse acties in de oorlog, zo schreef Macarthur later in zijn memoires. De keizer zou bereid zijn geweest hiervoor te sterven.

Als constitutioneel vorst heeft Hirohito de afgelopen veertig jaar bij bezoeken aan het buitenland steeds zijn spijt betuigd over het door Japan aangerichte leed. Binnen Japan waren zijn taken beperkt, zoals het aanzitten aan diners met andere staatshoofden. Een enkele maal bezocht hij een muziekuitvoering of een poezievoordracht.

Ook heden ten dage koesteren veel bewoners van het eilandenrijk nog grote eerbied voor de keizerlijke familie. Twee jaar geleden verwoordde een parlementslid van de regerende liberale parij het als volgt: "Als ik de keizer zie, wellen de tranen op in mi n ogen. Japanners dienen onderdanen van de keizer te zijn en zich aan zijn voeten te werpen".

Tot op late leeftijd bracht de keizer veel tijd door boven de microscopen in zijn laboratorium, waar hij onderzoek verrichtte naar ongewerveld zeeleven. Hij publiceerde verscheidene boeken over dit onderwerp en er is zelfs een door hem beschreven garnaal naar hem vernoemd. Ook keek hij op latere leeftijd met veel plezier naar de televisie, nagenoeg het enige venster op het leven van zijn onderdanen. Op zijn verjaardagen verscheen Hirohito op zijn met kogelvrij glas afgeschermde balkon om de toegestroomde gelukwensers een vriendelijk woord toe te voegen en hen een goed jaar te wensen. En iedere keer leek het of zijn droom van showa (schitterende vrede) toch een stapje dichterbij was gekomen.

Reanimeren

— door drs Jan Paalman —

WIE OP STRAAT een hartinfarct krijgt is aan de Goden overgeleverd. En aan de leken. Met een beetje geluk tref je iemand die een cursus reanimatie heeft gevolgd, zo niet, dan moet je kostbare minuten wachten voordat professionele hulp met zwaailicht en sirene aan komt snellen.

Dat tijdverlies is er de oorzaak van, dat veel mensen het ziekenhuis niet levend bereiken. Het hart is dan opgehouden met kloppen, of slaat zo in het wilde weg dat de circulatie in feite stil staat. Alleen een snelle reanimatie kan dan nog redding brengen.

Reanimatie — ook wel resuscitatie, wat allebei zoiets betekent als 'het opwekken der levensgeesten' — berust op twee pijlers: beademing en hartmassage.

HARTMASSAGE

De hartmassage gaat aldus. Eerst moet worden nagegaan of het hart inderdaad stilstaat, anders heeft massage geen nut. Dat is, elke geoefende TV-kijker weet dat, het best te voelen aan het al dan niet kloppen van de halsslagader.

Vervolgens zoek je met je vingers glijdend langs de ribbenboog het maagkuiltje op, leg daarboven (dus in de richting van het hoofd van het slachtoffer) twee vingers op het borstbeen en plaats weer daarboven beide handen. Dat is de correcte positie van de handen: laag op het borstbeen, maar niet al te laag.

De massage moet in een straf tempo van minstens zestig keer, en als het even kan minstens tachtig keer per minuut, en elke keer moet het borstbeen met zo'n centimeter of vier, vijf omlaag! Dat is zwaar werk, zeker als het in de verkeerde houding wordt uitgevoerd. Het makkelijkst gaat dat met gestrekte armen en met de schouders loodrecht boven de handen.

Op die manier wordt nog veertig procent van de normale circulatie op gang gehouden. Hoe precies, is nog steeds omstreden.

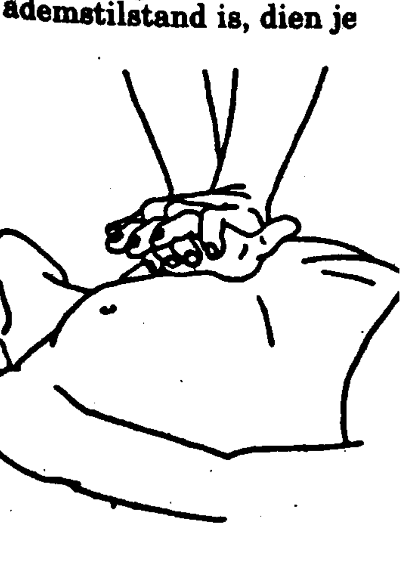
De Amerikaanse arts Kouwenhoven, in 1960 min of meer uitvinder van de hartmassage, meende dat het hart telkens tussen borstbeen en wervelkolom wordt samengedrukt. Die theorie zie je nog steeds in de EHBO-boekjes staan.

Tegenwoordig neemt men aan dat het in elkaar drukken van de longen, en niet van het hart, de bloedsomloop op gang houdt. De Nederlandse cardiologen Pijls, Van Kalmthout en Vonk, bewezen in een beetje bizar experiment dat mensen bij hartstilstand hun circulatie op gang kunnen houden door intensief te hoesten.

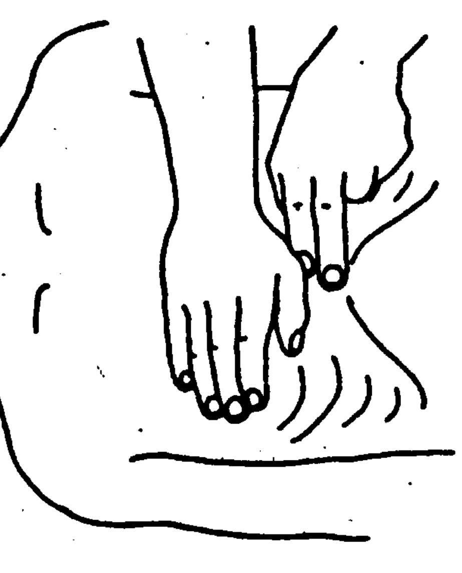
BEADEMEN

Om het bloed van de patiënt van zuurstof te voorzien moet hij of zij ook worden beademd. Belangrijk is dat eerst de luchtweg wordt vrijgemaakt. Heel vaak is bij de bewusteloze de ademhaling tot stikkens toe belemmerd omdat de tong achterin de keel is gezakt.

Door de kin naar beneden te trekken en tegelijkertijd het hoofd achterover te buigen, haal je de tong los van de achterste keelwand en dat is ook precies de juiste houding bij beademing. Als er alleen een ademstilstand is, dien je ongeveer twaalf of zestien keer per minuut te beademen: als er een hartstilstand is moet je vijftien keer masseren en afwisselen met twee keer beademen.

Dat afwisselen van massage en beademen was een vondst van de Amerikaanse arts Sassi in 1962. Hij introduceerde als eerste het ABC- schema. Amerikanen zijn dol op handige letter- combinaties als ezelsbrug, en ABC betekent vertaald: Eerst Ademweg vrijmaken, dan Beademen en dan pas Circulatie op gang houden met hartmassage. Dit schema wordt overal ter wereld gehanteerd, behalve in Nederland.

De Hartstichting propageert sinds 1979 het CAB-schema en vindt dat hartmassage urgenter is dan beademen. De theoretici achter dit afwijkend schema zijn de cardiologen Zimmerman en Meursing.

In Trouw heette het vorig jaar: "Als je begint bij een patiënt zijn broekriem los te maken, zijn das los te doen, z'n, boordje los te knopen, zijn gebit eruit te halen en je gaat hem dan mond op mond beademen, dan ben je niet aan het reanimeren maar aan het afleggen. Intussen gaat de patiënt dooier en dooist".

Als er namelijk sprake is van een hartaanval, en dat zou bij negentig procent van degenen die onwel worden het geval zijn, dan zit er nog voldoende zuurstof in de lichaams- slagader. Dus ook al begint men met masseren, dan stroomt er vanuit die slagader nog voldoende zuurstof de hersenen binnen.

Dit wordt weer fel bestreden door andere deskundigen, vooral door de anesthesist P. van den Berg van het Amsterdams Medisch Centrum, zodat we in Nederland de malle situatie hebben dat men hier zus en daar zo reanimeert. Alle cursisten van de Hartstichting, en dat zijn er 50.000 per jaar, leren dat ze bij een hartstilstand eerst moeten masseren, en dan pas beademen, het CAB-schema dus.

De Hartstichting streeft er naar om op de duur tien procent van de bevolking het reanimeren bij te brengen, zodat, als er wat gebeurt, u niet aan de Goden bent overgeleverd, maar aan de deskundige leek. Maar hoe deskundig wordt die leek nu dank zij een paar cursussen reanimatie?

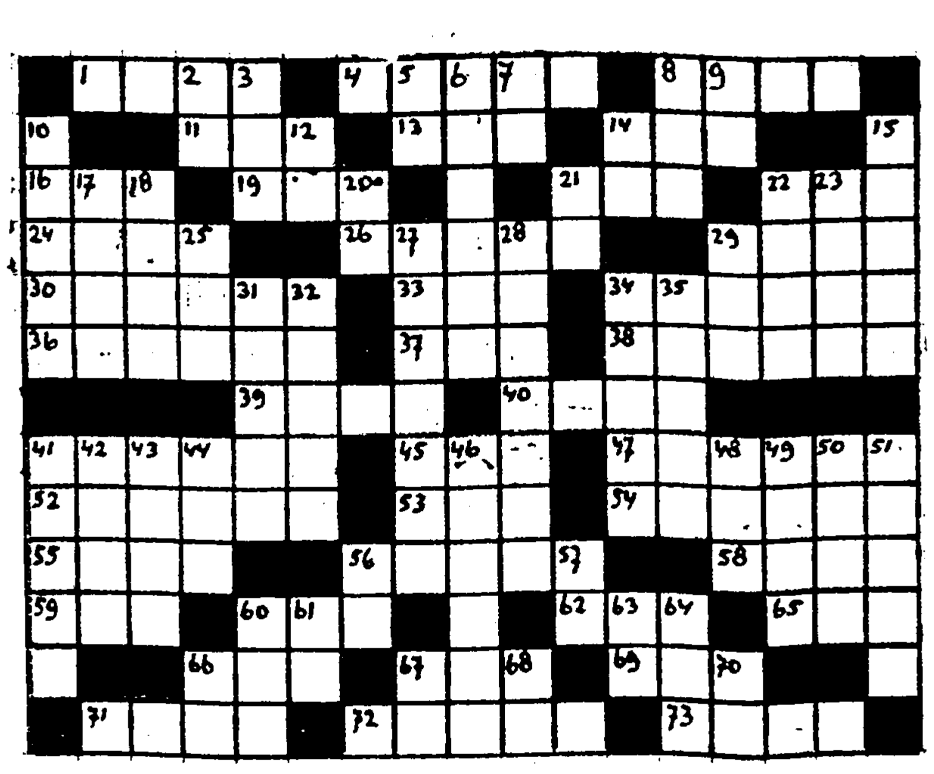
Een recent onderzoek wierp daar een wat scheef licht op. Nijmeegse onderzoekers waren bij 92 huisartsen nagegaan hoe het met hun reanimatievaardigheden was gesteld. Niet best.

Bij 34 procent was die onvoldoende, bij de helft maar zo zo, en slechts 18 procent scoorde een dikke voldoende. Tien deelnemers voerden wel hartmassage uit, maar vergaten om te beademen; een kwart zette de handen op een verkeerde plaats op de borstkas; dertig procent masseerde te traag, dus trager dan zestig keer per minuut en nog eens dertig procent drukte de borstkas bij het masseren nauwelijks in, enzovoort.

Een tamelijk lachwekkende vertoning. Nu had van de huisartsen 65 procent ooit een cursus gelopen en bovendien is het hun vak, en toch is er van die reanimatie maar bij achttien procent voldoende blijven hangen.

(De Gelderlander)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Schaaldier; 4. Broodsuiker; 8. Ver in de tijd; 11. Watering; 13. Deel van de hals; 14. Javaanse titel; 16. Dwaas; 19. Spoedig; 21. Wenk; 22. Plaats in Overijssel; 24. Hetzelfde; 26. Plaats in Zuid Holland; 29. Indisch gewoonterecht; 30. Soort wijn; 33. Keurig; 34. Plaats in Turkije; 36. Ontsluiten; 37. Bijbelse figuur; 38. Zachte kleur; 39. Inwendig orgaan; 40. Smart; 41. Eiergerecht; 45. Hoeveelheid; 47. Laten stoppen; 52. Indisch nachtlampje; 53. Plaats in Drente; 54. Rare meid; 55. Plaats in Noord Holland; 56. Gemeenschappelijke weide; 58. Bekend om zijn kaas; 59. Kippeloop; 60. Per; 62. Bar; 65. Een zekere; 66. Laag; 67. Hert; 69. Houding; 71. Deel van de voet; 72. Taankleurig; 73. Deel van het oog.

VERTIKAAL: 2. Reeds; 3. Slaapplaats; 5. Voegwoord; 6. Verwonding; 7. Persoonlijk voornaamwoord; 8. Stuk goed; 9. Spil; 10. Kooplust; 12. Bijwoord; 14. Muzieknoot; 15. Hoeveelheid; 17. Indische dakbedekking; 18. Toespraak; 20. Reeds; 21. Voorzetsel; 22. Indisch gewoonterecht; 23. Vervelende; 25. Onbepaald voornaamwoord; 27. Traagheid; 28. Bedaren; 29. Grote bijl; 31. Soort appel; 32. Meisjesnaam; 34. Duidelijk; 35. Dichterbij; 41. Zangspel; 42. Honingdrank; 43. Vuur; 44. Limonade; 46. Ademhalen; 48. Afgemat; 49. Mee; 50. Vuur; 51. Waarmee men noemt; 56. Familielid; 57. Voorzetsel; 60. Deel van een vis; 61. Voorzetsel; 63. Deel van een mast; 64. Schreeuw; 66. Persoonlijk voornaamwoord; 67. Rondhout; 68. Zuivelproduct; 70. Muzieknoot.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Maritza Dickens
Puerto Ricoweg 64
Curaçao

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de envelop-pe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1. Stremsel; 8. Lantaren; 15. Troep; 16. Maken; 18. Trede; 19. Eens; 21. Tra; 23. Adel; 24. Lid; 25. Nee; 27. Mik; 29. Els; 30. En; 31. Vergenoegen; 35. E.O.; 36. Dag; 37. Olten; 38. Ion; 40. Kar; 41. Ras; 43. Git; 45. Stelt; 48. Met; 50. Ar; 52. Kokkerellen; 55. Lt; 56. Les; 58. Lui; 59. Vis; 60. Por; 61. Snel; 63. Ees; 65. Kade; 66. Etiek; 68. Merel; 70. Toren; 71. Tentamen; 72. Takeling.

VERTIKAAL: 1. Stelen; 2. Trein; 3. Rond; 4. Ees; 5. M.P.; 6. Em.; 7. Lat; 8. Lea; 9. An; 10. T.T.; 11. Ara; 12. Rede; 13. Edele; 14. Nelson; 17. Krent; 20. Eer; 22. Big; 25. Neg; 26. Ego; 27. Men; 28. Kei; 31. Varik; 32. Elite; 33. Oerle; 34. Noren; 36. Dag; 39. Nat; 42. Falset; 44. Tol; 45. Ski; 46. Erker; 47. tlv; 48. Mes; 49. Streng; 51. Rente; 53. Kus; 54. Lip; 55. Loden; 57. Sein; 60. Pari; 62. Let; 63. Een; 64. Set; 65. Kol; 67. Ka; 68. Me; 69. La; 70. Te.

KIESKEURIG

Openbaar Bestuur

DE OPLEIDING wil studenten opleiden tot bestuurskundigen, die vanuit de behoeften van de bestuurspraktijk zijn opgeleid. De afgestudeerde bestuurskundige zal over praktische kwaliteiten dienen te beschikken die het hem mogelijk maken om na een korte inwerkperiode goed te functioneren in het openbaar bestuur.

De opleiding wordt gegeven vanuit verschillende invalshoeken om de afgestudeerde bestuurskundige in staat te stellen een uitvoerende, leidinggevende en adviserende functie te vervullen bij het meewerken aan de voorbereiding, formulering, uitvoering en evaluatie van beleid.

Deze studierichting steunt op drie vakgebieden, welke bij het openbaar bestuur onmisbaar zijn. Dat zijn het juridische, het economische en het bestuurs- wetenschappelijke vakgebied. Naast deze vier genoemde vakgebieden bestaat nog een vierde vakgebied met ondersteunende vakken.

JURIDISCH

Bij de juridische vakken wordt ernaar gestreefd dat de student in ruime mate kennis maakt met het juridisch denken en met de technieken die men daarbij hanteert. Het accent ligt op de onderdelen staats- en bestuursrecht.

Bij het staatsrecht wordt ruime aandacht geschonken aan het provincie- en gemeenterecht. Verder staan privaatrecht, strafrecht, belastingrecht en sociaal zekerheidsrecht op het programma.

ECONOMISCH

Bij de economische vakken ligt de nadruk op algemene economie en de openbare financiën. Voorop staat dat de student een goed economisch inzicht verwerft en dat hij kan omgaan met het daarbij behorend begrippen- apparaat. Daarnaast komen aan de orde de vakken bedrijfseconomie, bedrijfs- administratie en marketing.

BELEIDSVAKKEN

Bij dit onderdeel wordt de student kennis en inzicht bijgebracht omtrent diverse management- technieken, het politieke en maatschappelijk gebeuren. Verder horen hier toe methoden en technieken van onderzoek, mens en organisatie en het gericht veranderen van organisaties. Er wordt getraind in vergader- en discussietechnieken.

ONDERSTEUNENDE VAKKEN

Hierbij zijn belangrijk de vakken Nederlands, automatisering van de informatie- verwerking, wiskunde en statistiek.

De opleiding is primair gericht op functies in de openbare dienst, dat wil zeggen bij het bestuurs- apparaat van zowel de Landelijke als de Eilandelijke overheid. Natuurlijk is het wel zo dat de opleiding Bestuurskunde of Openbaar Bestuur geheel afgestemd is op de situatie in Nederland. Op zich hoeft dat geen problemen op te leveren. Er zijn wel meer studierichtingen die geheel en al zijn toegesneden op de Nederlandse situatie. Met de nodige creativiteit en hulp van anderen is daar overheen te komen.

Net als bij andere studierichtingen aan het HEAO zijn voor toelating vereist het diploma VWO, HAVO met twee van de vakken wiskunde, handelsrekenen of economie, M(E)AO met een aansluitend vakkenpakket.

PEDRO CASIMIRI

Nieuw soort misdadiger bedreigt beroemdheden

Belaagd, maar niet voor een handtekening...

AMERIKA KENT een nieuw soort misdadiger: de 'celebrity stalker', iemand die een beroemdheid belaagd, maar daarbij niet uit is op een handtekening...

Een paar voorbeelden: Een bekend gezicht van het tv-journaal wordt tot in een wolkenkrabber in Manhattan gevolgd door twee onbekenden. Hij wordt ruw ondervraagd en in elkaar geslagen wanneer hij een antwoord geeft dat z'n belagers niet bevalt.

Popzangeres Olivia Newton- John wordt achtervolgd door een 'bewonderaar' die haar ziet als een muze die uit de hemel is afgedaald. Bij de bewonderaar thuis vindt de politie een lijst met 83 namen van mensen die ter dood zijn veroördeeld. De zangeres is er een van. De man werd later aangehouden op verdenking van massamoord, ondermeer op vijf mensen op de lijst.

John Hinckley jr. schiet op president Reagan omdat hij, zegt hij, indruk wil maken op de filmactrice Jodie Foster, van wie hij wèg is.

JOHN LENNON

Mark David Chapman houdt John Lennon in het oog omdat hij hem een van de grootste komediespelers van de wereld vindt, die niets meent van zijn songs over honger en vrede. Hij schiet Lennon dood en zegt op een recent gepubliceerd bandje van de politie onder meer 'de Beatles veranderden de wereld en ik veranderde hen'.

Chapman is een van de misdadigers die de politie 'celebrity stalker' noemt, mensen die beroemdheden belagen en daarbij, zoals gezegd en ook duidelijk blijkt, niet op een handtekening uit zijn. In een rapport van het Amerikaanse ministerie van justitie staat dat het type een nieuw soort moordenaar is: een gewelddadig en geestelijk ziek individu, dat mensen tot doelwit maakt die in de openbare belangstelling staan.

Geen wonder dat in de Amerikaanse vermaaksindustrie de angst groeit. En tegelijkertijd doet de beveiligings- industrie goede zaken. Een van hen is Gavin de Becker, een man die een particulier beveiligingsbedrijf heeft. Hij zegt dat hij in zijn kaartsysteem 4.200 'potentiële sluipers' heeft zitten.

BLOED

Volgens hem is het mogelijk tussen de 50.000 en 100.000 personen te identificeren die met onoirbare bedoelingen beroemdheden proberen te benaderen. Zijn firma, zo wordt gezegd, vraagt wel 250.000 dollar per jaar voor de bescherming van een show- business-figuur...

De Becker wil zelf geen namen van klanten noemen, maar uit andere bron vallen die van meer dan honderd sterren, onder wie John Travolta, Prince, Dean Martin, Joan Rivers en Dolly Parton.

Hij zegt dat een bepaald soort fan probeert zijn of haar boodschap over te brengen door aan het idool bloed, lichaamsdelen, haarmonsters of lichaamssappen te sturen. Als dat geen bevrediging schenkt probeert de fan het persoonlijke contact. Het is De Beckers opdracht het overschrijden van die grens te voorkomen.

GEKKENHUIS

De Becker werd, toen hij negentien was, boodschappen- jongen van Elizabeth Taylor en Richard Burton. Hij bracht het tot hun veiligheidschef. Later richtte hij zijn eigen, in Los Angeles gevestigde firma op en werd gecontracteerd toen voor president Reagans installatie in 1980 hoge buitenlandse gasten overkwamen.

De muur tussen beroemdheden en een hongerig publiek begon volgens De Becker al in de jaren veertig om te vallen. "Als in pakweg 1850 een vrouw tijdens een voorstelling had gegild, werd zij afgevoerd naar een gekkenhuis. Maar in 1942 was het tijdens een voorstelling van Frank Sinatra heel gewoon".

Nog sterker. Volgens hem betrok men anno 1945 dit opgewonden gedrag bij de organisatie. De Becker: "De samenleving leerde dat soort hooglopende emotie te manipuleren. De pr-mannen waren op bijna alles voorbereid, zij het niet op het ei dat door een jonge man naar Sinatra werd gegooid".

AANDACHT

De Becker acht het mogelijk dat die jongeman de eerste 'stalker' was. "Hij heette Dorogu Kupetz en hij zei dat hij vond dat Sinatra te veel aandacht kreeg en hij daar een stokje voor wilde steken".

Dr. Park Dietz van de universiteit van Virginia die John Hinckley's geestvermogens onderzocht na zijn aanslag op Reagan, zegt dat het om een wijdverbreid probleem gaat. "Naar schatting twintig á dertig procent van de volwassen bevolking is geestelijk gestoord, als je het drankmisbruik erbij rekent", zegt hij.

Maar, een hele geruststelling: "Een fractie van deze gestoorden streeft ontmoetingen na. Ze beweren dat ze een belangrijke boodschap van een goddelijk wezen hebben, of door een moord of zelfmoord verenigd willen worden met een bekende figuur in de hemel".

(Uit de Gelderlander.)

KINDERPAGINA

Grupo Pumpulunchi

ZATERDAG 15 oktober tijdens het programma Telefiesta van tante Irma is de eerste lp van Grupo di Kanto Pumpulunchi gedoopt. Hebben jullie het gezien? Tante Nel is ook champagne gaan drinken en heeft genoten van hun liedjes. Vooral van "Mi tio tin un baiskel bieu" en "Ban mira, muchanan".

Het was groot feest bij Telecuraçao. Zelfs de ballonnen deden mee en knalden de één na de ander met een grote knal stuk. Er waren veel bloemen, ook voor de leidsters van de groep, die hard gewerkt hebben om de kinderen alle liedjes te leren. Dat waren Mercee Doran en Mireilla Naar.

Natuurlijk waren ook alle ouders van de zangeresjes aanwezig. Eén vader kwam met twee stangen om de kinderen tijdens het zingen muzikaal te begeleiden. Jammer, dat jullie dat niet konden horen tijdens de uitzending, want het klonk heel erg goed.

Op de foto zien jullie Mister Saab en onze omroepster van Telecuraçao met een paar kinderen van de groep.

Stompie en Knerta

WEET JE het nog? De bergmuisjes maken een lange trektocht en zijn na veel avonturen bij Graaf-Jakob de Das terecht gekomen.

Maar de volgende morgen al vroeg gingen ze met zijn allen op weg naar de fjord. Graaf-Jakob stuurde Lina de ekster vooruit, om te kijken waar de andere bergmuisjes gebleven waren. De weg ging steeds maar omlaag. En op sommige plaatsen was het pad zo steil, dat ze moesten springen. Maar dat hinderde niet, er groeide overal genoeg gras. En toen opeens, daar vlak voor hen, lag de fjord. Onder woeste vreugdekreten stormde het vijftal naar het strand. Kwek had zo'n dorst, dat hij meteen begon te drinken. Maar hij spuugde het gelijk weer uit. "Bah, wat smaakt dat vies", zei hij verwonderd. "Wist je niet, dat fjordwater zout is?" zei de Das. Ondertussen keek hij om zich heen. Waar waren alle bergmuizen gebleven? Waren ze echt de fjord overgezwommen? Het was haast niet te geloven. En waar bleef Lina de ekster toch?

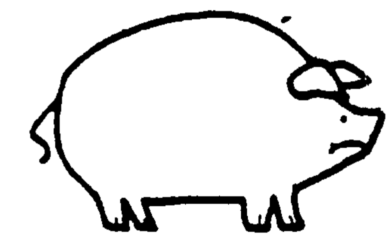
Maar het duurde een hele tijd, voordat de ekster kwam. Stompie zou het liefst maar het water in gesprongen zijn om de andere bergmuizen achterna te zwemmen. Maar eindelijk, daar was Lina toch. De muizen, de kikker en de Das verdrongen zich om haar heen. "Waar zijn ze?" "Heb je ze gezien?" "Ben je ver geweest?" "Zijn er nog bergmuizen verdronken?" "Hou op, hou op!" schreeuwde Lina, "Mag ik misschien ook even uitblazen?" Ja, dat was wel nodig. Ze was helemaal naar het eiland, dat heel ver weg te zien was, gevlogen.

En ze had duizenden en duizenden bergmuizen in het water gezien, vertelde ze, maar hoeveel er nog leefden en hoeveel er dood waren, wist ze niet. De muizenkinderen lieten hun kopjes hangen en waren zielsverdrietig. Ze wilden niet eens meer luisteren naar wat de ekster nog meer te vertellen had. Graaf-Jakob begreep het best.

"Wat wilde je nog meer zeggen?" vroeg hij Lina. "Dat hun ouders allemaal nog leven", riep Lina. De muisjes sprongen overeind en liepen de ekster bijna ondersteboven. En Lina vertelde. Ze was tot naar het eiland gevlogen. En toen ze in een boom had zitten uitrusten, had ze opeens stemmen onder zich gehoord.

"Ik zie Bolletje nooit meer terug", had er een gezegd. "Wij zien Stompie nooit meer", huilde een ander. "Snoepgraag is vast verdronken", snikte een derde. "En Knerta, die arme Knerta", jammerde een vierde. Een paar tellen later had Lina midden tussen de ouders van de vier bergmuisjes gezeten en hun verteld, dat al hun kinderen nog leefden. Wat waren de muizenkinderen blij! Ze namen zich voor nu eerst te eten, daarna lekker te gaan slapen en morgen, uitgerust en wel, de fjord over te zwemmen.

Wordt vervolgd

Spreekbeurt

JASPER van der Steen, leerling 4e klas van de Dr. Albert Schweizerschool, heeft niet alleen een goede spreekbeurt over de Dierenbescherming gehouden, maar ook een handtekeningen- actie. Al die handtekeningen heeft hij samen met een brief naar Minister President Maria Liberia Peters gestuurd met het verzoek om steun van de regering voor het Dierenasiel. Bravo, Jasper!

Tante Nel dacht, dat jullie het wel leuk zouden vinden te lezen, was Jasper allemaal in zijn spreekbeurt te vertellen had. Lees dus maar:

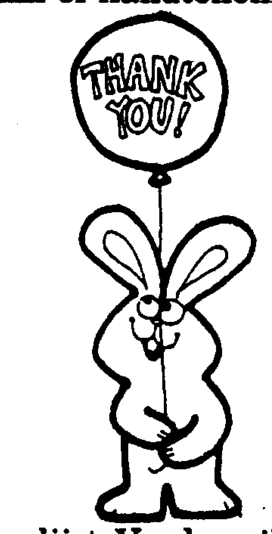
"Ik vind, dat de mens slordig met de natuur omgaat en vooral met de dieren. Waarom gaat de mens slordig met de dieren om? Omdat ze worden doodgemaakt voor hun huid, vacht, slagtanden. Ook worden dieren gevangen voor eigen plezier, zoals mooie vogels, schildpadden en apen. Jonge zeehonden worden doodgeknuppeld om hun vacht voor bontjassen. Oudere zeehonden worden dood gemaakt voor hun huid voor tassen en riemen. Neushoorns worden doodgemaakt om de hoorn te gebruiken voor handvatten van messen en dolken. Olifanten worden doodgemaakt om hun ivoren slagtanden voor beeldjes en pianotoetsen. En roofvogels worden doodgemaakt om op te zetten. Kikkers worden doodgemaakt, omdat de mensen kikkerbil eten. Hun poten worden dan levend en onverdoofd eraf gesneden en dan wordt hun nog levend lichaam weg gegooid. Het lijkt wel, of we rijk worden van het vangen en dood maken van dieren. Maar hoe zou het zijn, als er op de wereld alleen maar mensen zijn en geen dieren!

Bio- industrie moet ook verboden worden. Wat is bio- industrie? Bio- industrie is heel veel dieren op een heel klein plekje laten leven, bijvoorbeeld varkens en kippen. Dat doen ze om de varkens flink vet te mesten en de kippen veel eieren te laten leggen. Een kip mag bijvoorbeeld niet meer op een stok slapen of in het zand krabbelen. Met z'n velen zitten ze in een heel klein hokje met afgeknipte vleugels en afgebrande snavels, omdat ze anders weg fladderen en elkaar dood pikken.

Ook op Curaçao is heel veel dierenleed. Veel leguanen worden gevangen om op te eten; terwijl er niet zoveel leguanen meer zijn. Hagedissen worden soms door kinderen dood gegooid: dat is niet stoer, maar dat is laf. Op Curaçao zijn teveel honden en poezen; waardoor ze niet goed verzorgd worden. Daarom moeten er veel honden en katten afgemaakt worden. Ook wordt er teveel levend koraal uit zee gehaald.

Hoe kunnen we helpen? Door goed voor de dieren te zorgen. Geen dier voor eigen plezier te vangen of te doden. Geen hagedissen uit stoerheid doden. Geen dieren kopen, die in het wild gevangen zijn. De honden en poezen op Curaçao goed verzorgen. En zorgen, dat ze niet teveel jongen krijgen. Het levend koraal in zee laten groeien.

Overal worden er acties gehouden voor de dierenbescherming, zoals in Nederland en Zuid Korea. Hier op Curaçao wil ik ook een actie houden door handtekeningen te verzamelen om te vragen of de regering het Dierenasiel Parera geld wil geven. Dat geld heeft Dierenasiel Parera nodig om nieuwe hokken te maken en om de mensen te betalen, die daar werken. Als jullie willen helpen, zet dan je naam of handtekening op

deze lijst. Verder wil ik jullie vertellen, dat er drie verenigingen zijn, waar je lid van kan worden; zoals Greenpeace, Wereld- natuurfonds en de Dierenbescherming.

Versjes van Vroeger

Danderomdeine kwam
van Brugge
met zijn kastje op zijn
rugge,
met zijn stokje in zijn hand;
Zo kwam Danderomdeine
in 't land.

***

Klop, klop, hamertje,
Zeg, is er iemand thuis?
Er is nog een oud vadertje,
die woont alleen in het
huis.
Wat zal dat vadertje eten?
Kaas en brood.
Wat zal dat vadertje
drinken?
Water uit de sloot.

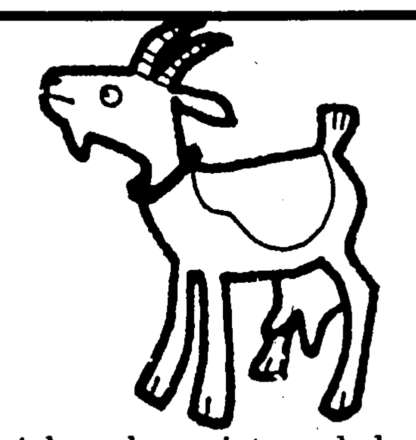
***

Naar Punda

"MORGENAVOND gaan we weer naar Punda!", vertelde Pinkie aan een ieder, die het maar horen wilde. Dat was voor hem net zo iets als een schoolreisje voor jou. "He", zei ezeltje Harisemper, "Ik wou, dat ik met je mee mocht. Ik ben nog nooit in Punda geweest. En een paar geitjes mekkerden: "Mogen we met je mee, Pinkie?" "Nee", zei Pinkie, "Dat is veel te gevaarlijk. Jullie zouden onder een auto kunnen komen". "Ja ja", knikte een konijntje, "Auto's hebben felle lichten, die in je ogen schijnen. Dan kun je niets meer zien en voor je het weet, zit je eronder. Nee hoor, wij blijven wel hier in de mondi, dat is veiliger".

De muisjes wilden ook niet mee. "In de stad wonen grote poezen", rilde er een. "En grote, gevaarlijke honden, die bijten. Je kunt beter thuis blijven, Pinkie. Ze kunnen je wel dood bijten". "Kaboutertjes doen ze niets", stelde Pinkie het muisje gerust. "Ze weten best, dat we er zijn om iedereen te helpen".

En zo gingen kabouter Brr en Pinkie de volgende avond naar Punda, vrolijk nagezwaaid door Poetsje en de dieren. Het was heel stil in de straten. Alle mensen sliepen. Pinkie zag alleen een grote, zwarte poes, op zoek naar muizen. "Daar woont Marita", wees kabouter Brr. "Ze is

ziek en kan niet goed slapen. Kom, dan gaan we een slaapliedje voor haar zingen". Samen kropen ze door een sunset de slaapkamer binnen. Ze kropen ieder bij een oor van de kleine Marita. En zonder dat ze door het meisje gezien werden, zongen ze net zo lang, tot Marita sliep als een roosje. "Wat is het fijn om mensen te helpen", zuchtte Pinkie, toen ze weer buiten stonden.

Kijk, daar kwam een grote hond aan, hinkend op drie poten. "Wat is er met jou aan de hand?"

vroeg kabouter Brr. "Er zit een grote doorn in mijn poot", zei de hond, "En ik kan hem er niet uit krijgen". "Laat maar eens kijken", zei kabouter Brr, "Pinkie, help eens een handje". En van je een twee drie, hoepla trokken de twee kaboutertjes de doorn uit de hondepoot. "Wat ben ik blij, dat er kaboutertjes zijn", lachte de hond, "Dank je wel, hoor", En vrolijk rende hij weg op alle vier zijn poten.

"Nu gaan we naar Lientje de naaister", zei kabouter Brr. "Ze is al een beetje oud en valt onder het naaien altijd in slaap. Misschien kunnen we haar ook wat helpen". Ze slopen het huisje van Lientje binnen. En ja hoor, daar zat Lientje te knikkebollen op haar stoel. Op tafel lag een half afgenaaide jurk. Achter kabouter Brr aan klom Pinkie langs de tafelpoot omhoog. Maar die was glad en hi gleed bijna weer naar beneden. Vlug greep hij zich vast aan de punt van het tafelkleed. Aiaiai, had hij dat maar niet gedaan! Het tafelkleed begon te schuiven. De jurk schoof mee en een doosje met spelden, een paar klosjes, de schaar en ook nog een kop en een schotel.

Ploef! zei de jurk, toen ze op de grond viel. Bam, tinkelinkelink! zeiden het doosje en de spelden. Plef plof plof! Dat waren de klosjes, die vrolijk door de kamer rolden. Kletterdeklets! Wat maakte die schaar een lawaai! Maar nog meer leven maakten het kopje en de schotel, die in wel honderd stukjes op de grond vielen.

"Help, dieven!" Lientje de naaister was wakker geworden van al dat lawaai en sprong verschrikt van haar stoel. Toen zag ze kabouter Brr en begon ze nog harder te schreeuwen: Help, help, muizen! Twee muizen in mijn kamer!" Kabouter Brr en Pinkie maakten, dat ze weg kwamen. Ze renden en renden en stonden pas stil, toen ze weer in de mondi waren. "Oef!" zuchtte kabouter Brr, "Was dat schrikken!" "Nou!", zuchtte Pinkie al even hard, "Maar we hebben Lientje in ieder geval geholpen wakker te worden".

En de volgende dag luisterden alle dierenvriendjes met open bekjes naar de avonturen van Pinkie in Punda. Nee, zij bleven maar liever in de mondi, hoor!

NEL BASILIO

Wist je dat

EEN KATTENOOG is te vergelijken met een bijzonder goede cameralens, die bovendien nog een lichtversterker heeft, zoals die gebruikt wordt bij de politie en het leger om in het donker beter te kunnen zien.

Katten kunnen nl. hun pupillen zo stellen, dat zelfs de allergeringste hoeveelheid licht, die wij mensen niet meer kunnen opvangen, voldoende is om toch hun omgeving te kunnen zien. Ook bij normaal licht kunnen ze niet alleen veel beter zien dan bijvoorbeeld een mens of een hond, maar ook verder opzij.

******

Charles Darwin was een bioloog (iemand die planten en dieren bestudeert) uit Engeland. Hij ontdekte, dat de wereld veel ouder was dan de bijbel aangaf, en dat al het leven op aarde langzaam ontwikkeld is. Volgens hem is ook de mens niet ineens ontstaan, maar is geleidelijk gegroeid uit vroegere levensvormen. Eerst had je de mensaap, toen de aapmens, daarna de vroege mensen en tenslotte de mens, zoals we onszelf nu kennen. Nee, we stammen niet van de gorilla. Die is ontstaan uit een andere vroegere apensoort!

Veel gelovige mensen beweren nog steeds, dat dit onzin is en dat de Bijbel gelijk heeft. Ja, Darwin heeft heel wat ruzie veroorzaakt.

******

Voor zover de geleerden het op het ogenblik kunnen bekijken, zijn er twee toestanden in de kosmos bezig, die eindeloos doorgaan. Ten eerste wordt het heelal steeds groter. Ten tweede koelt het heelal steeds meer af. Warmtebronnen zoals de zon verliezen voortdurend warmte, totdat het in een hele verre toekomst overal ijzingwekkend koud zal zijn. Leven zal dan niet meer mogelijk zijn.

******

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. Knaagdier; 3. Deel van het gezicht; 5. Bazige vrouw; 6. Telwoord; 8. Verbrandingsrest; 12. Vogel; 15. Uiting van blijdschap; 17. Water in Groningen; 18. Dier in Peru; 20. Muzieknoot; 22. Insekt; 24. Per Persoon; 25. Ontkenning; 26. Een zekere.

VERTIKAAL: 1. Deel van een mast; 2. Voorzetsel; 3. In het andere geval; 4. Bevel; 5. Woestijndier; 7. Bergplaats; 9. Dier op een boerderij; 10. Kledingstuk; 11. Snel dier; 13. Water in Friesland; 14. Stoomschip (afkorting); 15. Laatstleden (afkorting); 16. Centimeter (afkorting); 19. Rivier in Italië; 21. Meisjesnaam; 22. Voorzetsel; 23. Muzieknoot; 24. Per expresse (afkorting).

OPLOSSING VORIGE KEER

HORIZONTAAL: 4. Taart; 5. Kerel; 6. N.H.; 8. M.n.; 9. Ene; 11. Knots; 12. Petra; 14. Al; 15. Si.

VERTIKAAL: 1. Staken; 2. Laars; 3. Stelen; 7. Hengel; 8. Meters; 10. No.; 12. Pa; 13. Ai.

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *White of the eye* (thriller, 18 jr.).
II: 20.45 uur *Mac & Me* (adventure, alle leeft.); 24.00 uur *Days of our wives* (sex, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *The Kiss* (action, 18 jr.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Oduber, tel.: 21780.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter E. Lacle, Seroe Pita 54-B, tel.: 23379/28442.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter B. Britt-Croes, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter Bryson, tel.: 24254 / 24300 (hospitaal).

*****

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra L.G. Beke-Martínez, Engelandstraat 7, tel.: 24696.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch; 18.20 National Geographic: «The Thames»; 19.30 Leu fo'i kas; 20.00 Golden Girls: «Transplant»; 20.30 Estreno: «Poker Alice»; 22.00 CNN international news; 22.45 Hunter: «Last kill»; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Children animated movie: «Call of the wild»; 18.30 Disney Sunday movie: «Deacon the high noon dog»; 19.30 Showtime; 20.30 Methodist Church; 20.45 Kwartslag: «Gesprek met drie moeders»; 21.00 Quo Vadis? 22.15 Week in review; 23.00 This week in Japan; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Fabulous Funnies; 18.30 Profile of nature: «The Marsh»; 19.00 Science & Technology; 19.30 The world tomorrow; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programma BUVO; 20.45 Miniserie: «Hands of a stranger (last); 221.45 Sledge Hammer: «To Sledge with love»; 22.00 CNN international news; 22.40 Our House: «Choices»; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652 / 22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

INTERNATIONAL SCHOOL OF ARUBA: 19.00-22.00 uur speciaal Halloween-spookhuis - Seroe Colorado, bungalow 666.

STICHTING GEZINSVERVANGEND TEHUIS: 20.00 uur bingo-drive - gebouw Credit Union te Sta Cruz.

*****

STATENLEDEN KRIJGEN DOCUMENTATIE

Door oppositie opgeroepen vergadering geschorst

Statenvoorzitter Gonzalez hals over kop teruggekeerd

ORANJESTAD — Onder voorzitterschap van waarnemend voorzitter Servito Thijsen (AD'86) begon gistermiddag kort over tweeën de "hals over kop" bijeengeroepen Statenvergadering om te spreken over "de gevolgen van het wegvallen van het vertrouwen in de Staten voor de regering-Eman". Hij moest echter korte tijd later de leiding overdragen aan de voorzitter van de Staten, mr Hector Gonzalez, die "hals over kop" uit Miami teruggkeerde.

Nadat de tweede spreker klaar was met zijn spreekbeurt schorste de voorzitter de vergadering voor een uur en deelde bij de hervatting mee dat de vergadering tot volgende week wordt geschorst. Hij wilde de leden gelegenheid geven bepaalde documenten te bestuderen.

AANHANG

De komst van mr Gonzalez werkte voor de oppositie — MEP, ADN en nieuweling AD'86 — als koude douche, omdat men gemeend had onder leiding van Thijsen in de Staten de lakens te kunnen uitdelen wat de leiding betreft. Op de publieke tribune zat een groep aanhangers van de oppositie, die hun instemming niet onder stoelen of banken stak en door voorzitter Thijsen tot de orde moest worden geroepen.

De vergadering begon met een protest van Chibi Croes (AVP) die het niet eens was met de wijze van het oproepen van de vergadering in minder dan 24 uur, waarop voorzitter Thijsen liet horen, dat dit het prerogatief van de voorzitter is, terwijl de Statenleden een volle dagtaak hebben. Gezien de kritieke situatie was de vergadering met spoed opgeroepen.

Ook in deze vergadering bleef de AD'86-fractie de coalitie- zitplaatsen behouden, terwijl twee leden, Digna Laclé (AVP) en Freddy Refunfol (MEP), niet op de vergadering aanwezig waren.

ARROGANTIE

Als eerste spreker trok Nelson Oduber (MEP) van leer tegen de wijze waarop de Staten waren ontbonden, waarbij hij duidelijk maakte dat de Staten tot 6 februari 1988 nog in functie blijven en beslissingen kunnen nemen. Oduber was van mening dat iedere dag dat de regering-Eman blijft zitten Aruba geruïneerd wordt. "Wat politiek gebeurt, beslist op 6 januari het volk", aldus de fractieleider van de MEP, maar nu is het in handen van de Staten om aan de arrogante politiek een eind te maken.

Hierna was het Chibi Croes (AVP) die benadrukte dat de democratie hoog gehouden dient te worden, hetgeen met dit soort optreden zeker niet geschiedt. In reactie op het telegram dat Oduber aan de gouverneur stuurde, alsmede de verklaring dat straks door de nieuwe regering de rekeningen van TeleAruba niet betaald zullen worden, liet Croes en zijn fractiegenoten horen, dat Nelson Oduber zijn les wel geleerd heeft, omdat in 1985 bij het scheiden van de regering de MEP tientallen bevorderingen en benoemingen deed, terwijl de MEP een vaste gast van TeleAruba was.

VERRASSEN

Toen Croes de Staten- voorzitter Gonzalez 'bon bini' toeriep, was dit voor de oppositie een grote verrassing. Voorzitter Thijsen schorste vi f minuten, waarna Gonzalez de leiding overnam en de vergadering voor een uur schorste om zich op de hoogte te stellen.

Bij de hervatting deelde mr Gonzalez mee dat er een verwarde situatie bestaat omdat er mensen zijn die een en ander niet begrijpen. Hij overhandigde de leden een aantal documenten over regelingen en positie van demissionaire kabinetten en verklaarde dat het goed is raadpleging te houden met de fractieleiders nadat de leden de stukken bestudeerd hebben en schorste de vergadering tot volgende week. De voorzitter noemde daarbij geen datum.

KINSHASA — De 2e regionale AIDS- conferentie in Afrika werd afgesloten met de oproep- de bestrijding van AIDS te intensiveren. Belangrijk punt bij het overleg was oa de rol van de media bij de bestrijding der ziekte en het bepalen van de kwetsbaarste groepen. We staan pas aan het begin van de strijd tegen AIDS, zo zei het WHO-hoofd van Afrika, Monekasso.

*****

COMMENTAAR

Spoed

ANDERHALF JAAR GELEDEN heeft de Arubaanse regering met veel "tam tam" aangekondigd, dat er iets gedaan zou worden aan het instellen van een zwemzône voor de hotels, opdat toeristen in veilig water zouden kunnen zwemmen. Het bleef bij aankondigen, totdat er een dodelijk ongeluk plaatsvond en inderdaad men met spoed van start ging om een zwemzône aan te duiden.

Men is inmiddels klaar voor de Tamarijn en Divi Beach Hotels, maar voor de grote hotels nog lang niet. Indien men met dit tempo door blijft werken, zal het komende seizoen het zwemmen voor de grote hotels nog steeds zonder afgebakende zwemzône moeten geschieden.

Deze week is er weer een ongeluk gebeurd voor de grote hotels, waarbij een zwemmer door een water skiër werd geraakt en ernstig gewond raakte. Mede oorzaak: het ontbreken van een afgebakende zwemzône.

Het verdient aanbeveling dat de regering, die veel aandacht aan het toerisme besteedt, met spoed zorgt vóór het komende seizoen dat ook voor de grote hotels afgebakende zwemzônes en watersportzônes worden ingesteld.

Het is beslist geen overdadige luxe.

TRADITIEGETROUW viert het Alhambra Casino / Shopping Bazaar ook dit jaar het Halloween-feest met alle kinderen van vier tot twaalf jaar. Dit gebeurt op maandag 31 oktober vanaf zes uur 's middags met allerlei Halloween-spelletjes, shows en gekostumeerde parade. Na acht uur 's avonds kunnen ook de ouderen zich in de Halloween- activiteiten werpen.

PREMIER: PANIEKSTEMMING BIJ TEGENSTANDERS

Oppositie wil zaken-kabinet Aruba

ORANJESTAD — Nadat Staten-voorzitter mr Hector Gonzalez gistermiddag de "in haast" bijeengeroepen Staten- vergadering tot volgende week schorste, heeft de oppositie, bestaande uit vertegenwoordigers van MEP, ADN en AD'86, kort na zes uur een gesprek gehad met de gouverneur. De oppositie bracht haar bezwaren naar voren tegen het optreden van de Statenvoorzitter en de huidige situatie.

Premier Eman stelde in een korte verklaring dat de oppositie duidelijk in paniek is geraakt door de vervroegde verkiezingen, terwijl minister mr Mito Croes verklaarde dat de gouverneur niets anders had kunnen handelen.

Na afloop van het gesprek met de gouverneur verklaarde mr John van der Kuyp (MEP) aan de pers, dat de meerderheid in de Staten duidelijk de indruk heeft dat het in de bedoeling van de voorzitter ligt, om de Statenleden te frustreren. Dit gebeurt op dusdanige wijze dat de Statenleden hun mening niet meer kunnen laten horen, zo zei hij.

Voorts wees de oppositie de gouverneur erop, dat de Staten- voorzitter zich als een professor beschouwt die de leden van de Staten moet opvoeden. Dit wordt ontleend aan het feit, dat de Staten- voorzitter onder de Statenleden bepaalde documenten over de demissionaire regering liet verspreiden met het verzoek deze te bestuderen.

BELEDIGING

Volgens mr Van der Kuyp is dit niet de taak van de voorzitter van de Staten. Daarbij vindt hij het uitdelen van stukken die al twintig jaren oud zijn een belediging voor de Statenleden.

Van der Kuyp zei dat de voorzitter van de Staten met een gecharterde Learjet uit Miami was overgevlogen, hetgeen duizenden dollars kost, alleen maar om de Staten- vergadering niet door te laten gaan.

Voorts wees de delegatie de gouverneur erop, dat reeds vorige week een vergadering werd gevraagd om over de ontbinding van de Staten te praten. De delegatie liet de gouverneur weten de indruk te hebben dat er een AVP-complot bestaat om het functioneren van de Staten te verhinderen. Voorts werd gesproken over de wens van de oppositie om de regering-Eman die demissionair is naar huis te sturen en te vervangen door een "zakenkabinet".

VERKIEZINGEN

Met nadruk stelde de oppositie het eens te zijn dat op 6 januari verkiezingen worden gehouden, maar "nu een zakenkabinet is in het algemeen belang van Aruba. Dit om zaken die niet getolereerd kunnen worden, te voorkomen".

In dit verband haalde hij de verkoop aan van een pand aan de Wilhelminastraat en de verhuizing van het WEB naar het Lago-terrein zonder goedkeuring van de Staten. "Een zakenkabinet zou zich alleen moeten bezig houden met routinezaken". Van der Kuyp wenste niet op de opinie van de gouverneur in te gaan omdat dit tegen de ethiek is.

PANIEK

Premier Eman merkte in een korte verklaring op dat uit de Staten- vergadering van gisteren duidelijk de paniek blijkt, die de oppositie voor de komende verkiezingen heeft. In AVP-kringen had men niet verwacht dat die paniek zo groot zou zijn. Bij de premier bestond de indruk dat de oppositie er alleen maar op uit is om een nieuwe regering te vormen en zo de besluiten voor te houden vervroegde verkiezingen te kunnen vernietigen. De premier gaf toe dat hij bij het besluit tot ontbinding van de Staten gebruik maakte van een macht die hem door de grondwet is toegekend.

In dit verband stelde zijn collega mr Mito Croes in dezelfde geest, dat de gouverneur ingevolge de bepalingen van de constitutie hiervan gebruik heeft gemaakt bij zijn beslissingen. Vast staat hierbij wel dat een demissionaire Statencollege, evenals een demissionaire regering, de regering nu niet naar huis kan sturen, hetgeen wel duidelijk uit beschikbare stukken blijkt.

Minister Croes zette uiteen dat in feite de ministers geen enkele verplichting hadden om hun ontslag aan te bieden. Terecht heeft de gouverneur hen verzocht in functie te blijven tot na de verkiezingen wanneer op basis van de verkiezingsuitslag een nieuwe regering kan worden gevormd. Zich houdende aan de constitutie kon de gouverneur geen andere beslissing nemen.

PPN-voorzitter Eddy Werleman merkte na afloop van de Staten- vergadering op, dat de PPN het eens is met de huidige gang van zaken, waaraan hij de opmerking toevoegde: "Je kunt een dode kip moeilijk nogmaals doden".

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *White of the eye* (thriller, 18 jr.).
II: 18.00 + 20.45 uur *Mac & Me* (adventure, alle leeft.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *The Kiss* (action, 18 jr.).

*****

DIVERSEN
FILMLIGA ARUBA: 20.300 uur presentatie film 'Mariken van Nieumeghen' - Cas di Cultura.

INTERNATIONAL SCHOOL OF ARUBA: 19.00-22.00 uur speciaal Halloween-spookhuis - Seroe Colorado, bungalow 666.

CONNIE FRANCISCLUB: 10.00-18.00 uur vlooeienmarkt - terrein clubgebouw te Sta Cruz.

SIMAR: 10.45 uur alg. ledenvergadering - Simar-gebouw, Sabana Blanco.

SPORT
SOFTBAL (**t.g.b. 35-jarig bestaan Extra Aruba Sluggers**): 10.00 uur Inter vs Extra Aruba Sluggers; 12.00 uur Montaña Braves vs Astros Amstelitos; 14.00 uur Westpunt Hitters vs Ponton Stars; 16.00 uur Diario Racqueteers vs Whirlpool - Aruba Juniors-terrein.

ATLETIEK CAMO): 06.30 uur start 5-km loopwedstrijd bij Radio Victoria naar het Winstonveld; 06.30 uur start 3,5-km loopwedstrijd bij Sabana Basora naar het Winstonveld.

*****

INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30 / 14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

Motorrijder gedood

SAVANETA — Op de hoofdverkeersweg ter hoogte van de Marinierskazerne vond vanmorgen een verkeersongeval plaats waarbij de 52-jarige Eulalio Rasmijn van Weg Rooi Hundo door een autobestuurder, die onder invloed verkeerde, aangereden en dodelijk verwond werd. Het slachtoffer overleed ter plaatse.

De dronken bestuurder reed met zijn auto nog tegen twee andere wagens aan en kwam uiteindelijk tegen een lichtmast tot stilstand.

De Verkeerspolitie stelt een onderzoek in naar de juiste toedracht van het ongeval. Rasmijn is de achtste verkeersdode van dit jaar op Aruba.

SANTA CRUZ — De stichting Gezinsverband Tehuis organiseert zaterdag 29 oktober een bingo-drive als fundraising voor de aankoop van een kleine bus ten behoeve van de bewoners van het tehuis. De bingo-drive begint om acht uur's avonds in het Credit Union-gebouw te Santa Cruz. Het tehuis wordt bewoond door volwassen personen met een handicap die in het oudelijk huis zelf niet op hulp kunnen rekenen, omdat hun ouders te bejaard of al gestorven zijn.

*****

Naam Feijenoorder Roth ook genoemd

Tien clubs betrokken bij Hongaars voetbalschandaal

Antal Roth, speler van Feijenoord, behoort tot de verdachten in het omvangrijk omkoopschandaal, dat het voetbal van Hongarije momenteel in zijn greep heeft. Gyoergy Sikloi, woordvoerder van de politie in Boedapest, heeft dit vrijdag verklaard. Er zijn nog geen stappen genomen tegen de voormalige international, momenteel bezig aan zijn derde seizoen bij Feijenoord.

Van een andere in het buitenland spelende Hongaar, de voor het Oostenrijkse SK Altheim uitkomende Antal Biro, heeft de politie de licentie ingenomen. Bij twaalf spelers van de Hongaarse club Pecs is het paspoort ingetrokken. In totaal zijn 39 spelers en officials verdacht van omkoping. Volgens de politie zijn zeven clubs uit de hoogste divisie van Hongarije bij de malversaties betrokken.

Negen verdachten verblijven momenteel nog in voorlopige hechtenis. Onder hen is international Sallai en voormalig bondscoach Meszoly. Evenals de andere verdachten lopen ze een kans tot een gevangenisstraf van drie jaar te worden veroordeeld. De betrokken clubs zijn Raba Gyoer, Debrecen, Pecs, Bekscsaba, Honved, Kaposvar en Zalaegerzeg. "Veel van deze teams zouden niet meer op het hoogste niveau voetballen, als het spel eerlijk was gespeeld", aldus Sikloi.

Sikloi zei dat officials, spelers en in een enkel geval zelfs een spelersvrouw in bepaalde gevallen ongeveer 25.000 gulden hadden betaald, om zich te verzekeren van een gelijkspel of een overwinning.

BETREUREN

"We betreuren het ten zeerste", verklaarde hij. "Niet alleen om juridische redenen, maar uit moreel oogpunt. Duizenden mensen zijn belazerd. Zwakke prestaties van Hongaarse clubs in Europese toernooien zijn zelfs op deze affaires terug te voeren. De voetballers wisten soms niet eens hoe ze op een eerlijke wijze moesten winnen."

Het ondezoek heeft betrekking over meerdere seizoenen. Vier wedstrijden van het seizoen '87/'88 staan ter discussie, evenals tien wedstrijden van twee jaar eerder. Op 28 mei van dit jaar versloeg Zalaegerszeg het veel hoger geklasseerde Rabna Gyoer, 3-0. Trainer Meszoly, voormalig bondscoach en ex-international, heeft toegegeven als oefenmeester van voornoemde club bij het schandaal betrokken te zijn geweest.

De oefenmeester zei de tegenstander ruim 20.000 gulden rijker te hebben gemaakt, nadat hij met zijn spelers tot de conclusie was gekomen dat zijn ploeg in een 'normale' wedstrijd volstrekt kansloos zou zijn. Met name voor Hongaarse begrippen gaat het hier om gigantische bedragen. Het gemiddeld maandsalaris in het land ligt iets onder de 300 gulden.

Hongarije ging twee keer eerder gebukt onder een omvangrijk omkoopschandaal. De onderzoeken leidden destijds tot minder resultaat. Volgens Sikloi een gevolg van politieke druk. "Veel werd met de mantel der liefde bedekt."

Himalaya-rally

NEW DELHI — De Himalaya-rally heeft enkele minuten na de start zijn eerste slachtoffer geëist.

Een persfotograaf uit India verongelukte, nadat hij door een van de deelnemers was aangereden. Wie de bestuurder van de desbetreffende auto was is niet bekend. Aangenomen wordt dat hij de wedstrijd heeft voortgezet.

De Australiër Dunkerton heeft na de eerste proef de leiding. Shinozuka uit Japan, die vorig jaar won, staat op de tweede plaats. De 74 deelnemers moeten in totaal 2994 kilometer afleggen. Ze hebben er inmiddels een paar honderd achter de rug.

Tolinchi Pietersz opent KAE-sporttoernooi

WILLEMSTAD — Dinsdag vond de officiële opening plaats van het sporttoernooi van KAE NV. Ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de waterzuiverings maatschappij zullen 14 ploegen in verschillende sportieve onderdelen elkaar gedurende de maanden oktober en november ontmoeten (volleybal, mini-voetbal, domino en casino). Het sportterrein van het KAE zal als 'arena' fungeren.

Op de foto verricht gedeputeerde Tolinchi Pieters de opening van het KAE- sporttoernooi.

Kampioen niet in kernploeg

BAARN — Peter van de Velde, wereldkampioen shorttrack, heeft zich uit de kernploeg teruggetrokken.

De 21-jarige rijder uit Zoeterwoude kan door zi n werk als vrachtwagen- chauffeur niet langer de centrale trainingen volgen. Van de Velde wil wel nationaal en internationaal aan shorttrack- competitie mee blijven doen. Daartoe bereid hij zich voor in de IJshal te Leiden.

Van de Velde werd vorig jaar in het Amerikaanse St. Louis de eerste Nederlandse wereldkampioen shorttrack. Bij de Olympische Spelen in Calgary was shorttrack dit jaar demonstratie-sport. Daar won Van de Velde met zijn ploegmaten goud op de aflossing. De man uit Zoeterwoude wil zijn wereldtitel verdedigen in het Engelse Solohull. Door zijn vertrek uit de kernploeg zal hij zich daarvoor tijdens de nationale titelstrijd in Assen moeten plaatsen.

OUDE DIRECTIE TOUR NAAR HUIS GESTUURD

Ronde van Frankrijk wordt weer echte klassieker

Route-schema simpeler en minder klassementen

PARIJS — Na een paleis-revolutie, met als uitvloeisel twee nieuwe directeuren, is de 76e editie van de tour de France zo klassiek als maar mogelijk. Het etappe- schema werd in Issy-les-Moulineaux, een voorstad van Parijs, openbaar gemaakt.

Jean-Pierre Courcol, directeur in het machtige kranteimperium Groupe Amaury, annonceerde droogjes, dat de brullende kolonel Richard Marillier om zijn leeftijd werd bedankt. Xavier Louy, twaalf jaar lang de gedoodverfde opvolger van de twee jaar geleden afgezette dictator Felix Levitan, had de Société de Tour de France verlaten. In plaats van promotie dreigde degradatie voor deze minzame leider, nadat hij tijdens de laatste Tour verstrikt raakte in de doping-affaire rond Pedro Delgado en Geert-Jan Theunisse.

Het wielrennen is langzamerhand zo gemondialiseerd, dat deze sport een plaats in de wereld heeft als voetbal en tennis. Courcol kon op die basis aan het eind van zijn interimbemoeienis met de Tour een vet contract met het Amerikaanse tv-station ABC afsluiten. Het bedrag werd geheim gehouden.

GIGANTISME

Coucol gaf toe dat de Tour onderhevig is aan gigantisme. Dat wil hij enigszins indammen, onder andere door de media-vertegenwoordigers te selecteren. Het route-schema wordt simpeler. Het aantal klassementen verminderd. Op twee grote verplaatsingen na wordt telkens gestart waar daags tevoren werd gefinisht. De Witte Trui (beste jongere) en de Groene Petten (puntenklassement voor ploegen) werden afgeschaft.

Er wordt volgend jaar gereden met 22 ploegen van 9 renners. Dit zijn de eerste achttien ploegen volgens het per 1 januari aanstaande op te maken FICP-klassement. Dit betekent, dat alle vier de Nederlandse ploegen op 1 juli in Luxemburg, gezien hun huidige hoge niveau, aan het vertrek zullen staan. De overige vier plaatsen mag de Tour-directie houden en als 'Wild-Card' weggeven. Het is denkbaar dat een niet gekwalificeerde Franse ploeg, een Colombiaanse formatie of de nieuwe Sovjet-ploeg met de Sanmarinese sponsor startrecht wordt aangeboden.

NIEUWE DIRECTIE

De nieuwe directie van de Tour de France wordt gevormd door Jean-Pierre Carenso. Hij doet de commerciële zaken. Hij was op de grote persconferentie nog zo onbekend, dat aanvankelijk niemand zijn naam kon spellen. Hij vertelde wel naam te hebben gemaakt als bedenker van de reclame-slogan 'du vin, du pain, du boursin'.
De nieuwe grote Tour-baas voor de technische leiding, werd volgens Tour-traditie, een journalist: Jean-Marie Leblanc, wielerverslaggever van l'Equipe. Een minzaam man, ex-coureur en als zodanig nog ploeggenoot van Jan Janssen. Hij was bij de sportkrant leerling van de grijze eminentie Jacques Goddet. Bernard Hinault en Albert Bouvet zullen zijn secondanten zijn.

Met gepaste trots presenteerde Leblanc het routeschema. "Ik vind het een mooie baby", zei hij, "al is de beoordeling niet aan mij." De Tour duurt weer 33 dagen, met vier weekeinden. Hiermee wordt een regel van de Wereldwielerunie overtreden. Die regel bepaalt dat grote ronden niet langer dan 20 dagen mogen duren.

Dit jaar hield de Tourdirectie zich er aan. In Parijs rees het vermoeden dat destijds een deal was gemaakt met Hein Verbruggen van de profsectie dat de Tour als voorbeeld voor de andere organisatoren zou dienen en in 1989 toestemming voor de traditionele lengte van vier weekeinden zou krijgen.

De Nederlandse voorzitter van de FICP wilde daar niet van horen. "In november is het UCI-congres in Den Haag. We zullen zien wat daar wordt gezegd." Het voorbehoud van de data van 1 tot en met 23 juli maakte ook Courcol, maar het is nauwelijks aannemelijk dat er aan getornd wordt. Verbruggen kondigde wel aan dat in de toekomst de congressen van de UCI eerder in het jaar zullen plaatsvinden, in september.

VLAKKE ETAPPES

De 76e Tour zal bestaan uit elf vlakke etappes, zes bergritten, vier tijdritten waarbij een voor ploegen, een reisdag en een rustdag. Vijf aankomsten zijn bergop en het zwaartepunt ligt weer in de Alpen. Het lijkt weinig aannemelijk, dat de winnaar reeds een week van tevoren vaststaat zoals met Delgado deze zomer.

Interessant is ook het einde in Parijs. Geen massasprint meer, maar een individuele tijdrit, waarin het mogelijk is dat daar pas de beslissing over de eindzege valt, zoals het geval was in 1968 met Jan Janssen. Pedro Delgado zag dat niet zitten. "De Tour is nog zwaarder dan afgelopen jaar en ik zie voor mezelf uitstekende kansen op de overwinning."

Tussensprints met tijdvergoedingen en hogere premies moeten de wedstrijd animeren. Tegelijk met de grote Ronde van Frankrijk wordt andermaal een dames-ronde verreden. Dat etappe-schema wordt later bekend gemaakt.

WK DAMMEN PARAMARIBO

Koploper Tsjizjov speelt remise tegen Jose Maria

PARAMARIBO — Koploper Alxei Tsjizjov heeft in de achttiende ronde van het wereld- kampioenschap dammen in Paramaribo opnieuw verrassend puntverlies geleden. De Braziliaan Jose Maria dwong na vijf uur spelen remise af.
Ook Ton Sijbrands kwam niet verder dan remise tegen Korenevski en Gantwarg wees Rob Clerc in een rechtstreeks duel om de tweede plaats terug door de punten te delen.

Een staande ovatie kreeg de Braziliaan Jose Maria aan het slot van zijn partij tegen de Sovjet- kampioen. Helaas kon de Nederlandse kampioen Sijbrands helaas niet profiteren van die onverwacht puntendeling omdat hij zelf in een klassiek partij tegen Korenevski ook niet verder kwam.

UITSLAGEN EN STAND:
Isallene (Fra) - Sadiek (Sur) 1-1; Van der Zee (Ned) - Alfaisie (sur) 2-0; Wallen (Cos) - Baljakin (Sov) 0-2; Tsijzjov (Sov) - Jose Maria (Bra) 1-1; Gantwarg (Sov) - Clerc (Ned) 1-1; Korenevski (Sov) - Sijbrands (Ned) 1-1; Kemp (Sur) - Van Aalten (Ned) 1-1; Valneris (Sov) - Leandro (Bra) 1-1. N'Diaye (Mal) - Jansen (Ned) 1-1.

1. Tsjizjov 25 (16) 2. Sijbrands 25 3. Gantwarg 23 (16) 4. Baljakin 23 5. Clerc 22 (16) 6. Korenevski en Valneris 21 (16) 8. N'Diaye 20 (16) 9. Jansen 19 (16) 10. Leandro 19 11. Autar 17 (16) 12. Van Aalten 17 13. Van der Zee 16 (16) 14. Jose Maria 13 (16) 15. Kemp 10 (16) 16. Sadiek 10 17. Bonnave en Issalene 8 (16) 19. Alfaisie 7 20. Wallen 2 (16).

Judsel Baranco waardevolste speler

UTRECHT — De van Curaçao afkomstige Judsel Baranco is in Nederland uitgeroepen tot de waardevolste speler van de Nederlandse honkbalcompetitie.

Samen met de Nederlander Bill Groot was Baranco, die uitkomt voor Giants, tevens beste slagman. Beiden eindigden met een gemiddelde van .441.

Beste werper in de Nederlandse honkbal- competitie werd Haitze de Vries van Haarlem Nicols. Mike Carson van Sparta werd onderscheiden omdat hij twintig keer de bal over de hekken van het buitenveld deed belanden.

De onderscheidingen werden vrijdag in Utrecht uitgereikt. De 25-jarige Baranco maakte dit jaar als werper en als slagman indruk. Als pitcher won hij zeven wedstrijden en verloor er drie. Hij produceerde 78 honkslagen, waaronder 15 homeruns. Om disciplinaire redenen werd hij niet gekozen voor het Nederlands team.

SPORT AGENDA MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU (zwembad)
... van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; ... en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
... Bowling Club, Chuchu-...
Openingstijden: maandag t/m donderdag 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag ...00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf ... uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(... Plaza)
... maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(... di Bario Janwé)
... zaterdag van 09.00-13.00 uur uur ... les en -training voor de jeugd vanaf 7 jaar.

HONKBAL
(AA-klasse)
Play-off best-of-5
... uur Wild Cats vs Royal Scorpions - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

ZONDAG
SCHIETEN
(... Schietbond)
... uur Cur. kampioenschappen op de ... 3x40 (liggend, staand op de let-... schietbaan Vaarsenbaai.

VOLLEYBAL
(Federashon di Vòlibòl Kòrsou)
... uur (A-klasse) Watakeli vs Liuvia Gar-...;
... uur (A-klasse) Wishi Tigers vs Odesa;
... uur (A-klasse) Anglo Golden Stars vs De Xaverianen / Wallé General Con-...;
16.00 uur (A-klasse) Hurricane Van Dorp ... vs Botan;
17.00 uur (eredivisie)) Green Socks vs Sta ... Stars/Nos Streo;
18.30 uur (eredivisie) Hurricane / Van Dorp ... vs Amstel / Apache Volley Masters;
... uur (eredivisie) Siakamahachi/Banco ... vs Watakeli;
... uur (eredivisie) Warwarú/Zuliartein ... Zjuntan - Sporthall Sentro Deportivo Kòrsou.

VOETBAL
(Federashon di Futbòl Kòrsou)
16.00 uur (eerste divisie) Canisius Boys vs Scott Special;
18.00 uur (eredivisie) Scherpenheuvel vs Undeba - Sentro Deportivo Kòrsou.
...
16.30-18.00 uur toernooi op Muizenberg-...

SOFTBAL
(Navegantes)
... 10.00 uur toernooi in Don Nicho Hurtado Ballpark (naast Holiday Beach).
(Warda D)
... 10.00 uur toernooi op Post Multiversity ...

WILLEMSTAD — Op 29 en 30 oktober organiseert Slow-pitch Softbal- vereniging Navegantes een internationaal softbal toernooi. Teams uit Venezuela, Bonaire en Aruba zullen gedurende twee dagen hun krachten meten.

Het toernooi vindt plaats in het Don Nicho Hurtado Ballpark naast het Holiday Beach Hotel & Casino. De deelnemende ploegen zijn, Banco Mercantil (Venezuela), La Sonrisa Snack (Bonaire), Bosgalop (Aruba) en Navegantes.

Het programma begint zaterdag om 9.15 u met een korte officiële opening en om 10.00 zal de eerste partij aanvangen. Onder de te winnen prijzen is ook de Ciro Kroon Wisselbeker en voor het publiek is er behalve softbal ook een aantal andere spektakels.

PLAY-OFF CURAÇAOSE HONKBALKAMPIOENSCHAPPEN

Orsendo Clemencia: goed werperswerk voor Indians

Sta Maria Pirates en Sta Rosa Indians op gelijke hoogte in serie van vijf

De kansen in de play-off in het Curaçaose honkbal gebeuren zijn weer gelijk voor St Maria Pirates/Wallé Constructi-on en St Rosa Indians/Mennen Speedstick. Dankzij subliem pitcherswerk van Orsendo Clemencia had de St Rosa-ploeg gisteravond aan slechts twee punten voldoende om de tweede wedstrijd van de 'best of five'- serie in een overwinning (2-1) om te zetten. Door dit resultaat is er nu geen sprake meer van de eerste drie gewonnen partijen maar zal de strijd zich gaan toespitsen in de resterende drie partijen.

Ofschoon Clemencia de tegenpartij slechts één honkslag toestond, heeft hij toch gedurende de partij de nodige problemen gekend als gevolg van een zevental vrije lopen. Hij bleek in die situaties niet alleen technisch maar vooral tactisch goed berekend voor zijn taak.

De zwaarste proef onderging hij in de achtste inning, in welke slagbeurt ook de St Maria-ploeg haar enige run scoorde. Clemencia startte in deze inning slecht door de nummer negen op de slaglijst, Demley Damoen, een vrije loop te geven, waarna hij de volgende slagman met de bal raakte (dead-ball).

Pirates speelde het spelletje volgens het boekje en bracht de twee lopers in scorings positie via een sacrifice- bunt maar Clemencia herstelde zich daarna uitstekend. Pirates zelf zou zelfs geen punt gemaakt hebben als de catcher van de Indians, Donald Adelina niet een domme pass-ball afgaf.

St Rosa profiteerde in haar slagbeurten van een zwakke start van Pirates- werper Gerald Dunlop in de eerste inning. Elroy Hersilia ontfutselde de St Maria- pitcher als eerste slagman een vrije loop waarna Edward van Heiningen de eerste honkslag van de wedstrijd liet aantekenen. Hersilia scoorde op een wildpitch van Dunlop en Van Heiningen kwam later binnen op een sacrifice-fly van speler/manager Lipo Elhage.

Daarmee, zo bleek achteraf, was reeds genoeg schade aangericht om de winst te pakken. Indians sloeg in totaal zes honkslagen en beging slechts één fout (2-6-1). De eerste drie spelers op de slaglijst (Hersilia, Van Heinigen en Martinez) zorgden voor deze zes honkslagen. Martinez spande de kroon met drie honkslagen uit drie beurten.

Charlton Cijntje zorgde bij de Pirates voor de enige honkslag. Ook zijn ploeg greep slechts éénmaal mis (1-1-1). De play-offs worden aanstaande zaterdag voortgezet met de tweede krachtmeting tussen Royal Scorpions en Wild Cats. Scorpions eiste zoals bekend met de score 10-3 de overwinning voor zich op in de eerste ontmoeting.

Op zaterdag wordt tevens een begin gemaakt met de play-off tussen de hekkesluiters van de twee poules, Groot Kwartier Stars en Alpha. De verliezer loopt de kans zijn AA-klasse status te verliezen in de promotie / degradatie serie tegen de kampioen van de Promotie-liga.

Tekort aan techniek, conditie en inzet

Jong Holland en Victory Boys scoren niet in slecht duel

WILLEMSTAD — Ook Jong Holland/Kodela en Victory Boys/Cico hebben hun wedstrijd gisteren in een (0-0) gelijkspel beëindigd. De puntendeling is de winstigste van dit seizoen in 37 wedstrijden, hetgeen ook het geringe puntenverschil tussen de ploegen van de ere- divisie verklaart.

Ofschoon beide ploegen door de uitslag hun kansen op kwalificatie hebben behouden, in het geval van Jong Holland dat momenteel op de derde plaats staat misschien zelfs verbeterd, ... Chelo Marceli van Victory Boys) niet te spreken over de prestatie van hun ploegen.

Niet alleen vanwege het teleurstellend technisch niveau maar vooral ook om de conditie en de inzet van de spelers. Het doelpuntloze gelijkspel was dan ook volkomen op zijn plaats, geen van beide teams kon met recht aanspraak maken op de winst.

KWALIFICATIESTRIJD

De kwalificatiestrijd ligt in ieder geval nog steeds geheel open, van de negen eredivisieploegen maken acht, nog een reeële kans op een plaats in de eindronde. De afstand tussen de kopploeg SUBT en Victory Boys - Sithoc die de voorlaatste plaatsdelen, bedraagt slechts 3 punten.

Zelfs hekkesluiter De Koning ... nog een kans om door te dringen tot de finaleronde tussen de top vier. De standenlijst ziet er na de wedstrijd van gisteren als volgt uit:

1. SUBT	12-15
2. Undeba	12-15
3. Jong Holland	13-15
4. Centro Dominguito	13-13
5. Jong Colombia	13-13
6. Scherpenheuvel	12-12
7. Victory Boys	13-12
8. Sithoc	13-12
9. De Koning	13-12

De rangschikking van de ploegen die gelijk staan in aantal gespeelde wedstrijden en aantal behaalde winstpunten wordt mede bepaald door hun doelsaldo.

De strijd wordt morgenavond voortgezet met de wedstrijd tussen Scherpenheuvel en Undeba. In de voorwedstrijd komen Scott Special en Canisius Boys tegen elkaar uit. Undeba heeft morgen via een overwinning de mogelijkheid om zich meester te maken van de eerste plaats ... Scherpenheuvel zich kan opwerken tot de vierde plaats.

Jeugd-volleybal competitie

WILLEMSTAD — Vanaf zaterdag 29 oktober gaan de Mini- en jeugd- volleybal competities van start. Fevoko organiseert deze competities voor de dertiende keer en evenals vorige jaren is er een enorme belangstelling.

Fevoko kan voor menig andere sportbond als voorbeeld dienen want tot nu toe is zij erin geslaagd om een constante en degelijke lijn te houden in het belang van de sport in het algemeen en volleybal in het bijzonder.

De ploegen die zich voor de mini- (8-14 jaar) en junioren (16-19 jaar) competitie hebben ingeschreven zijn:

Mini-ploegen;
Blenchi
Kolebri Kuzeta
Racing Club Montagne
Watakeli
Xavrianen
Xavex Shell SP

Junioren-jongens:
Blue Birds
Kolebri Kuzeta
Olympia
Watakeli
Wishi Tigers
Xaverianen SSP

Junioren meisjes:
Blue Birds
Olympia
Shuatanari
Xavrianen
Zjuntan

De competities worden zaterdag om 13.00 u officieel geopend in het SDK te Brievengat. De wedstrijden beginnen reeds om 10:00 u 's morgens.

WILLEMSTAD — In het weekeinde van 29-30 oktober organiseert de Softbal- vereniging Warda D een toernooi ter gelegenheid van hun tweede lustrum.

De teams die aan dit evenement zullen deelnemen zijn: Calabas (Aruba), Los Rockes (Aruba), Bou di Palu, Katerpila, Centro Cranta, Pepina, Citco, Hustlerstars en Warda D zelf.

De wedstrijden worden gespeeld op het terrein van Post 6 en de opening van het toernooi is op zaterdag 29 oktober om 9.30 u.

Triathlon op Seaquarium

WILLEMSTAD — Zondag 6 november worden door de Curaçaose Triathlon Stichting de laatste triathlons voor dit jaar georganiseerd. Het betreft een kwart- en een éénachtste triathlon. De plaats van handeling is het terrein om en bij het Seaquarium.

De minimumleeftijd voor de deelnemers is 14 jaar. Deelnemers van 19 jaar en jonger moeten bovendien de toestemming van hun ouders hebben. De inschrijfgelden voor deelname zijn *f*7,50 algemeen en *f*5,- voor studenten en scholieren.

Belangstellenden kunnen zich ook opgeven voor de triathlon van Bonaire, die op 20 november wordt gehouden (min leeftijd 16 jaar). Voor meer informatie en aanmelding kan men contact opnemen met Remy Sillé tel: 78932.

Gemeente betaalt niet

Eibrink dreigt Zwolle met kort geding

ZWOLLE — Marten Eibrink, de voorzitter van PEC Zwolle en directeur van Eibrink Zwolle Promotion bv heeft de gemeente Zwolle gedreigd met een kort geding.

Inzet is een bedrag van 600.000 gulden, een renteloze lening, waarvan elk jaar een vijfde gedeelte zou worden afgelost, die de bv van de gemeente Zwolle tegemoet mocht zien als bijdrage voor de bouw van de nieuwe Johan Cruijff-tribune.

In een dadingsovereenkomst zijn Eibrink en de gemeente Zwolle overeengekomen dat accountants van beide partijen de kosten van de tribune (3,5 miljoen gulden) zouden onderzoeken.

Volgens Eibrink waren die rapporten op 11 mei klaar, maar heeft de gemeente verzuimd dat rapport over te nemen. Wethouder Hans Dijkstra van sportzaken wil het accountantsrapport van Eibrink eerst laten onderzoeken door een accountant van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Dijkstra: "Ik wil best geloven dat de tribune 3,4 miljoen gekost heeft, maar we willen eerst de rekeningen zien. Het geld ligt klaar."

Eibrink heeft de gemeente Zwolle tot eind van de week de tijd gegeven over de brug te komen, anders volgt een kort geding.

PEC Zwolle overweegt Jaap de Groot voor te stellen als voorzitter en opvolger van Eibrink. De Groot was enkele jaren wethouder voor een politieke partij, maar moest het veld ruimen, toen hij in onmin raakte met die partij. Hem werd verweten zakelijke belangen te hebben vermengd met politieke. De Groot zou zonder medeweten van de gemeenteraad een monumentaal pand hebben verkocht aan een projectontwikkelingsbedrijf, waarvan hij later zelf groot aandeelhouder werd.

MENSEN

Met een glaasje prik bij de hand om de droge kelen te smeren, sprak dit vijf personen sterke KINDERKABINET over maatschappelijke aangelegenheden met minister-president Lubbers. Het kinderkabinet werd bijeengebracht door het jeugdblad Taptoe. Beladen met echte dossiers en heuse termijnmappen, werden de 'bewindskinderen' ontvangen in 'het torentje' van de minister-president. De mini-ministers gingen ook op bezoek bij een kinderziekenhuis en een verkeersborden fabriek. Maar deze landsbestuurders met paardestaarten en vrolijk bedrukte shirts, moeten na hun zware taak terug naar de schoolbanken.

*****

Na een kortstondig ziekbed, overleed op 68-jarige leeftijd in Tilburg de neurochirurg DR T.A. LIE, die tot 1986 was verbonden aan het Neurochirurgisch Centrum van het St Elizabethziekenhuis Tilburg. In 1959 vestigde hij zich in Tilburg, in associatie met de neurochirurg dr M. de Grood. Hij was een van de eersten die door middel van een drainage systeem (pompjes en klepjes), kinderen met een waterhoofd behandelde. Aruba en Curaçao werden door hem vele malen bezocht, alwaar hij neurochirurgische operaties verrichtte.

*****

Tumoren aan de testis worden met steeds meer succes behandeld. Tien jaar geleden was de kans dat een man met een teratoom van de testis werd genezen ongeveer vijfentwintig procent. Nu is dat tachtig procent. Die cijfers maakte prof dr J.W. Oosterhuis, als patholoog anatoom verbonden aan het Academisch Ziekenhuis Groningen, vrijdag bekend tijdens een Symposium ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het integraal kankercentrum Noord Nederland, het IKN. Teratomen zijn monstergezwellen die bij vrouwen in het ovarium, bij mannen in de testis voorkomen. De "vrouwelijke" teratomen zijn over het algemeen goedaardig, die in de testis zijn kwaadaardig. In het Academisch ziekenhuis wordt uitgebreid onderzoek gedaan naar dit soort tumoren. De laatste jaren worden nieuwe diagnose mogelijkheden en behandelingsmethoden toegepast.

*****

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Coming to America* (comedy, ƒ.5,- p.p.); 24.00 uur *Vrouwtjes waar je op (terug)valt* (sex, 18 jr., ƒ.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Coming to America* (comedy, ƒ.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Our House; 19.30 Dun'é e lugá ku e meresé; 22.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Live uitzending Lions Galashow; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg galashow; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 14.15 Sena di Señor; 15.00 Uitzending show van Las Chicas del Can vanuit het Seaquarium; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Alf; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Miniserie: «A gift to last»; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

Wat in Amsterdam in de jaren zeventig niet is gelukt, proberen ze nu in Nice. Daar werd een moderne versie van de WITKAR gepresenteerd. Het systeem is vrijwel hetzelfde als indertijd in de Nederlandse hoofdstad. Abonnementshouders kunnen het electrisch aangedreven wagentje, waarvan de batterijen op stations worden bijgeladen, gebruiken voor een stadsrit. Afrekenen gebeurt met een magneetkaart. Het wagentje kan een snelheid van 65 kilometer per uur bereiken.

AGENDA CURAÇAO

Conimex

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
29 oktober 1988 vanaf 08.00 uur t/m 31 oktober 1988 om 07.00 uur.
Dokter Winklaar, Dokterskamer Sta Rosa, tel.: 671101; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 616784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
28 oktober 1988 vanaf 17.00 uur t/m 31 oktober 1988 om 07.00 uur
Dokter Roose, Sentro Mediko Kas Chikitu tel.: 623550; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83233 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Elhage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
28 oktober 1988 vanaf 17.00 uur t/m 31 oktober 1988 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Sentro Mediko Barber, tel.: 641605/641658; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Wever, tel.: 87181, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231 44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Concencion, tel.: 84761.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
de Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15, tel.: 82857.
Punda
del Pueblo, Sha Caprileskade 7-A, tel.: 612444/612555.
zondag
Otrobanda
Groot Piscadera, Jan Noorduynweg nst Thorax Centrum, tel.: 85022/85023.
Punda
Popular, hoek Madurostraat/Columbusstraat 15, tel.: 611269/612376.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

LIONSCLUB OF CURAÇAO: 20.30 uur 'galashow of the year' - Centro Pro Arte.

CHRISTOFFELPARK: 22.00-01.00 uur nachtwandeling.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
STADION ANTOINE MADURO: 17.00-22.00 uur optreden van de reggae-zanger Ziggy Marley en de The Melody Makers - Kintjan.

RAYONAN DI SOLO: 15.00 uur songfestival - Centro Pro Arte.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TENTOONSTELLING
DIENST DER POSTERIJEN (**t.g.v. 35-jarig bestaan FAJ**): t/m 11 november gelegenheid tot bezichtiging expositie van de tot nu toe uitgegeven Kinderzegels vanaf 1941 tot 1988 - hal Postkantoor te Groot Kwartier.

GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): dagelijks geopend van 09.00-12.00/14.30-17.30 uur.
t/m 4 november expositie tekeningen, olieverven en acrylschilderingen van Herman van Bergen.

AKADEMIA DI ARTE KORSOU (Roodeweg): openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 uur; dinsdag, woensdag en donderdag van 19.00-22.00 uur.
t/m 4 november expositie van schilderijen en tekeningen van de afdeling Vrij Tekenen/Schilderen in de aula.

CULTUREEL CENTRUM CURAÇAO (Koninginnelaan z/n, tel.: 73682): openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.30-12.00/14.30-17.3 uur.
tot 11 november expositie aquarellen van kunstshilder Nildo Marchena.

TOERISTENSCHIP: 09.00-18.00 uur 'Carla Costa' - S.J.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
DE TAMARIJN (hoek Jasmijn/Mahaaiweg): 09.30 uur ds J.C. Schaap.
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds H.B. v/d Steen.
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.30 uur ds G.J. Schüssler.
(in alle kerken is een extra collecte Jeugdwerk).

*****

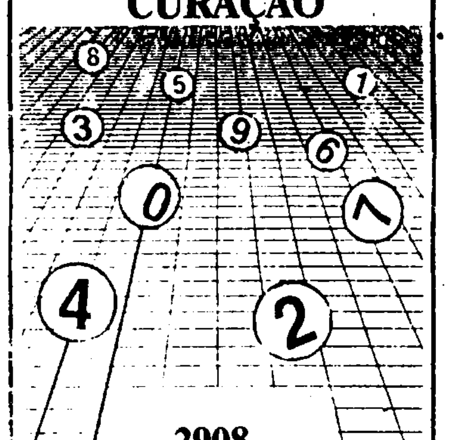
GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00 uur ds J.J. Schreuder.
BUENA VISTA (Cubaweg 100): 09.30 uur ds J. Glas.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 uur ds J.J. Schreuder; 17.00 uur ds J. Glas.
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 10.00 uur ds J. Glas.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

Wega di Number CURAÇAO

2908
1823
4552

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

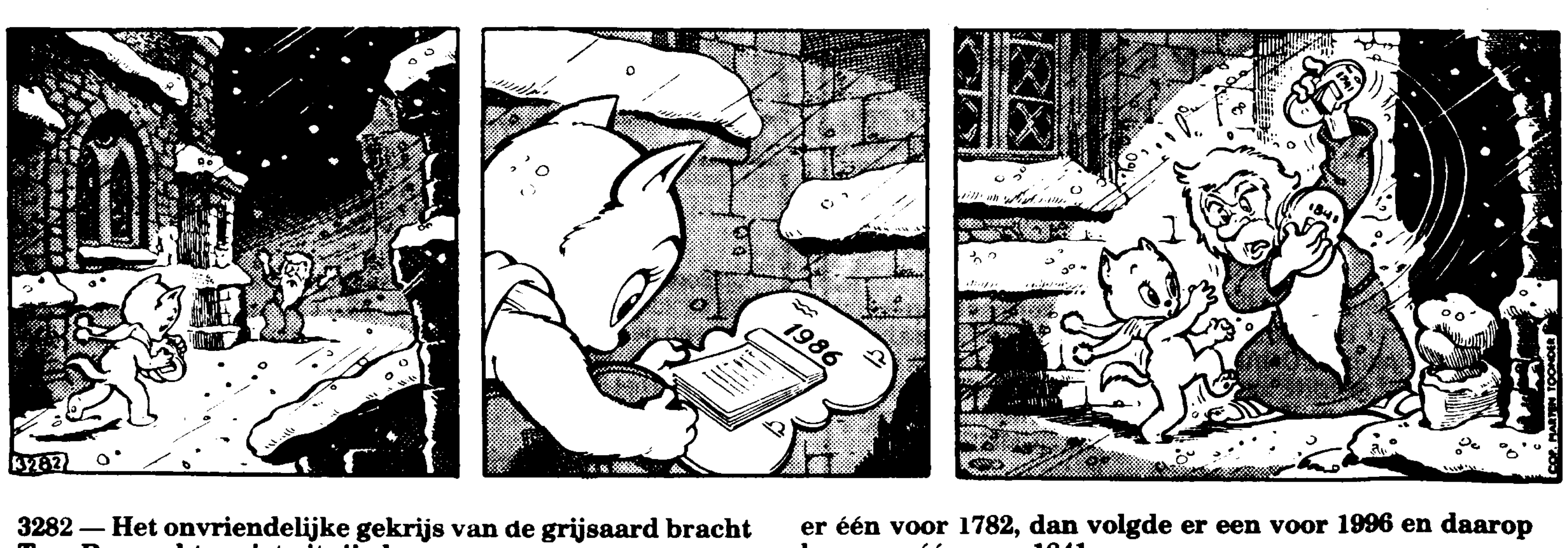
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, **tel.: 370503, 370504 en 370304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel gaat het overdoen

door Marten Toonder

3282 — Het onvriendelijke gekrijs van de grijsaard bracht Tom Poes echter niet uit zijn humeur.

"Men moet zo'n oude man niet te hard laten vallen", dacht hij. "Het valt niet mee om in dit weer bij de weg te zijn en met kalenders te leuren op zijn leeftijd".

Opgewekt liep hij daarom terug naar de hoek bij de toren waar hij de bejaarde vreemdeling had achtergelaten - en al voortgaande wierp hij een blik op de drukwerken die hij zo vlijtig verzameld had.

Toen viel het hem op, dat ze een vreemde vorm hadden - en toen hij de vreemde doorbladerde, zag hij iets, dat hem van verbazing deed stilstaan: de vreemde jaartallen die ze droegen.

Die waren niet van het komende jaar, zoals men dat toch van nette kalenders mag verwachten. Nee, de bovenste was er één voor 1782, dan volgde er een voor 1996 en daarop kwam er één voor 1841.

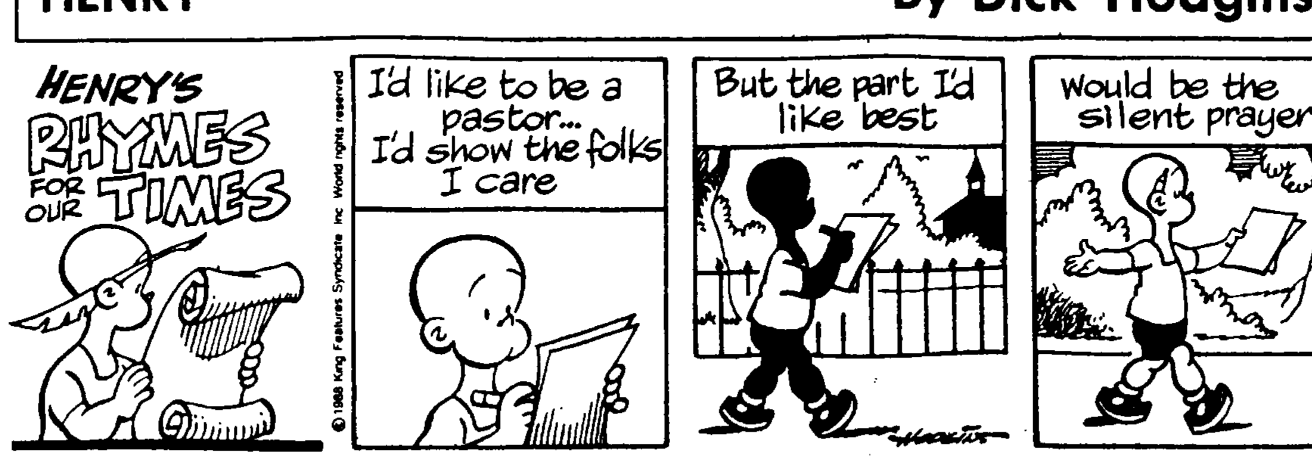
"Dat is een rare verzameling!" mompelde Tom Poes. "Wat zou dat betekenen?"

Doch nu werden de dingen hem uit de handen gerukt door de grijsaard, die haastig naderbij gekomen was. "Geef hier!" riep de oude driftig. "Wee degene die zich verdiept in andere dagen dan deze! Geef hier!"

"Nou zeg", zei Tom Poes verontwaardigd. "Dat noem ik niet beleefd! Ik heb me naar gerend om deze dingen weer bij elkaar te zoeken en ik krijg er niet eens een dankje voor".

"Dank!" riep de grijsaard met een fluitend lachje. "Dank is het loon der dwazen. De dank verdwijnt als een minuut in de eeuwigheid; maar wat blijft is de last der jaren. Zeg eens; je hebt toch geen jaar verdoezeld?"

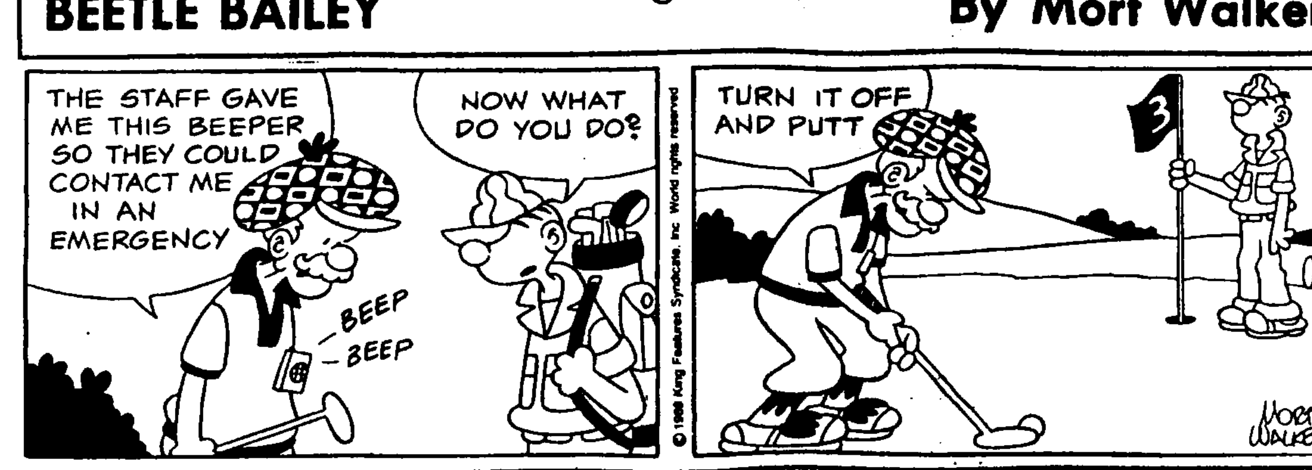
HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag var. 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

DIERENARTS DR J.A. JANSEN (Dokterskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): spreekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00-15.00 uur en voorts volgens afspraak.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(29 oktober)
TONEEL
20.00 uur 'Birinia den Come-back' II gebracht door toneelgroep Grupo Pipit'i Pinda - Jeugdhuis Jong Bonaire.

(30 oktober)
TONEEL
20.00 uur 'Birinia den Come-back' II gebracht door toneelgroep Grupo Pipit'i Pinda - Jeugdhuis Jong Bonaire.

SPORT
SOFTBAL
(Slow Pitch)
11.00 uur Jeslumina vs Nikiboko;
13.00 uur Rincon Stars vs Saliña Sluggers;
15.00 Chivas Regal vs Sotebo - Ternicaterrein.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

*****

WASHINGTON — De VS hebben 58 miljoen dollar schade- vergoeding gevraagd van de SU voor het "slechte werk' en de opgelopen "vertragingen" bij de bouw van de nieuwe VS- ambassade in Moskou. Zo meldt de Washington Post. President Reagan zei donderdag dat de VS niets anders overblijft dan de nog niet eens afgebouwde ambassade met de grond gelijk te maken omdat het gebouw vol zit met afluister-apparatuur van de SU.

*****

JAKARTA — De Nederlandse premier Lubbers en Buitenland-minister Van den Broek ontmoeten tijdens hun Indonesie- reis ook de oppositie. ".Anders- denkenden kunnen op een invitatie rekenen voor de ontvangst dinsdag, zo werd verklaard.

*****

BELEID RADIO NEDERLAND WERELD OPROEP IN TWIJFEL

Vakbond voor werknemers op de bres

Veiligheidsvoorschriften niet nageleefd

KRALENDIJK — De vakbond AFBW heeft bij monde van voorzitter Juan Jacobs het beleid van de directie van Radio Nederland Wereld Omroep (RNWO) veroordeeld. Volgens de vakbondsleider druisen de gegeven opdrachten in tegen de veiligheidsvoorschriften, maar bovendien stelt Jacobs dat de manager van RNWO, ing E.R. Smit, de overeengekomen cao-artikelen ongunstig voor de werknemers interpreteert.

Begin deze week liet het vakbondsbestuur al een krachtig potest horen over de veiligheids- voorschriften binnen het bedrijf. Een drietal werknemers had namelijk de opdracht gekregen werkzaamheden in het antenne- veld uit te voeren terwijl de zenders in de lucht waren.

Dat druist niet alleen in tegen alle veiligheids- voorschriften, aldus vakbonds- leider Jacobs, maar worden bovendien drie mensenlevens op het spel gezet. "Het is niet de eerste keer dat de RNWO zich niets aantrekt van de veiligheids- voorschriften voor werknemers", aldus Jacobs.

De vakbondsleider hoopt uiteraard, dat dit feit zich niet meer zal herhalen, maar wil de zaak daarmee niet als afgedaan beschouwen. De verantwoordelijke personen zullen voor deze misgreep op overeenkomstige wijze disciplinair gestraft moeten worden, aldus de mening van Jacobs.

Inmiddels hebben vakbondsbestuur en directie van RNWO afgelopen woensdag van gedachte gewisseld. Volgens Jacobs was er geen discussie mogelijk. "Manager Smit wilde naar onze toelichting luisteren", aldus de vakbondsleider van de AFWB, "maar hij bagatelliseert de zaak." Jacobs: "Hij noemt iedereen waarvan hij denkt, dat die niet is afgestudeerd in een technische richting, een onbenul zonder kennis van zaken. Volgens Smit was er helemaal geen gevaar, maar toen ik vroeg of iedereen dan rustig onder de antennes kon lopen terwijl de zenders in de lucht zijn, werd Smit agressief en beet ons toe, niet met leken over deze zaak te willen discussiëren."

LEVENSGEVAAR

Behalve Jacobs, die van origine onderwijzer is, werd aan het gesprek deelgenomen door twee bestuursleden die werkzaam zijn bij het Nederlandse radiobedrijf. Zowel Nico Rollan als Ro Graanoogst zijn van mening dat er wel degelijk levensgevaar aanwezig is. Het gaat hier om twee zeer potentiële zenders, aldus Jacobs, die uitzenden op een zeer hoge frequentie.

Elk heeft een vermogen van 300 Kw. Een misstap of een misgreep in deze omgeving kan fataal zijn voor de werknemer. Volgens de vakbondsleider wisten de werknemers niet waar zij bij betrokken waren. "Het zijn kortverband kontraktanten, die aangetrokken zijn om bouwwerkzaamheden te verrichten. Zij waren bezig betonijzer te vlechten voor een bekisting", aldus Jacobs.

HEET

Volgens de vakbond hadden de betonijzer- vlechters reeds gewerkt voordat de zenders in de lucht waren. Plotseling echter bleek het ijzer in hun handen heet te worden. Jacobs: "Daaraan merkten zij dat er iets niet goed was. Maar op geen enkele wijze was de gevaarlijke zone aangegeven."

"Het heet worden van het materiaal wijst erop, dat werknemers en materiaal aan een behoorlijke straling blootstonden. Toch waren de aangetrokken arbeiders op geen enkele manier ingelicht over de gevaren die zij liepen op het terrein van het zendpark.

VEILIGHEIDSINSPECTIE

Volgens Jacobs is deze zaak aangekaart bij de veiligheidsinspectie die nu een onderzoek zal instellen. Jacobs: " Men keek daar erg vreemd op, dat Smit een derglijke blunder kon maken. Hij moet namelijk heel goed op de hoogte zijn geweest van het levensgevaar ter plaatse toen de zenders in de lucht waren."

Jacobs benadrukt, dat de chef van de technische dienst Joop Rauwers, aan de bestuursleden Graanoogst en Rollan had verklaard, dat hij niet wist dat er daar mensen aan het werk waren. Het bleek dat een van de bestuursleden van de AFWB besloot om het werk te laten stopzetten waardoor erger voorkomen kon worden, aldus de verklaring van Jacobs aan de Amigoe.

CAO ONDERHANDELING

De vergadering tusen de AFWB vertegenwoordigers en RNWO manager ing Smit heeft niet het beoogde resultaat gehad. Jacobs zegt dat hij na tien minuten alweer buiten stond, aangezien hij van mening is, dat met de RNWO- manager niet te praten valt.

Jacobs: "Toch is er nog heel wat, dat rechtgetrokken moet worden, voordat wij in november vruchtbaar kunnen onderhandelen over de nieuwe CAO. Het bestuur is overigens van mening dat de heer Smit drastisch zal moeten veranderen ten aanzien van de vakbond en de werknemers. Jacobs: "Het laatste woord over deze zaak is nog niet gezegd. Als er geen duidelijke verandering komt kan Smit wat ons betreft zijn koffers wel pakken.".

Voor ontwikkeling leerplan Statia

Driedelig onderzoek Teenage Pregnancy

SINT EUSTATIUS — In verband met een onderzoek naar 'Teenage Pregnancy' in de Nederlandse Antillen was drs Suze Giskus op Sint Eustatius.

Het onderzoek bestaat uit drie delen. Het eerste gedeelte is een kwantitatief onderzoek: Hoeveel meisjes er tussen de dertien en negentien jaar in verwachting raken. Hoeveel er trouwen. Hoeveel er werken en hoeveel er hun school nog afmaken of naar welke school ze nog gaan. Dit wordt voor elk eiland een apart onderzoek, omdat de situatie per eiland kan verschillen.

Het tweede gedeelte is een exploratief onderzoek. Dit wordt tussen 4 en 16 november gehouden. Alle hoofden van de basisscholen en voortgezet onderwijs zullen een vragenlijst toegestuurd krijgen. Evenals de schoolbesturen. Dat zijn groepen die het beleid van de scholen bepalen.

Dit tweede gedeelte van het onderzoek wordt gebruikt om dit probleem te exploreren. Drs Giskus zal gaan onderzoeken wat de ervaringen zijn van de scholen en wat hun perceptie is met sexuele voorlichting op de scholen. Er wordt gekeken hoe vaak de scholen te maken hebben met tiener- zwangerschappen en wat dan het beleid van de school is. Of er sexuele voorlichting op de scholen wordt gegeven, welke onderwerpen behandeld worden en in welke klassen. Of er eventueel problemen zijn met het geven van voorlichting.

Het derde onderzoek, dat nog niet is begonnen, wordt onder de jeugd gehouden. De samenstelling van de groep bestaat uit meisjes (eventueel in verwachting of jonge moeders) of niet en jongens (eventueel die al vader zijn) of niet. Op Curaçao werd onlangs een soortgelijk onderzoek gehouden door Gladys do Rego, de resultaten van dat onderzoek wacht men af om te bekijken hoeveel aspecten op de overige eilanden meegenomen kunnen worden.

Het eindresultaat moet leiden tot de ontwikkeling van een leerplan. Op St Eustatius heeft drs Giskus gesprekken gevoerd met dokter S. Bakker, hoofd Gezondheidsdienst, de gezaghebber G. Sleeswijk, gedeputeerde Ingrid Ph. Whitfield, hoofd van de Gouverneur De Graaffschool R. Berkel, plaatsvervangend hoofd van de Golden Rockschool G. Hofstee en de directeur van de Gwendolyn van Puttenschool J. van der Horde, die tevens belast is met de coördinatie van dit onderzoek op St Eustatius.

Drs Giskus: "Ik hoop op grond van deze gegevens met de verantwoordelijke personen in het onderwijs en ook in de sociale sector, een dialoog te beginnen om te kijken wat het onderwijs zou kunnen bijdragen in deze problematiek en welke behoefte of beperkingen om aan een verzoek tot sexuele voorlichting te kunnen voldoen. Overal op alle eilanden wordt de noodzaak van deze problematiek onderschreven en de noodzaak er iets aan te doen".

LISSABON — De leider van de gematigd linkse partij PS in Portugal, Constancio, is afgetreden wegens gebrek aan steun voor zijn leiderschap en interne partij- ruzies. Volgende maand wordt op een congres een nieuwe voorzitter aangewezen.

*****

Vakbond blaast kwestie op

Volgens Smit: Veiligheidsvoorschriften wel in acht genomen

KRALENDIJK — Manager ing E.R. Smit van Radio Nederland Wereld Omroep (RNWO) is niet ondersteboven van de beweringen van vakbondsleider van de Algemene Federatie van Bonaireaanse Werknemers (AFBW) Juan Jacobs. Er zijn geen werknemers in gevaar gebracht en voorzorgsmaatregelen zijn in acht genomen, aldus Smit. Het wachten is op het onderzoek van de Veiligheids- inspectie. Smit zegt niet aan de indruk te ontkomen, dat de problemen te maken hebben met de komende CAO-onderhandelingen.

In gesprek met de manager van RNWO zegt deze desgevraagd dat er geen enkele werknemer in gevaar is geweest. De overslag (het overspringen van vonken, bekend uit de natuurkunde wanneer er proeven worden gedaan met statische electriciteit -red-) en de prikkel aan metaaldelen, aldus ing Smit, kan bij een leek wel de indruk wekken dat er gevaar is.

Er is echter kennis van zaken nodig om het gevaar van de situatie te bepalen. Bij onbekendheid van de materie kunnen verkeerde gedachten ontstaan. Smit zegt daarvoor echter alle begrip te kunnen opbrengen.

VOORSCHRIFTEN

De werknemers die bezig waren een bekisting te maken, waren op de hoogte gesteld van de veiligheids- voorschriften. Bovendien, aldus Smit heeft het rapport dat werd opgemaakt door R.F. Jacobs (niet te verwarren met vakbondsvoorzitter Jacobs -red-) duidelijk uitgewezen dat, er niets kon gebeuren. Desgevraagd produceerde Smit dit rapport, waarin werd gesteld dat één uur voor de C-wand ging zenden, de werknemers al van het terrein verwijderd werden.

Volgens de veiligheids- voorschriften is het RNWO zenderpark in vier terreinen verdeeld: het antenne- schakel gebouw en de A, B en C wand die de antennes aangeven. Voordat men dit terrein kan betreden is er een zogenaamde sleutel- procedure. Men kan de A,B of C wand niet betreden voordat de sleutel in het desbetreffende slot is. Bovendien gaat een half uur voor het zenden een hoorn-signaal af en dan kan het zenderpark alleen betreden worden door de chef Technische Dienst (CTD).

GEEN KLACHTEN

Toen geklaagd werd dat het ijzer te heet werd (door de zon, aldus Smit) werd de werknemers aangeraden door te gaan met de houten bekisting. Verder heeft niemand geklaagd, aldus groepsleider R.F. Jacobs in zijn rapport.

Volgens ing Smit is het probleem door de vakbond opgeblazen. Smit: "Komende maanden zal er onderhandeld moeten worden over de CAO. Voor de vakbond dus een welkome aangelegenheid om een probleem te creëren. Ik kan daar wel enig begrip voor opbrengen.

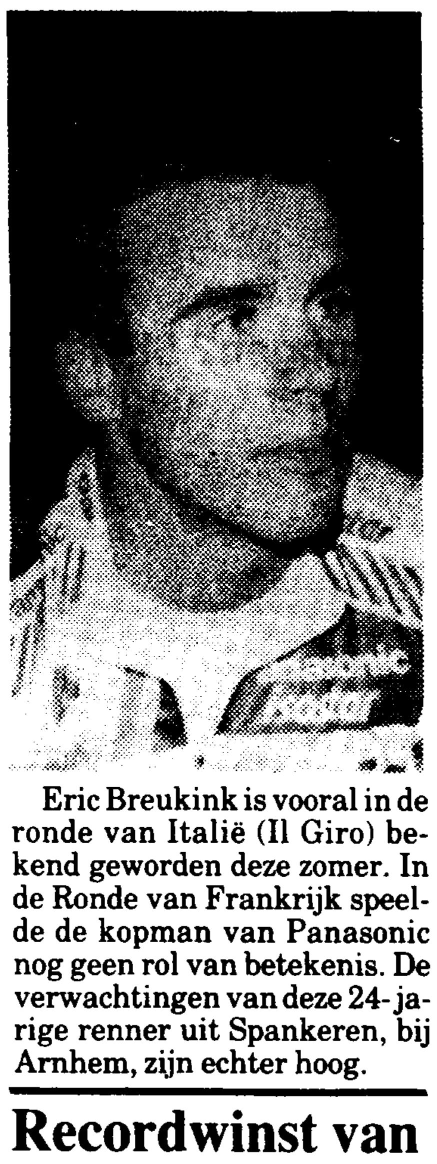
Werkgever en werknemer hebben misschien wel tegengestelde belangen in het bedrijf. Zaak is dat wij zo dicht mogelijk bij elkaar komen, zonder dat het bedrijf schade lijdt." Ing. Smit is tevreden over het feit dat de vakbond de zaak bij de veiligheids- inspectie heeft gebracht. "Wij zullen de beslissing afwachten", aldus Smit.

Eric en Gea Breukink te gast op Bonaire

KRALENDIJK — Bonaire mag zich deze dagen verheugen op aanwezigheid van de Nederlandse wielrenner Eric Breukink. De prof-renner uit de ploeg van Peter Post (Panasonic) en zijn kersverse bruid Gea brengen op Bonaire hun wittebroodsweken door.

Eric Breukink is vooral in de ronde van Italië (Il Giro) bekend geworden deze zomer. In de Ronde van Frankrijk speelde de kopman van Panasonic nog geen rol van betekenis. De verwachtingen van deze 24-jarige renner uit Spankeren, bij Arnhem, zijn echter hoog.

Steeds vaker wordt Breukink vergeleken met de laatste Nederlandse grootheid op twee wielen, Joop Zoetemelk. De familie Breukink is overigens niet onbekend met de wielerwereld. De vader van Eric is namelijk directeur van de Gazelle-fabriek, een van de bekendste Nederlandse fietsfabrieken.

Op Bonaire zal het jong echtpaar even kunnen genieten van echte rust, en misschien wel de belangrijkste etappe in de cariëre van de jonge prof, want dat zal er voor de familie niet meer in zitten wanneer zij eenmaal naar Europa en de wielrennerij terugkeert.

Recordwinst van General Motors

NEW YORK — De winst van het Amerikaanse concern General Motors (GM) is in het derde kwartaal van dit jaar ten opzichte van dezelfde periode van 1987 met 5,8 procent gestegen van 812 miljoen dollar tot 859 miljoen. De omzet groeide met 13,6 procent van 22 miljard tot 25 miljard dollar, zo heeft het concern bekendgemaakt.

GM schrijft de winststijging toe aan kostenbesparende maatregelen en een toeneming van de autoverkoop. De verkoop over de hele wereld nam met 7,6 procent toe tot 1.766.000 stuks. Over de eerste negen maanden van dit jaar was er een verkoopgroei van 6,9 procent. De omzet steeg in de eerste negen maanden met bijna acht procent van 75,4 miljard tot 81,4 miljard dollar.

GM verwacht dat de resultaten buiten de Verenigde Staten goed zullen blijven dankzij de introductie van nieuwe modellen. In 1989 komen in Europa de Opel Vectra en de Vauxhall Cavalier op de markt en in Australië de Holden Commodore.

ECO - NOTEN

HET WESTDUITSE concern Daimler-Benz krijgt een andere bedrijfsstructuur. Onder een nieuwe houdster- maatschappij gaan drie divisies draaien, waarvan Mercedes-Benz, voor personen- en vrachtwagens, er een is. Een andere divisie, AEG, omvat onder meer industriële automatisering, verbruiksgoederen en communicatie- techniek en onder de derde divisie, Deutsche Aerospace, komen de lucht- en ruimtevaart- activiteiten van AEG, de Defensie- activiteiten en vliegtuigbouwer Dornier te vallen. Er was al geruime tijd op een herstructurering gespeculeerd met het oog op de eventuele overneming van Messerschwitt- Boelkow-Blohm.

- - - - - - - - - - - - -

HET RUSSISCHE persbureau Tass heeft eerdere gegevens bevestigd dat de economie van de Sovjetunie in de eerste negen maanden van dit jaar is gegroeid met 4,7 procent. In dezelfde periode van vorig jaar bedroeg de groei 2,4 procent. Twintig procent van de ondernemingen konden niet aan de leverings- verplichtingen voldoen. De economie heeft nog steeds te lijden van verlieslatende bedrijven en een tekort aan consumptie- goederen, aldus Tass.

- - - - - - - - - - - - -

HET BRITSE lucht- en ruimtevaart- concern British Aerospace wil bij de onlangs verworven autoproducent Rover Group het aantal arbeidsplaatsen met 850 uitbreiden. Het betreft de divisie Austin-Rover, waar de vraag flink is toegenomen. Austin-Rover heeft een contract van 540 miljoen pond sterling afgesloten met de autoverhuur- onderneming Avis Europe voor de levering van zestigduizend auto's over een periode van drie jaar.

LAROUSSE
RESTAURANT
GOURMET CUISINE

SPECIALITEITEN MENU:

- Venkelsoep met reepjes paling
- Red Snapper frioline
- Coconut ice met crushed pineapple.

Uw gastheer Pim Timmermans.

Javaans Restaurant

Bijzondere special

voor Dinsdag
*** Kwiekwie**
Woensdag
*** Roti**
Zaterdag
*** Pom**
Zondag
*** Pastei**
Bel 618251 voor bestelling

Uw restaurant voor **"thuiseten"**
WARUNG SURINDO
Berg Altena 98
elke dag open.

De lekkerste
Roti's, Pom, pastei, bami, nasi, Chinese kip, moksie-moksie, moksalesie, bruine bonen en saté's kunt U krijgen.

Elke zondag vanaf 12.00 uur.
Koraal Partier
Kavel 87
Tel.: 674103

HUISWERK-CURSUS
BIJLES

Anasaweg 12
Tel.: 615407

BLOEMPOT'S book-toy & giftshop n.v.

Al jaren Uw vertrouwd adres op de Antillen voor al het

SPEELGOED, KINDER- en JEUGDBOEKEN!

Helemaal in de stemming voor de komende feestdagen.

VOLOP KEUZE!!

a.s. Zondag 30 oktober zijn wij geopend van 10.00 uur 's ochtends tot 1.00 uur 's middags.

Gezellig met de hele familie alvast kijken naar al het moois wat Bloempot U te bieden heeft.

Vraag naar onze Eind van het Jaar Campagne die dán, **zondag 30 oktober** van start gaat!

MEXICAANS ETEN

Elke zondag vanaf 11.30 v.m.
Cassandraweg nr. 27 - Tel. 79386

Taco's - Burrittos - Enchilladas - Fajitas - Pollo Mole - Quesadillas.

Bitten nails?
Your solution in 1 hour with no glue, no tips.
Before After
CARIBBEAN NAIL CENTER
Call **371870**
Dianastraat no.1 Van Engelen.

TE KOOP of TE HUUR GEVRAAGD
RUIM WOONHUIS

met 3 of 4 slaapkamers in goede buurt.

Voor informatie: tel. 72474.

SPIRITUALIST WINS AWARD

REVEREND SOFIE wins award for helping people w/ all their problems. Over 40 years of experience. GUARANTEES results where others fail. Need help w/love, money, health, business, gambling, marriage, appearance, personality, shyness? I have generations of experience & a long list of accomplishments. God's messenger on earth with never failing results. No problem is too big or too small. Have the lifestyle, happiness that you deserve. FREE: 3 questions by phone. Call, come or write. Free transportation from the airport. (305) 865-3485 6757 Collins Avenue, Miami Beach, Florida.

Kleding en Speelgoed voor Babies en Kinderen tot 8 jaar.

U bent ...

OPHEFFINGSUITVERKOOP

1 November A.S.

COTTON & FUN

Blauwduifweg 16, tel.: 75152 - Damacor

a.s. Zaterdag en zondag v.a. 12 uur
Heerlijk
SURINAAMS ETEN
verkrijgbaar, zoals
Pom, Pastei, Bami, Nassi, Rotie, Chinese Kip, Kerry Kip, Amsoi met rijst.
Adres: Cassandraweg 26
Telf.: 72860

Pour vous Madame!

Maison Parfumée

open van 8.30 - 12.00 v.m./2.30 - 6.30 n.m.
Cas Coraweg 51 - Telefoon: 73014

Slechte resultaten met Uw Schoolonderzoek of op Uw tussenrapport voor Wiskunde.
Wilt U proberen het te verbeteren?
Probeer het met

BIJLES
Tel.: 53256

ATTENTIE:
Elke zondag vanaf 12.00 uur
kunt U lekker
SURINAAMS ETEN
bij ons afhalen o.a.:
nassi, bami, pom, pastei, moksa'alesie, moksi moksi, roti's, bruine bonen, geroosterde kip, saté's, amsooi en varkensvlees.
Adres: Redaweg 48
St Michiel
Tel.: 84506

TER OVERNAME AANGEBODEN
KOPIEERMACHINE MERK XEROX MODEL 3100
Service contract tot febr. 1989.
Vraagprijs NAFls. 1950,—
Voor informatie CTC, tel.: 616811
CTC Curaçao Trading Co.

EDUREK no. 3

EDUREK, het tijdschrift dat door STICHTING EDUREK WORDT UITGEGEVEN, BEHANDELT HET THEMA:

— THE POWER OF COMMUNICATION BETWEEN PARENTS AND CHILDREN.
— Balor di un diálogo entre mayor i yu.-

VOOR MEER INFORMATIE GELIEVE TE BELLEN: telefoon 672268.

DR. D. MILSTEIN, VROUWENARTS
Mahaaiweg 30, Curacao, N.A.

Ten gevolge van de tropische storm Joan, waren onze telefoons op de praktijk, Mahaaiweg nr. 30, vanaf 17-10-1988 tot en met 26-10-1988 totaal uitgevallen.

Gelukkig kunnen wij U nu weer een optimale service geven.

Wij zijn bereikbaar voor afspraken en informaties op telefoon: **370888 en 370895**

Administratie telefoon: **76322**

Obstetricus	**Gynaecoloog**
Perinatale zorg	**Endocrinologie**
Oncologie	**Fertiliteit**
Infertiliteit	**Cryo-chirurgie**
Preventieve medische zorg.	

Cafe De Pul *Porras 't Pannetje*
Bloempot Shopping Center
Gezelligheid kent geen tijd! a.s. Zaterdag 29 oktober van 10.00 p.m. - 1.00 a.m.
speciaal optreden van
Mariachi "5 de Abril"
"Have a great time in a great place"

TE HUUR
in Bungalow Park
LUXE VACANTIE BUNGALOW
Fully equipped (4-6 pers.)
van 29/10 - 15/11 (+ auto)
Caribbean Vacation Home N.V.
615636 (na 18.00 uur)

Muggen? Shelltox blauw
Ander ongedierte: Shelltox groen.
POSNER
Tel.: 611799
Zeelandia.

Droga ta mata!

TE KOOP
WOONHUIS
Biesheuvel 1, met 3 slaapkamers.
Terrein 1300 m², tuinhuis (24 m²)
Vele vruchtbomen. Deepwell en dripsysteem (geautomatiseerd als ook de verlichting buiten.) Geasfalteerde carport. Airco (1x), zonnescherm, tuingereedschap en bepaalde meubilair inclusief.
Vraagprijs: ƒ. 149.000.-.
Te bevragen: S. PARABIRSING, Tel. 75565.

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag 2 november 1988, des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van ondergetekende notaris of diens waarnemer te zijnen kantore aan de Schottegatweg Oost 191 te Curacao, in het openbaar worden verkocht krachtens rechterlijk bevel:

een perceel grond, gelegen in het tweede district van Curacao op "Juan Domingo", groot 12.820m2, nader omschreven in meetbrief nummer 53 van 24 februari 1966, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Juan Domingoweg 63.

De veilingvoorwaarden liggen ter inzage ten kantore van ondergenoemde notaris en ter Griffie van het Gerecht van Eerste Aanleg te Curacao. Deze veilingvoorwaarden houden ondermeer in dat van iedere bieder geëist kan worden een onherroepelijke bankgarantie over te leggen welke tenminste gelijk dient te zijn aan het bedrag van zijn bieding vermeerderd met de kosten der veiling.

Notaris mr. M. van der Plank
Schottegatweg Oost 191
Tel.: 616833.

2 jaar

Chahinda Fashions N.V.
Breedestraat 81 (O.) - Tel.: 625631

Uw favoriete winkel

HOERA!!!

Speciale offerte
Op 1 november vieren wij ons 2-jarig bestaan.

50% KORTING

op **ALLE ARTIKELEN**

Dus alleen op 1 november van 8 - 6 uur

Kom en profiteer.

Bij: **Chahinda Fashions N.V.**

vindt U alles wat U nodig heeft daarom is onze zaak favoriet!

UITNODIGING

In het kader van de De la Try Ellislezingencyclus van de UNA zal

DE HEER IR. PAUL SMULDERS
(Wetenschappelijk medewerker van de vakgroep Windenergie van de Faculteit der Technische Natuurkunde van de Technische Universiteit Eindhoven)

een lezing houden op dinsdag 1 november 1988 getiteld:

" ENERGIE UIT DE WIND "

Plaats	: **Aula - UNA**
Datum	: **Dinsdag 1 november 1988**
Tijdstip	: **20:30 uur**
Toegang	: **Vrij.**

De Rector-magnificus UNA
Dr. Valdemar Marcha.

UNA
Universidat Nashonal di Antia
Universiteit van de Nederlandse Antillen
University of the Netherlands Antilles
Universidad de las Antillas Neerlandeses